

MØTEPROTOKOLL

Fra møte: 6/17 – Klagenemnda for sentral godkjenning av foretak for
ansvarsrett
Dato/tid: 12.09.2017 kl. 09.30 til kl. 14.30
Sted: Gardermoen
Deltakere: Torild Engh, Tone Cecilie Frønsdal, Finn N. Bangsund, Tore Hvidsand,
Eva Paulshus, Heidi Marhaug Sauar
Fra DiBK: Silje Alund
Sekretariatet: Pål W. Hilstad-Ellingsen
Møteleder: Torild Engh
Referent: Pål W. Hilstad-Ellingsen
Referat også til: Klagenemndas medlemmer og varamedlemmer

Sak 166/17 Protokoll fra klagenemndas møte 26. juni 2017.

Protokollen ble godkjent uten merknader.

Sak 167/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra Sauda Rørhandel AS (Godkjenningsnr. 2016/2503)

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

I brev datert 09.03.2016 ble vedtak av 09.03.2016 påklaget ved Kjetil Rasmussen. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 04.02.2016 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 09.03.2016 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 2

- Utførelse av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Uavhengig kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

Avslaget for godkjenningsområdene vedrørende funksjonen ansvarlig prosjekterende ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå for tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1.

Avslaget for godkjenningsområdene vedrørende funksjonen ansvarlig utførende ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå for tiltaksklasse 3, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2.

Avslaget for godkjenningsområdet kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1 ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant praksis med godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 §§ 11-3, 11-4, 11-5 og 13-5 fjerde ledd bokstav b og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1.

Generelle opplysninger om foretaket

Sauda Rørhandel AS med organisasjonsnummer 812584952 fikk sentral godkjenning første gang 09.03.2016. Foretaket innehar i perioden 09.03.2016 –09.03.2019 sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2, fem godkjenningsområder for prosjektering i tiltaksklasse 2 og fem godkjenningsområder for utførelse i tiltaksklasse 2.

Foretaket har tidligere innehatt sentral godkjenning på et annet organisasjonsnummer, 991373896, herunder prosjektering av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2, prosjektering av vannforsynings-, avløps- og fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 2, utførelse av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3 og kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1.

Foretaket har oppgitt å ha 7 ansatte og ligger i Sauda kommune i Rogaland fylke. Kjetil Rasmussen er daglig leder og har svennebrev som rørlegger fra 1990 og mesterbrev som

rørlegger fra 1998. Foretaket viser også til at det har ansatte med fagbrev som industrirørlegger fra 1992. Foretaket har sin virksomhet innen rørlegger- og VVS-virksomhet med tilhørende handel og tjenesteytende virksomhet.

Saksgang

04.02.2016 Søknad

09.03.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

11.03.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

22.06.2016 E-post til foretaket

Foretaks anførsler

Foretaket anfører i klagen at de har blitt nedklasset i flere godkjenningsområder etter at de fornyet sin sentrale godkjenning. Foretaket viser til at de har endret organisasjonsform og at det er skiftet organisasjonsnr. fra 991373896 til organisasjonsnr. 812584952, men at firmaet ellers er som før. Det vises til at daglig leder og formann har langvarig praksis og erfaring innen rørleggerfaget, og at dette ikke er tatt hensyn til i den nye søknaden.

Foretaket opplyser om at ¼ av deres arbeid gjennom flere år har vært kommunale prosjekter innen vann, avløp og fjernvarme som er av så store dimensjoner at det kreves tiltaksklasse 2 i prosjektering og tiltaksklasse 3 for utførelse. Videre skriver foretaket at de har hatt prosjektering av sanitær-, varme- og sprinkleranlegg på flere større kommunale og private bygg, som er av så stor vanskelighetsgrad og størrelse at prosjekteringen kommer i tiltaksklasse 2 og utførelse i tiltaksklasse 3. Når det gjelder godkjenningsområdet kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1, anfører foretaket at dette er noe de utfører nesten ukentlig i forbindelse med rehabilitering og nybygg.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Forholdet til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3

1.januar 2016 trådte en rekke endringer i byggesaksforskriften i kraft, herunder klare krav til utdanning. Etter tilbakemeldinger fra bransjeorganisasjoner og foretak om at endringene kom overraskende og fikk negative konsekvenser for foretakene, vedtok Kommunal- og moderniseringsdepartementet en overgangsordning. Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-

3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1.januar 2016. Bestemmelsen gjelder frem til 1.juli 2018 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Sauda Rørhandel AS med organisasjonsnummer 991373896 hadde sentral godkjenning i perioden 28.02.2013 – 28.02.2016. Foretaket ble imidlertid slettet i Enhetsregisteret 23.12.2013. Foretakets godkjenning skulle derfor ha vært avsluttet etter dette tidspunkt, men har ved en inkurie vært aktiv frem til 28.02.2016. Foretak med sentral godkjenning for ansvarsrett plikter å melde fra til Direktoratet for byggkvalitet om endringer som har betydning for godkjenningen, jf. SAK10 § 1-3 tredje ledd.

Som følge av at godkjenningen i det gamle organisasjonsnummeret skulle vært avsluttet i desember 2013 og det er søkt om godkjenning på det nye organisasjonsnummeret i februar 2016, vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse av tidligere godkjenning. Foretaket omfattes derfor ikke av overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 og må vurderes etter de absolutte kravene SAK10 stiller til foretakets formalkompetanse.

Samlet vurdering for godkjenningsområdene

Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Prosjektering av vannforsynings- og avløpsinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Prosjektering av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 2

Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

Utførelse av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 3

Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Kravet til utdanning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 og ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 og ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er utdanning på høghskolenivå (høgskoleingeniør, mastergrad eller tilsvarende grad) med 180 studiepoeng eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for de påklagede godkjenningsområdene vil for eksempel være ingeniør med linjefag VVS.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med svennebrev og mesterbrev som rørlegger, samt fagbrev som industrirørlegger. Svennebrev og mesterbrev som rørlegger er relevante for de påklagede godkjenningsområdene, men oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå. Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Til foretakets anførsel om at daglig leder og formann har langvarig praksis og erfaring innen rørleggerfaget vil direktoratet bemerke at det ikke har anledning til å fravike kravet om formell utdanning, jf. SAK10 §§ 11-1 andre ledd og 11-3 og tilhørende veiledning.

Kravet til praksis for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 og ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3

Som følge av at foretaket ikke har dokumentert nødvendig utdanningsnivå med de påklagede godkjenningsområdene, er det ikke nødvendig å gå detaljert gjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet finner det imidlertid korrekt å knytte noen kommentarer til referanseprosjektene foretaket har vist til.

Ved søknad om sentral godkjenning må foretaket gi en dekkende beskrivelse av referanseprosjektene. Prosjektene skal inneholde en faglig redegjørelse av foretakets arbeidsoppgaver og rolle, samt en beskrivelse av bygget/tiltaket, herunder type bygg, antall etasjer, størrelse og så videre. Direktoratet bemerker at noen av prosjektene er kortfattet beskrevet og gir ingen nærmere angivelse av hva rollen som ansvarlig prosjekterende eller utførende innebar.

Uavhengig kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

Kravet til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig kontrollerende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller fagskole (teknisk fagskole med 120 fagskolepoeng), eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev som tømrer eller rørlegger.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med mesterbrev som rørlegger. Kravet til utdanning er dermed oppfylt.

Kravet til praksis

Godkjenningsområdet kontroll av våtrom omfatter uavhengig kontroll av fuktsikring ved nybygging og søknadspliktig ombygging av våtrom i alle boliger samt for fritidsboliger med mer enn én boenhet. Når det gjelder fuktsikring av våtrom er det først og fremst utførelsen som skal kontrolleres. Kontroll av våtrom foretas når våtrommet er tilnærmet ferdigstilt. Kontrollen for godkjenningsområdet omfatter plassering av sluk i plan og høyde som prosjektert, visuell kontroll av tilpasning mellom membran, slukmansjett og sluk, synliggjøring av eventuell lekkasje fra cisterne ved utløp til gulv samsvar mellom spesifikasjon av produktene for membran, slukmansjett og sluk og produkter som er benyttet, og bekreftelse i produktdokumentasjon av samvirke mellom produktene membran, slukmansjett og sluk, jf. SAK10 § 13-5 fjerde ledd bokstav b og tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknaden vist til tre referanseprosjekter for kontroll av våtrom. Prosjektene er fra 2006 til 2012 og gjaldt kontroll av våtrom av 21 leiligheter i et stort frittliggende boligbygg

på 3 og 4 etasjer, og kontroll av våtrom i 30 og 20 hytter. Foretaket viser imidlertid til de samme prosjektene for både flere prosjekterende og utførende godkjenningsområder, herunder prosjektering og utførelse av sanitærinstallasjoner. Kontrollen foretaket viser til omfattes derfor av foretakets kvalitetssikring av eget arbeid, ikke en kontroll av andre foretaks arbeidere.

Kravet til praksis er etter dette ikke oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Sauda Rørhandel AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge. »

Sak 168/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Mestermur AS (godkjenningssnr. 2016/4472).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2

I brev datert 19.05.2016 ble vedtak av 02.05.2016 påklaget ved John Rune Hellebekken. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 19.02.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 02.05.2016 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av murarbeid i tiltaksklasse 2
- Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget som gjelder prosjektering ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-4, 11-5 og 13-5 andre ledd bokstav g og tilhørende veiledning.

For utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner ble avslaget begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert relevant utdanning for godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-3, og for utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2 var begrunnelsen at det ikke var dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning for tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3.

Generelle opplysninger om foretaket

Mestermur AS fikk sentral godkjenning første gang 21.01.2001. I perioden 29.01.2013 – 01.05.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for 17 ulike godkjenningsområder, blant annet for de påklagede områdene utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

Foretaket har 13 ansatte og ligger i Elverum. John Rune Hellebekken er daglig leder. Han har mesterbrev som murer fra 1999. Foretaket har sin virksomhet i muring, fliselegging og lignende.

Saksgang**19.02.2016** Søknad**18.04.2016** Midlertidig svarbrev**26.04.2016** Mottatt tilleggsinformasjon**02.05.2016** Vedtak om sentral godkjenning (delvis avslag)**20.05.2016** Klage på avslag arkivert hos direktoratet**Foretaks anførsler**

I klagen viser foretaket til at det har bred erfaring med de påklagede godkjenningsområdene gjennom mange år og henviser også til flere prosjekter for hvert av områdene. For utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner anføres det at det ikke kan være avgjørende med manglende fagbrev all den tid foretaket har opparbeidet erfaring og kompetanse på området helt siden foretakets oppstart. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1, utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1*Krav til utdanning*

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller fagskole (teknisk fagskole med 120 fagskolepoeng), eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev som tømmer eller murer, eller fagskole innenfor bygg.

Foretaket har blant annet vist til 3 ansatte med mesterbrev som murer. Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

Prosjektering av bygningsfysikk omfatter verifikasjon av ytelser og tekniske løsninger for følgende fagområder i henhold til byggteknisk forskrift: energi, strålingsmiljø, lyd og fukt. I tiltaksklasse 1 omfattes prosjektering av bygningsfysikk i nybygg eller ved endring av eksisterende byggverk for publikum og arbeidsbygning inntil 2 etasjer, samt bygning med boenheter og høyst to boenheter over hverandre. Eksempler på tiltak kan være fritids- og

enebolig, tomannsbolig, rekkehus, kjedehus, eller mindre arbeids- og publikumsbygg, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav g og tilhørende veiledning.

I søknaden har foretaket vist til tre referanseprosjekter for prosjektering av bygningsfysikk. Prosjektene er ikke beskrevet ut over at det gjaldt prosjektering av komplette bygningstiltak unntatt VVS. Det fremgår dermed ikke hva prosjekteringen av bygningsfysikk har omfattet. Det er således ikke mulig å ut ifra disse prosjektene vurdere om foretaket har en tilstrekkelig praksis med det påklagede godkjenningsområdet.

I klagen har foretaket vist til at det har bred erfaring med detaljprosjektering innen bygningsfysikk siden oppstarten i 2000 og at denne erfaringen gjelder alt fra vurdering av grunnforhold, beregning av fundamentering, bæresystem, brann og lydkonsept m.m. Foretaket viser også til noen konkrete prosjekter, blant annet oppføring av to eneboliger, HC-bolig, riving og ombygging av enebolig og en to-mannsbolig under bygging. Prosjektene er ikke beskrevet ut over dette.

I brev av 04.05.2017 ble foretaket bedt om å sende inn en bedre beskrivelse av de konkrete referanseprosjektene, og slik at det fremgikk tydelig hvilke oppgaver foretaket har utført i hvert enkelt prosjekt. Foretaket fikk på forespørsel utsatt frist for innsendelse, men henvendelsen har ikke blitt besvart innen denne fristen. Det er således vanskelig å fastslå at foretaket har tilstrekkelig erfaring med bredden av de oppgaver som inngår i godkjenningsområdet prosjektering av bygningsfysikk. Foretaket har dermed etter direktoratets vurdering ikke dokumentert at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det påklagede godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1.

Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag- eller svennebrev i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa, eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fagbrev i betongfaget.

Foretaket har ikke vist til ansatte med formell relevant utdanning på dette området, og direktoratet er ikke gitt anledning til å la lang erfaring og realkompetanse veie opp for dette. Svennebrev eller mesterbrev som murer anses ikke for å være tilstrekkelig relevant til å kunne dekke hele bredden av de oppgavene godkjenningsområdet omfatter. Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Fordi foretaket ikke har vist til tilstrekkelig relevant utdanning for godkjenningsområdet foretar ikke direktoratet en grundig vurdering av praksisen det er vist til. Direktoratet vil allikevel bemerke at referanseprosjektene som er beskrevet konkret synes å være relevante for tiltaksklasse 1.

Da foretaket ikke har vist til tilstrekkelig relevant utdanning for godkjenningsområdet, er det samlet sett ikke dokumentert at foretaket har kvalifikasjoner som er tilpasset det påklagede godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1.

Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Kravet til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller fagskole (teknisk fagskole med 120 fagskolepoeng), eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev som tømmer. Foretaket har vist til ansatte med svennebrev som tømmer og har dermed ikke vist til utdanning på tilstrekkelig nivå, selv om utdanningen er relevant.

I utgangspunktet er kravene til utdanning absolutte. Det er imidlertid gitt en overgangsbestemmelse som gjelder fornyelse for foretak som før 1.1.2016 har fått innvilget sentral godkjenning uten tilstrekkelig utdanningsnivå, basert på god og langvarig praksis. Det skal allikevel gjøres en vurdering av praksisen foretaket viser til, og tidligere innvilgelser må ha blitt gitt i henhold til dagjeldende regler og forvaltningspraksis. I henhold til bestemmelsen skal direktoratet fatte vedtak om bortfall av godkjenningen dersom kvalifikasjonskravene ikke oppfylles fullt ut innen 1.07.2018, jf. SAK10 § 20-3.

Mestermur AS har tidligere hatt sentral godkjenning for utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2, hvor praksis har kompensert for manglende utdanningsnivå. Vurderingen i det følgende vil således være om foretaket skal få innvilget sentral godkjenning på bakgrunn av SAK10 § 20-3 – overgangsbestemmelsen.

Krav til praksis

Godkjenningsområdet omfatter oppføring og vesentlig endringsarbeider av bygning med boenhet til og med fire etasjer. Bygning for publikum og arbeidsbygning med tre og fire etasjer, samt andre trekonstruksjoner av tilsvarende kompleksitet. Eksempler på utførelse av tømrerarbeider i tiltaksklasse 2 kan være oppføring eller vesentlig endring av bygning eller boenheter til og med fire etasjer, middels store skoler og barnehager, kompliserte loftsutbygginger med takopplett, ark eller takterrasse med store inngrep i bæresystemet, eller omfattende trekonstruksjoner slik som for eksempel komplett klimaskall, og omfattende brannskillekonstruksjoner i store bygg, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav g og tilhørende veiledning.

I søknaden har foretaket vist til fire referanseprosjekter. Tre av disse gjelder tomannsbolig, enebolig og bensinstasjon og plasseres, ut ifra bygningstype og kompleksitet, normalt i tiltaksklasse 1. Det siste prosjektet gjelder stort frittliggende boligbygg på 3 og 4 etasjer hvor det er beskrevet at foretaket sto for utførelse av komplett bygningstiltak unntatt VVS og graving. Det er ikke beskrevet hva tømrerarbeidene konkret omfattet.

I klagen er det listet opp konkrete prosjekter for det påklagede godkjenningsområdet, men det er ikke gitt beskrivelser av tiltakene og arbeidene som gjør det mulig å plassere de i riktig tiltaksklasse.

Foretaket ble derfor i brev av 04.05.2017 bedt om en bedre beskrivelse for noen av prosjektene. Foretaket fikk på forespørsel utsatt frist for innsendelse, men henvendelsen har ikke blitt besvart innen denne fristen.

Det som er dokumentert i søknaden og klagen gir etter direktoratets vurdering alene ikke grunnlag for å videreføre en sentral godkjenning basert på god og langvarig praksis. Det er ikke vist til prosjekter som sikkert kan plasseres i tiltaksklasse 2.

Da foretaket i 2013 fikk innvilget sentral godkjenning for utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2 ble det vist til 4 referanseprosjekter. Prosjektene gjaldt to 4-mannsboliger, fritidsleiligheter og 2-mannsbolig. Prosjektene var ikke beskrevet på en slik måte at det tydelig fremgikk hva tømrerarbeidene i prosjektene besto i. Videre kan man heller ikke ut ifra bygningstypen si at prosjektene klart ligger innenfor tiltaksklasse 2 når det gjelder tømrerarbeidene. Ut ifra dette er det direktoratets vurdering at innvilgelsen av dette godkjenningsområdet i 2013 ble gitt uten at vilkårene for sentral godkjenning var tilstrekkelig oppfylt. Sett sammen med det foretaket har dokumentert i foreliggende sak finner direktoratet derfor ikke grunnlag for å kunne videreføre og innvilge sentral godkjenning for dette godkjenningsområdet.

Foretaket har ikke vist til tilstrekkelig utdanningsnivå for tiltaksklasse 2 og praksisen det er vist til kan etter direktoratets vurdering ikke veie opp for dette. Det er dermed ikke dokumentert at foretaket har tilstrekkelige kvalifikasjoner tilpasset det påklagede godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Mestermur AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1, utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

Sak 169/17 Ny behandling av klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Stjern Entreprenør AS (godkjenningsnr. 2016/6074).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av arbeid på bevaringsverdige byggverk i tiltaksklasse 3

I brev datert 06.07.2016 ble vedtak av 20.06.2016 påklaget ved Svein Erik Aune. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 29.04.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 20.06.2016 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av veg-, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av geoteknikk i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 2
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 3
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 3
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 3
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 3

- Utførelse av murerarbeid i tiltaksklasse 3
- Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 3
- Utførelse av taktekkingsarbeid i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2
- Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 3
- Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1
- Kontroll av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3
- Kontroll av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 3

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av veg-, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av lydforhold og vibrasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av arbeid på bevaringsverdige byggverk i tiltaksklasse 3
- Utførelse av løfteinnretninger i tiltaksklasse 1
- Kontroll av geoteknikk i tiltaksklasse 2

Avslaget for det påklagede godkjenningsområdet utførelse av arbeid på bevaringsverdige byggverk i tiltaksklasse 3 ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert å ha tilstrekkelig relevant praksis med godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 §§ 11-4, 11-5 og 13-5 tredje ledd bokstav l og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert å ha kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i en lavere tiltaksklasse.

Generelle opplysninger om foretaket

Stjern Entreprenør AS fikk sentral godkjenning første gang 28.06.2004. I perioden 29.04.2013 – 19.06.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2, overordnet ansvar for prosjektering i tiltaksklasse 2 og overordnet ansvar for utførelse i tiltaksklasse 3 i tillegg til en rekke utførende godkjenningsområder i tiltaksklasse 2 og 3. Foretaket har ikke tidligere hatt sentral godkjenning for det påklagede godkjenningsområdet utførelse av arbeid på bevaringsverdige byggverk.

Foretaket har 105 ansatte og ligger i Åfjord i Sør-Trøndelag. Helge Johannes Stjern er daglig leder. Han er utdannet sivilingeniør fra 1976 i tillegg til mesterbrev som mur- og

bygg/tømrermester fra 1987. Det er i tillegg dokumentert at foretaket blant annet har tre ansatte med bachelor i ingeniørfag, en tømrermester, en byggingeniør, samt tre sivilingeniører.

Foretaket har sin virksomhet innen entreprenørvirksomhet, omsetning av trelast og byggevarer, betongvarefabrikk, sagbruk- og høvlerivirksomhet, samt virksomhet som naturlig hører inn under dette. Foretaket er registrert med næringskoden 41.200 Oppføring av bygninger i Enhetsregisteret.

Saksgang

29.04.2016 Søknad

14.06.2016 Foreløpig svarbrev

17.06.2016 Tilleggsopplysninger innsendt av foretaket

20.06.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

08.07.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretaks anførsler

Foretaket skriver i klagen at det ønsker en nærmere begrunnelse for bakgrunnen for avslaget på søknaden om godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av arbeid på bevaringsverdige byggverk i tiltaksklasse 3. Det vises i klagen til fire referanseprosjekter med beskrivelser i tilknytning til det avslåtte godkjenningsområdet. Det henvises for øvrig til klagen i sin helhet.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for det påklagede godkjenningsområdet.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Utførelse av arbeid på bevaringsverdige byggverk i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er utdanning på høgskolenivå (høgskoleingeniør, bachelor eller tilsvarende grad) med 180 studiepoeng eller tilsvarende, i tillegg til minimum 5 års praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være ingeniør på bachelornivå med fordypelse innen bevaringsverdig arbeid.

Ved søknad om sentral godkjenning for funksjonen utførende er det direktoratets praksis at det i tillegg til det nevnte utdanningskrav også kreves relevante fag- eller svennebrev for de enkelte fag. Bakgrunnen for dette er at foretak som påtar seg ansvar som utførende skal ha tilstrekkelige kvalifikasjoner og gjennomføringsevne til å forestå oppgaver etter plan- og bygningsloven, jf. SAK10 § 9-1 andre ledd og tilhørende veiledning. Faglig ledelse må dermed ha nødvendige kvalifikasjoner i form av relevant utdanning og praksis som står i forhold til de oppgaver foretaket skal gjennomføre.

Foretaket har dokumentert å ha flere ansatte med utdanning som bachelor-ingeniører i tillegg til ansatte med mesterbrev som tømrer. Disse utdanningene i kombinasjon med mesterbrevet som tømrer har tilstrekkelig nivå og er etter direktoratets vurdering relevante for godkjenningsområdet.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

I henhold til SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav l og tilhørende veiledning omfatter fagområdet arbeider (restaurering/bevaring) på byggverk med ulik grad av juridisk vernestatus. Med juridisk vernestatus menes enkeltbygninger eller bygningsmiljøer som er fredet etter kulturminneloven, vernet gjennom pbl. kapittel 11 eller 12, kirkerundskrivet eller andre bestemmelser. Godkjenningsområdet omfatter også tiltak på byggverk som åpenbart fyller kriteriene for tilsvarende formelt vern.

Arbeid på bevaringsverdige byggverk omfatter arbeid med alle typer materialer og innenfor en rekke håndverksfag, slik som murer, tømrer, snekker, blikkenslager, taktekker og maler.

Restaurering av slike tiltak kan omfatte både konstruktive og ikke konstruktive (dekorative) deler. Plassering i tiltaksklasse for arbeider på bevaringsverdige byggverk vil være avhengig av arbeidets kompleksitet og vanskelighetsgrad og byggverkets verneverdi og autenticitet.

Det er en forutsetning at foretak som søker sentral godkjenning innen dette området har kjennskap til bygningens tekniske oppbygging, utseende og egenskaper.

Stjern Entreprenør AS har i søknadsomgangen fra 2016 vist til referanseprosjekter hvor foretaket har rehabilitert en verneverdig skole ("Ila skole", ferdigstilt i 2005), arbeider med rehabilitering av verneverdig restaurantbygning ("Væktern" i Trondheim, 2005) og ombygging av et gammelt, verneverdig kornlager til leiligheter ("Magasinveien" i Trondheim, 2002). I klagen har foretaket i tillegg vist til et referanseprosjekt som gjaldt innvendig rehabilitering av et fredet kriminalasyl ("Kriminalasylet" i Trondheim, ferdigstilt i 1992).

Ved vurderingen av praksis i forbindelse med søknad om sentral godkjenning gjelder det visse tidsbegrensninger for hvor gammel praksis et foretak kan vise til før praksisen ikke lenger kan anses for å være oppdatert og relevant. For tiltaksklasse 1 og 2 vil normalt praksis

fra de siste 10 år anses oppdatert og relevant, mens for tiltaksklasse 3 vil normalt praksis fra de siste 15 år anses oppdatert og relevant, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning.

Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning for dette godkjenningsområdet før, men har søkt og fått avslag en gang tidligere. Foretaket viste da til de samme referanseprosjektene som det har vist til i søknadsomgangen fra 2016.

Referanseprosjektene foretaket har vist til i søknaden omfatter arbeider med bevaringsverdige bygg som etter direktoratets vurdering omfattes av fagområdet, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav l og tilhørende veiledning. Når det gjelder vurdering av hvilken tiltaksklasse de enkelte referanseprosjektene omfattes av, vil dette ha betydning for om praksisen anses for tilstrekkelig oppdatert eller ikke, jf. over.

SAK10 § 9-4 og innledende veiledning til bestemmelsen gir her noen retningslinjer for vurderingen av tiltaksklasse. I tiltaksklasse 2 omfattes restaurering av bygninger med BRA større enn 400m² og inntil 1000m² samt omplussing av gamle byggverk over 100m² og inntil 250 m² BRA, mens det i tiltaksklasse 3 innebærer restaurering av bygninger med BRA større enn 1000 m² og omplussing av bygninger større enn 250 m² BRA, jf. SAK10 § 9-4 og innledende veiledning til bestemmelsen.

Når det gjelder referanseprosjektet fra 2002 i "Magasinveien" i Trondheim gjaldt dette restaurering av to firemannsboliger, hvor hver leilighet var fra 80-100 m². Basert på foretakets beskrivelser av arbeidene og prosjektets størrelse vurderes det til at dette prosjektet omfattes av godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 13-5 tredje ledd bokstav l og 9-4 og tilhørende veiledning. For tiltaksklasse 2 vil normalt praksis fra de siste 10 år regnes som oppdatert og relevant, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Det nevnte referanseprosjekt er 15 år gammelt, og kan dermed ikke tillegges vekt i den videre vurderingen av foretakets praksis.

Foretaket har også vist til et referanseprosjekt i forbindelse med rehabilitering av "Ila skole" i Trondheim ferdigstilt i 2005. Foretaket har i tilknytning til dette beskrevet å ha restaurert et verneverdig bygg på 4500 m². Ut ifra byggets størrelse og foretakets beskrivelse av arbeidene vurderer direktoratet prosjektet til å omfattes av godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 §§ 13-5 tredje ledd bokstav l og 9-4 og tilhørende veiledning. Referanseprosjektet ble ferdigstilt for 12 år siden, og kan dermed anses som relevant og oppdatert praksis for tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning.

For referanseprosjektet "Væktern" i Trondheim (ferdigstilt 2005), har foretaket her beskrevet at prosjektet var en totalentreprise hvor en fredet restaurantbygning ble rehabilitert etter en brann sammen med to boligblokker i bakgården. Det er oppgitt at de restaurerte byggene er to av de aller eldste trehusene som er igjen i Trondheim. Foretaket har ikke oppgitt størrelse på bygget som ble rehabilitert, men i følge Kartverket er bygget et større sammenbygget boligbygg på 5 etasjer eller mer. Ut ifra type bygg, dets vernestatus og arbeidene som er

utført er det direktoratets vurdering at referanseprosjektet kan omfattes av godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 §§ 13-5 tredje ledd bokstav l og 9-4 og tilhørende veiledning. Referanseprosjektet ble ferdigstilt for 12 år siden, og kan dermed anses som relevant og oppdatert praksis for tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning.

I klageomgangen har foretaket også vist til et prosjekt som gjaldt rehabilitering av et fredet kriminalasyl ferdigstilt i 1992. Uavhengig av tiltaksklasse vil dette prosjektet være for gammelt til å kunne tillegges vekt, da det uansett er langt eldre enn 15 år, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Direktoratet går derfor ikke nærmere inn på tiltaksklassevurderingen for dette referanseprosjektet.

For funksjonen utførende i tiltaksklasse 3 er det krav om at foretaket skal kunne vise til minimum 5 års relevant praksis med det omsøkte godkjenningsområdet, mens det for tiltaksklasse 2 er krav om minimum 3 års praksis, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. For tiltaksklasse 1 vil kravet til praksistid være minimum 2 år, jf. SAK10 § 11-3. Foretaket har etter direktoratets gjennomgang over vist til to referanseprosjekter som omfattes av tiltaksklasse 3, begge ferdigstilt i 2005. Det er også vist til et referanseprosjekt som omfattes av tiltaksklasse 2. Dette er imidlertid for gammelt til å kunne vurderes som relevant og oppdatert praksis, jf. om dette over. De samme referanseprosjektene foretaket har vist til nå, er også oppgitt i en tidligere søknadsomgang, hvor søknaden ble avslått. Det er ikke oppgitt at foretaket har nyere referanseprosjekter etter 2005 som kan være relevante for det påklagede godkjenningsområdet. De nevnte referanseprosjekter tilfredsstiller ikke alene kravet til praksis over tid for noen tiltaksklasser, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Direktoratet finner dermed heller ikke i denne omgangen grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i en lavere tiltaksklasse.

Det er etter dette direktoratets vurdering at foretaket ikke har dokumentert å ha kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Stjern Entreprenør AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for det påklagede godkjenningsområdet.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge. »

**Sak 170/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra Sletten
Elektro AS (godkjenningsnr. 2016/6234).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på førstegangssøknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av brannalarmanlegg i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av ledesystem i tiltaksklasse 2
- Utførelse av installasjon av brannalarmanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av installasjon av ledesystem i tiltaksklasse 3

I klage datert 18.07.2016 ble vedtak av 24.06.2016 påklaget ved daglig leder Lars Magne Drange. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 23.05.2016 førstegangssøknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 24.06.2016 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av brannalarmanlegg i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av ledesystem i tiltaksklasse 1
- Utførelse av installasjon av brannalarmanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av installasjon av ledesystem i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av brannalarmanlegg i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av ledesystem i tiltaksklasse 2
- Utførelse av installasjon av brannalarmanlegg i tiltaksklasse 3

- Utførelse av installasjon av ledesystem i tiltaksklasse 3

Avslagene ble for samtlige godkjenningsområder begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3 med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset de omsøkte godkjenningsområdene, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i henholdsvis tiltaksklasse 1 for prosjektering og tiltaksklasse 2 for utførelse.

Generelle opplysninger om foretaket

Sletten Elektro AS fikk sentral godkjenning første gang 24.06.2016. Sletten Elektro er en videreføring av foretaket Ing. A Sletten EFTF AS (org.nr. 951725382) sin elektro del. Dette foretaket hadde i perioden 24.05.2013 – 10.03.2015 sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av brannalarm, nødlis og ledesystem i tiltaksklasse 2 og utførelse av installasjon av brannalarm, nødlis og ledesystem i tiltaksklasse 3.

Sletten Elektro AS har 11 ansatte og ligger i Bergen. Lars Magne Drange er daglig leder. Han er utdannet elektroinstallatør fra 2004 i tillegg til å ha toårig teknisk fagskole elektro og automatisering. Det er også en annen ansatt med teknisk fagskole elkraft.

Foretaket har sin virksomhet innen installasjonsvirksomhet hva gjelder elektrisk og elektronisk utstyr med mer og er registrert med næringskoden 43.210 Elektrisk installasjonsarbeid i Enhetsregisteret.

Saksgang

23.05.2016 Søknad

24.06.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

18.07.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket anfører i klagen at det tidligere har hatt sentral godkjenning på et annet foretak og ønsker å få videreført denne. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Samlet vurdering for de påklagede godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonene ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 og ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er utdanning på høghskolenivå (høghskoleingeniør, bachelor eller tilsvarende grad) med 180 studiepoeng eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Ved søknad om sentral godkjenning for funksjonen utførende er det direktoratets praksis at det i tillegg til det nevnte utdanningskrav også kreves relevante fag- eller svennebrev for de enkelte fag. Bakgrunnen for dette er at foretak som påtar seg ansvar som utførende skal ha tilstrekkelige kvalifikasjoner og gjennomføringsevne til å forestå oppgaver etter plan- og bygningsloven, jf. SAK10 § 9-1 andre ledd og tilhørende veiledning. For at foretaket skal ha gjennomføringsevne for de oppgaver som omfattes av de omsøkte godkjenningsområder må blant annet faglig ledelse ha nødvendige kvalifikasjoner i form av relevant utdanning og praksis som står i forhold til de oppgaver foretaket skal gjennomføre.

Relevant utdanning for de påklagede godkjenningsområdene vil for eksempel være ingeniør elektro. For utførelse vil det i tillegg være nødvendig med relevant fagbrev for at foretaket skal kunne ha kompetanse i det utførende ledd, for eksempel fagbrev som elmontør.

Foretaket har vist til å ha ansatte med utdanning på fagskolenivå i form av toårig teknisk fagskole elkraft og toårig teknisk fagskole elektro og automatisering samt elektroinstallatør. Disse utdanningene er relevante for godkjenningsområdene, men har ikke tilstrekkelig utdanningsnivå for funksjonene prosjekterende i tiltaksklasse 2 og utførende i tiltaksklasse 3. Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Ved søknad om sentral godkjenning må foretaket oppfylle kravene til relevant utdanning med tilstrekkelig nivå, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Utdanningskravet er dermed absolutt og praksis kan ikke veie opp for manglende utdanningsnivå. Direktoratet vil likevel knytte noen få kommentarer til foretakets praksis med tanke på en eventuell ny innsendelse av søknad på et senere tidspunkt.

For godkjenningsområdene prosjektering av brannalarmanlegg og prosjektering av ledesystem i tiltaksklasse 2 har foretaket vist til flere referanseprosjekter som etter direktoratets vurdering vil kunne omfattes av godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav q og r med tilhørende veiledning.

For de utførende godkjenningsområder har også foretaket vist til flere referanseprosjekter. Etter hva direktoratet kan se utgjør noen av disse referanseprosjektene praksis som normalt omfattes av godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2, mens andre vil kunne karakteriseres som relevant praksis for tiltaksklasse 3.

Direktoratet vil imidlertid opplyse om bestemmelsene om hvor gamle referanseprosjekter som normalt karakteriseres som relevant praksis, samt kravene til praksis over tid som fremkommer av SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning.

Ettersom foretaket ikke oppfyller kravet til utdanningsnivå for de påklagede godkjenningsområdene i nevnte tiltaksklasser, vil foretakets praksis som nevnt ikke kunne veie opp for dette.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Sletten Elektro AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Det er i klagebrevet anført at foretaket må kunne få videreført sin sentrale godkjenning fra det gamle foretaket. Til dette vil direktoratet bemerke at sentral godkjenning følger et foretaks organisasjonsnummer og blir således gitt til en selvstendig juridisk enhet. Da deler av det gamle foretaket med sentral godkjenning ble innlemmet i Sletten Elektro AS med annet organisasjonsnummer, ble dette dermed en ny, selvstendig juridisk enhet.

I forbindelse med søknad om sentral godkjenning skal et foretakets faglige kvalifikasjoner og organisasjonsstruktur synliggjøres gjennom en organisasjonsplan, jf. SAK10 §§ 11-1 andre ledd og 10-1 andre ledd bokstav f og tilhørende veiledning til bestemmelsene. Ved sammenligning av organisasjonsplanene for det gamle Ing. A. Sletten Eftf AS og Sletten Elektro AS er det store forskjeller i organisasjonsplanene når det gjelder foretakets kompetanse. Det er også en del færre ansatte i nye Sletten Elektro AS. Den nye enheten Sletten Elektro AS kan dermed heller ikke etter direktoratets vurdering anses som tilstrekkelig lik gamle Ing. A. Sletten Eftf AS til å skulle anses som samme juridiske enhet.

Dersom et foretak ønsker å fornye sin eksisterende godkjenning, må søknad om dette sendes direktoratet innen to måneder før utløpet av godkjenningsperioden for at det skal kunne regnes som en fornyelsessøknad, jf. SAK10 13-4 andre ledd og tilhørende veiledning. Det opprinnelige foretaket Ing. A. Sletten Eftf AS hadde sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene frem til 10.03.2015. Søknad om sentral godkjenning for det "nye" foretaket Sletten Elektro AS ble ikke innsendt før 23.05.2016, altså 1 år og 2 måneder senere. Foretaket hadde med dette ingen eksisterende godkjenning å overføre på søknadstidspunktet, slik at den nye søknaden dermed ikke kan regnes som en fornyelsessøknad, jf. SAK10 § 13-4 andre ledd.

Da søknaden om sentral godkjenning til Sletten Elektro AS ikke er for en fornyelsessøknad å regne, kommer heller ikke overgangsregelen for fornyelse av sentral godkjenning til anvendelse, jf. SAK10 § 20-3 og tilhørende veiledning. Overgangsregelen innebærer at foretak som søker om fornyelse av sentral godkjenning etter 1.1.2016 skal vurderes etter de mer lempeligere kvalifikasjonskrav som gjaldt før 1.1.2016, jf. SAK10 § 20-3 og tilhørende

veiledning. En forutsetning for at et foretak skal kunne omfattes er imidlertid at det gjelder en fornyessøknad, altså at foretaket har hatt sentral godkjenning for de aktuelle godkjenningsområdene tidligere.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge. »

Sak 171/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Aven Kjøleteknikk AS (godkjenningsnr. 2016/6996).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1

I brev datert 24.08.2016 ble vedtak av 04.08.2016 påklaget ved Knut Nesthun på vegne av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 20.07.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 04.08.2016 avslo direktoratet søknaden. Det påklagede godkjenningsområdet ble ikke innvilget.

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-3 og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

Aven Kjøleteknikk AS fikk sentral godkjenning første gang 01.08.2013. I perioden 01.08.2013 – 01.08.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Foretaket har 4 ansatte og ligger i Førde. Arne Aven er daglig leder. Han har fagbrev som sveiser fra 1996 og 20 års erfaring. I organisasjonsplanen er det også oppgitt at Tore Aven har fagbrev som industrirørlegger fra 2007 og 9 års praksis. Foretaket har sin virksomhet innen salg/service av varmepumper, kjøleanlegg og andre tekniske installasjoner, samt andre produkter/tjenester som naturlig hører sammen med dette, herunder å delta i andre selskap med lignende virksomhet, og kjøp og salg av aksjer eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretak. Foretaket er registret med næringskoden «43.290 Annet installasjonsarbeid» i Enhetsregisteret.

Saksgang

20.07.2016 Søknad

04.08.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

24.08.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretaks anførsler

Knut Nesthun skriver i klagen på vegne av foretaket at det å inneha sentral godkjenning er et kvalitetsstempel. Begrunnelsene som er gitt i avslaget og e-post fra direktoratet er ikke lett å forstå. Videre skriver Nesthun at begrunnelsen for vedtaket er at det ikke er dokumentert nødvendig relevant utdanning, det er også gitt klare føringer på at eventuelle feil i tidligere godkjenninger ikke kan videreføres etter 01.01.2016. Dette vedtaket berører mange industrirørleggere som tidligere har fått sentral godkjenning.

Nesthun mener at industrirørleggerutdanningen er undervurdert sammenlignet med rørleggerfaget og vil i klagen bygge opp under denne påstanden. Videre følger en redegjørelse for disse to fagretningene, som konkluderer med at vedtaket om å utelukke industrirørleggere fra sentral godkjenning må være feil. Det legges vekt på at industrirørleggere som er utdannet i perioden 1994-2008 må likestilles med rørleggere med svennebrev og 2 års praksis, da disse de første årene av utdanningen har mange like fag. Det henvises for øvrig til klagen i sin helhet.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn

til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag- eller svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa, eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være svennebrev som rørlegger.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med fagbrev som sveiser og fagbrev som industrirørlegger. Direktoratet har vurdert disse utdanningene til å ikke være tilstrekkelig relevante for godkjenningsområdet.

I klagen har foretaket anført at utdanningen for industrirørleggere og rørleggere har mange fellesfag de første årene. Nesthun skriver i klagen at grunnkurs med tekniske byggfag var grunnlaget for de fleste som ville inn i rørleggerfagene. Videre var VKI rørfag et fellesfag som var grunnlaget som førte videre til VKII rørlegger eller industrirørlegger i skole eller bedrift. Det fremgår av læreplanene at alle fikk den samme grunnleggende opplæringen. Etter 2 år med fellesfag er valget videre VKII rørlegger eller VKII industrirørlegger. Videre skriver Nesthun at industrirørleggeren også arbeider med sanitæranlegg og varme- og kuldeanlegg fra det 3. året i industri-, skips- og offshorevirksomhet.

Direktoratet har ved vurderingen av hvorvidt utdanningen er relevant gått igjennom læreplanene for rørleggerfaget og industrirørleggerfaget. I tillegg har direktoratet i en tidligere sak som omhandlet denne typen utdanning vært i kontakt med en utdanningsinstitusjon som tilbyr begge disse utdanningene for å få en nærmere redegjørelse.

I læreplanene mellom 1994-2008 er det som Nesthun skriver riktig at én retning kunne være GK tekniske byggfag, og deretter VKI rørfag. Dette vil gi begge disse utdanningene samme utgangspunkt de første årene av utdanningen. Imidlertid kan man også velge GK mekaniske fag, videre via enten VKI plate- og sveisefag eller VKI skipsbygging til VKII industrirørlegger. Dette vil gi en retning som er lite relevant for byggtekniske fag. Direktoratet gjør imidlertid oppmerksom på at GK og VKI utgjør 2 av totalt fire års utdanning, hvor læretiden i bedrift også gir mye kunnskap innenfor den valgte fagretningen.

Av læreplanen til VKII rørleggerfaget fremgår det at en rørlegger har fått opplæring i vannbårne systemer for oppvarming og kjøling, herunder kunne utføre rørarbeider ved installering av et sentralvarmeanlegg, i tillegg til installasjon av vannbårne kjøleanlegg. Videre skal en rørlegger kunne beregne varmebehovet for oppbygging av varmeanlegg, tegne enkle varmeanlegg med fyrkjel, røranlegg og radiatorer eller gulvvarmerør. Godkjenningsområdet omfatter utførelse av vannbårne varme- og kjøleinstallasjoner, med blant annet komplett

rørsystem og tilhørende komponenter, samt lyd- og branntetting av rørføringer gjennom lyd- og brannskiller. En utdanning som rørlegger vil dermed være svært relevant for dette godkjenningsområdet.

Industrirørleggeren vil på den annen side ha fokus på montering av ulike rørdeler, trykkprøving, sveising, hydrauliske anlegg og håndverktøy og verktøymaskiner. Det er i mindre grad fokus på varme- og kjøleinstallasjoner i denne utdanning. Selv om de to første årene vil ha likhetstrekk, er det etter direktoratets vurdering mer som skiller disse fagretningene fra VKII og utover i tillegg til at de to første årene kun utgjør 50% av utdanningen.

Dette underbygges av utdanningsinstitusjonen direktoratet har vært i kontakt med, som understreker at selv om man i begge utdanningsretningene lærer å eksempelvis sveise rør, så er sammenføyningene svært forskjellige. Det fremheves også at rørleggere har en større byggfaglig forståelse, og at en rørlegger må forstå miljøet det installeres i, særlig med tanke på brannskiller.

Direktoratets vurdering er dermed at utdanningen som industrirørlegger ikke er tilstrekkelig relevant for dette godkjenningsområdet. Kompetanse med slike oppgaver kan være opparbeidet gjennom praksis, men denne kompetansen vil ikke bygge på en tilstrekkelig relevant utdanning, slik byggesaksforskriften krever.

Fordi foretaket ikke har dokumentert nødvendig relevant utdanning, gjør ikke direktoratet noen nærmere vurdering av foretakets praksis.

Til anførselen om at reglene har tilbakevirkende kraft vil direktoratet påpeke at foretak som søker sentral godkjenning til enhver tid må oppfylle kravene i SAK10. Direktoratet må også forholde seg til dette regelverket ved behandling av søknader om sentral godkjenning.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Aven Kjøleteknikk AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for det påklagede godkjenningsområdet.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

Sak 172/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra Kreativt Hus AS (godkjenningsnr. 2016/7261).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

I brev datert 04.09.2016 ble vedtak av 29.08.2016 påklaget ved Konrad Jasinski på vegne av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 01.07.2016 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 29.08.2016 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant praksis med godkjenningsområdet det var søkt om, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-4, 11-5 og 13-5 tredje ledd bokstav g og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1.

Generelle opplysninger om foretaket

Kreativt Hus AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere.

Foretaket har oppgitt at det har 6 ansatte og ligger i Asker kommune i Akershus fylke. Michal Manczak er daglig leder. Han har magistergrad i treteknologi fra 2002 og har tittelen magisteringeniør. Konrad Jasinski er prosjektleder og har svennebrev som tømmer fra 2012. Foretaket

har sin virksomhet innen å levere entreprenørtjenester innenfor bygg og anlegg. Foretaket er registrert med næringskoden "41.200 Oppføring av bygninger" i Enhetsregisteret.

Saksgang

01.07.2016 Søknad

21.07.2016 Foreløpig svarbrev med forespørsel om kommunale vedtak

17.08.2016 Tilsvare fra foretaket

25.08.2016 Foreløpig svarbrev med forespørsel om flere referanseprosjekter

26.08.2016 Tilsvare fra foretaket

29.08.2016 Vedtak om sentral godkjenning

04.09.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

29.05.2017 Forespørsel om ytterligere opplysninger

06.06.2017 Tilsvare fra foretaket

Foretaks anførsler

Foretaket skriver i klagen at det trodde de hadde nok erfaring som tømrere til å få sentral godkjenning. Videre skriver foretaket at de har flere prosjekter fra 2015, ikke bare de som gjaldt Vinterbro og Mylla. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag- eller svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr.61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa, eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være svennebrev som tømrer.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med svennebrev som tømrer fra 2012. Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

Godkjenningsområdet omfatter utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner. Oppgaver som inngår i fagområdet kan være utførelse av yttervegger, etasjeskiller, innvendige vegger og takkonstruksjoner, luft- og fukttetting og varme-, lyd- og kondensisolering. Tiltaksklasse 1 omfatter oppføring og endringsarbeider av byggverk med liten vanskelighetsgrad. Det vil si småhus til og med tre etasjer og andre bygninger til og med to etasjer. Alle relevante arbeider som inngår i oppføring av bygning omfattes av godkjenningsområdet, for eksempel betongarbeider og murarbeider for småhus i tiltaksklasse 1, montering av produkter, bygningsselementer, taktekkingsarbeider og membranarbeider (fukt, radon) m.m., jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav g og tilhørende veiledning.

Eksempler på utførelse av tømrerarbeider i tiltaksklasse 1 kan være oppføring eller vesentlig endring av enebolig, to- til firemannsbolig, rekkehus, kjedehus og terrassehus til og med tre etasjer, små barnehager og arbeidsbygg til og med to etasjer, landbruksbygninger og lagerbygg til og med 2000 m² BRA, og supplerende tømrerarbeider som for eksempel montering av ikke bærende vegger i store bygg, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav g og tilhørende veiledning.

For funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 må foretaket vise til 2 års relevant praksis etter endt utdanning, jf. SAK10 § 11-1 og tilhørende veiledning.

I søknaden har foretaket vist til to referanseprosjekter for det påklagede godkjenningsområdet. Det første prosjektet gjaldt en enebolig med garasje og er fra 2016. Foretaket skriver at de sto ansvarlig for oppføring av ny enebolig med bruksareal på 178 m², hvor de har utført alt av innvendig og utvendig tømrerarbeid, herunder innvendige og utvendige vegger, støp av ringmur og plate på mark, oppføring av pipe, membran og flisarbeid i forbindelse med bad/vaskerom. Garasjen er oppført i betong og er utført av innleid betongarbeiderfirma på foretakets ansvarsrett. Etter forespørsel fra direktoratet om å få tilsendt dokumentasjon (kommunale vedtak) som bekreftet foretakets rolle i referanseprosjektene som var vedlagt søknaden, sendte foretaket inn en ferdigattest vedrørende garasjen og en terrengmur.

Det andre referanseprosjektet gjaldt ei hytte med anneks og er fra 2016. Foretaket skriver at det sto ansvarlig for oppføring av ny hytte med bruksareal på 78 m² og anneks på 12,3 m², hvor de har utført alt av innvendig og utvendig tømrerarbeid, herunder innvendige og utvendige vegger, montering av taksperrer, oppføring av pipe, membran og flisarbeid i forbindelse med bad/vaskerom.

Begge de nevnte referanseprosjektene gir en tilstrekkelig beskrivelse av det aktuelle godkjenningsområdet. Ettersom begge prosjektene er fra 2016, vil det si at foretaket har dokumentert 1 års praksis.

I foreløpig svarbrev av 25.08.2016 ble foretaket bedt om å sende inn flere referanseprosjekter som viste at foretaket har tilstrekkelig praksistid med godkjenningsområdet. Foretaket sendte inn en ferdigattest for prosjektet med hytta fra 2016. Det vil si at foretaket samlet i søknaden har vist til 1 års praksis.

I klagesaksomgangen har foretaket lagt ved ytterligere to referanseprosjekter. Begge prosjektene er fra 2015 og gjaldt oppussingsarbeider i en tomannsbolig og rehabilitering og fornyelse av tak på en hytte. I prosjektet vedrørende tomannsboligen, skriver foretaket blant annet at det har revet og montert kjøkken, etablert nytt soverom, toalett, bad og vaskerom, samt bygget en terrasse. I prosjektet vedrørende hytta, skriver foretaket at det har utført rivningsarbeider på eksisterende tak, samt lagt nytt tak med blant annet nye lekter, takstein, takrenner og pipebeslag. Videre skriver foretaket at det har byttet ut vinduer og montert nytt kjøkken og ny parkett innvendig. Foretaket beskriver imidlertid ikke arbeider med bærende elementer i prosjektene, til forskjell fra referanseprosjektene i søknaden hvor de stod ansvarlig for oppføring av helt nye bygg. Direktoratet finner derfor at foretaket viser til relevante prosjekter for det påklagede godkjenningsområdet, men at de ikke er tilstrekkelig omfattende nok til å dekke hele bredden av godkjenningsområdet.

I brev av 29.05.2017 ble foretaket bedt om å sende inn flere referanseprosjekter som dokumenterer praksis over tid. Foretaket sendte inn to samsvarserklæringer fra 2016. Samsvarserklæringene gir ingen tilstrekkelig beskrivelse av praksis med godkjenningsområdet, samt at de er fra 2016 og som dermed ikke dokumenterer praksistid utover det som er vedlagt søknaden.

Kravet til praksistid er etter dette ikke oppfylt.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Kreativt Hus AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

**Sak 173/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning
fra Støholen Entreprenør AS (godkjenningsnr. 2016/7512).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

I brev datert 13.09.2016 ble vedtak av 23.08.2016 påklaget ved Helge Støholen på vegne av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 06.07.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 23.08.2016 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 2
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert relevant utdanning for godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-3 og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Støholen Entreprenør AS fikk sentral godkjenning første gang 09.08.1999. I perioden 02.08.2013 –22.08.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2, overordnet ansvar for prosjektering i tiltaksklasse 2 og overordnet ansvar for utførelse i tiltaksklasse 2.

Foretaket har oppgitt at det har 34 ansatte og ligger i Tynset i Hedmark fylke. Arne Støholen er daglig leder. Han har teknisk fagskole med linjefag planlegging og driftsteknikk fra 1986. Foretaket har også ansatte med svennebrev som tømrer, fagbrev i betongfaget, teknisk fagskole med linjefagene anleggsteknikk, planlegging og driftsteknikk og husbygging, samt en byggingeniør. Foretaket driver entreprenørvirksomhet, samt ved aksjetegning eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretagender av enhver art. Foretaket er registrert med næringskoden "41.200 Oppføring av bygninger" i Enhetsregisteret.

Saksgang

13.09.2016 Søknad

27.07.2016 Foreløpig svarbrev

23.08.2016 Tilsvare fra foretaket arkivert hos direktoratet

23.08.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

13.09.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretaks anførsler

Foretaket anfører i klagen at de har hatt sentral godkjenning for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2 helt siden den sentrale godkjenningsordningen ble opprettet. Videre skriver foretaket at det har løpende opp igjennom alle år foretatt arkitekturprosjektering av ulike bygg i henhold til den til enhver tid gjeldende plan- og bygningslov med tilhørende forskrifter. Foretaket skriver at det ikke er gjort endringer i fagpersonell i deres firma for aktuelt fagområde, samt at løpende kursing i endringer i plan- og bygningsloven, samt forskrifter, er blitt gjennomført. Foretaket anfører at de på bakgrunn av dette anser seg som fortsatt kvalifiserte for å inneha sentral godkjenning for fagområdet prosjektering av arkitektur og ber klagenemnda om en ny vurdering. Avslutningsvis viser foretaket til tidligere innsendte referanseprosjekter i søknaden, samt tilleggsopplysninger til denne. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er utdanning på høghskolenivå (høghskoleingeniør, bachelor eller tilsvarende grad) med 180 studiepoeng eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være bachelor i arkitektur.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med svennebrev som tømrer, fagbrev i betongfaget, teknisk fagskole med linjefagene anleggsteknikk, planlegging og driftsteknikk og husbyggingslinje, samt utdanning som byggingeniør.

Utdanning som byggingeniør oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå. Spørsmålet blir derfor om denne utdanningen er å anse som relevant for det aktuelle godkjenningsområdet.

Arkitekturprosjektering av bygninger, anlegg eller konstruksjoner omfatter arkitektonisk utforming av nytt eller endring av eksisterende tiltak, hvor krav til visuelle kvaliteter, funksjonelle og miljømessige forhold, samt byggverkets kompleksitet og/eller tilpasningsbehov til omgivelser er avgjørende for fastsettelse av tiltaksklasse. Oppgaven omfatter også utarbeidelse av situasjonsplan med plassering av tiltaket på tomta, og prosjektering av utomhusarealer herunder veg og parkeringsplass, samt universell utforming (UU) av utomhusområder og planløsning i bygget, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav a og tilhørende veiledning.

Arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 omfatter arkitektonisk utforming av byggverk i områder med en viss tetthet (rekkehus, kjedehus og lignende), og andre bygninger inntil 5 000 m² BRA med enkle krav til arkitektonisk utforming, samt endringer i eksisterende byggverk der byggverket i seg selv representerer en viss arkitektonisk eller kulturell verdi. Eksempler på arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 kan være boligblokker, kontor-, forretnings- og skolebygg (inntil 5 etasjer), store utendørsribuner, bruer og middels høye tårn, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav a og tilhørende veiledning.

Det følger av dette at ved vurderingen av hva som er relevant utdanning for arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2, vil det være avgjørende hvorvidt utdanningen innehar elementer knyttet til både funksjon og design, herunder estetisk planlegging og utforming.

Utdanning som byggingeniør retter seg mot tekniske og konstruksjonsmessige egenskaper ved byggverk. En byggingeniør jobber med praktiske oppgaver og tekniske løsninger, og har inngående kunnskaper om konstruksjoner og materialer som tre, stål og betong. Til forskjell fra dette, retter utdanningen som arkitekt seg mot evnen til å vurdere design og arkitektur i et samfunnsperspektiv, hvor planlegging av bygninger, byggeteknikk, utseende, miljø og kultur står sentralt. Ettersom arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 omfatter bygninger med enkle krav til arkitektonisk utforming og endringer i eksisterende byggverk hvor byggverket i seg selv representerer en viss arkitektonisk eller kulturell verdi, finner direktoratet at utdanning som byggingeniør ikke vil være tilstrekkelig relevant for denne tiltaksklassen.

Utdanningskravet er etter dette ikke oppfylt.

Foretaket fikk i søknaden innvilget arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 1. Tiltaksklasse 1 omfatter bygninger inntil 500 m² BRA og større industri eller lagerbygg med enkel planløsning, samt endringer i eksisterende byggverk der byggverket i seg selv ikke representerer stor arkitektonisk verdi, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav a og tilhørende veiledning. Ettersom denne tiltaksklassen omfatter mindre bygg og ikke stiller like høye krav til arkitektonisk utforming, vil utdanning som byggingeniør være tilstrekkelig relevant for arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 1.

Krav til praksis

Som følge av at foretaket ikke har dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, er ikke praksis ved omsøkt godkjenningssområde vurdert.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Støholen Entreprenør AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningssområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2.

Når det gjelder anførselen om at foretaket har hatt sentral godkjenning for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2 helt siden den sentrale godkjenningsordningen ble opprettet, bemerker direktoratet følgende: Direktoratet har merket seg at foretaket tidligere har hatt sentral godkjenning som ansvarlig prosjekterende. Foretaket har da hatt sentral godkjenning for godkjenningssområdene overordnet ansvar for prosjektering i tiltaksklasse 2 og ansvarlig prosjekterende for anlegg, bygninger og installasjoner, ikke prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

**Sak 174/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning
fra IR-TEKNIKK AS (godkjenningsnr. 2016/7746).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

I brev datert 21.09.2016 ble vedtak av 25.08.2016 påklaget ved Geir Kjeilen. Klagen er ikke rettidig, jf. forvaltningsloven § 29. Fordi saken har ligget uavklart i lang tid uten at foretaket er blitt informert om dette, finner direktoratet derfor å allikevel kunne behandle klagen, jf. fvl. § 31 første ledd bokstav b.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 23.03.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 25.08.2016 avslo direktoratet søknaden for begge de påklagede godkjenningsområdene.

Avslagene ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften(SAK10) § 11-3 og tilhørende veiledning. Foretak som påtar seg ansvarlig som ansvarlig kontrollerende, må ha faglig ledelse med relevante faglige kvalifikasjoner innenfor prosjektering og/eller utførelse, jf. SAK10 § 11-4 med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

IR-Teknikk AS fikk sentral godkjenning første gang 24.05.2013. I perioden 24.05.2013 – 24.05.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1.

Foretaket har 1 ansatt og ligger i Lindås kommune. Geir Kjeilen er daglig leder. Han har utdanning fra teknisk fagskole og elkraftlinje fra 1996. Foretaket har sin virksomhet innen konsulentvirksomhet, herunder salg tjenester og produkter knyttet til ulike former for overvåknings- og driftsoppfølgingssystemer knyttet til fast eiendom. Foretaket er registrert med næringskoden «43.120 Elektrisk installasjonsarbeid» i Enhetsregisteret.

Saksgang

23.03.2016 Søknad

18.05.2016 Direktoratet etterspør ytterligere opplysninger

25.08.2016 Tilleggsopplysninger arkivert hos direktoratet

25.08.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

21.09.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretaks anførsler

Foretaket ønsker først og fremst å påpeke at det ikke er gjort noen organisatoriske endringer, eller endringer i kompetanse siden ansvarsrett ble gitt i 2013. Det er også samme daglige leder. For godkjenningsområdet kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1 henviser foretaket til oppgavene som inngår i godkjenningsområdet, og stiller spørsmål ved hvorfor en tømmer er bedre skikket til å kontrollere disse oppgavene enn en elektriker eller rørlegger. For godkjenningsområdet utførelse av lufttetthet i tiltaksklasse 1 påpeker foretaket at man i hovedsak skal kontrollere resultatet av en tetthetskontroll. De stiller spørsmål ved hvilke krav det stilles til den som faktisk utfører testen, annet enn at Norsk Standard blir fulgt. Videre påpeker foretaket at de selv står for utførelsen av kontrollen og har dokumentert opplæring i dette, slik at det sikres at testen utføres korrekt og innenfor forskriftskravet. Det vises videre til at det i DiBKs krav står at man ikke trenger å ha tømmerkompetanse men at en skal ha relevant kompetanse for det som skal utføres. Slik regelverket er nå, så blir tømmer gitt disse oppgavene selv om andre yrkesgrupper kan være like kvalifisert. Foretaket skriver avslutningsvis at det har spesialkurs for nettopp kontroll av lufttetthet, og at de har variert praksis med godkjenningsområdet lufttetthet. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn

til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Samlet vurdering av

Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

Kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig kontrollerende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller fagskole (teknisk fagskole med 120 fagskolepoeng), eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være mesterbrev som tømrer eller teknisk fagskole med linjefag bygg.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med utdanning fra teknisk fagskole og elkraftlinje. Kravet til relevant utdanning er dermed ikke oppfylt.

Foretaket har i sin klage anført en rekke spørsmål om hvorfor utdanning som tømrer er den mest relevante utdanningen for disse godkjenningsområdene. Det fremgår av SAK10 § 11-4 fjerde ledd at foretak som påtar seg ansvar som kontrollerende må ha en faglig ledelse med relevante faglige kvalifikasjoner innen prosjektering og/eller utførelse i tillegg til praksis med kontrollfunksjonen. Det fremgår også av forarbeidene til forskriften at ved sentral godkjenning må foretakets faglige ledelse vise at den behersker hele bredden av arbeidsoppgaver innen det godkjenningsområdet det søker sentral godkjenning om, jf. Ot. prp. nr. 45 (2007-2008).

Kontrollen av våtrom og lufttetthet omfatter kontroll av fuktsikring og lufttetthet, og omhandler dermed en kontroll av prosjektering og utførelse av bygningsfysikk. For å kunne prosjektere og utføre dette fagområdet, kreves en bygningsteknisk utdanning i form av mesterbrev som tømrer/murer eller teknisk fagskole med linjefag bygg. Prinsippet om at utdanningen skal være relevant for godkjenningsområdet vil dermed også legges til grunn når det gjelder kontroll av dette fagområdet. Direktoratet vurderer at teknisk fagskole med linjefag elkraft ikke inneholder en tilstrekkelig mengde byggtekniske fag, og vil derfor ikke være relevant for kontroll av disse godkjenningsområdene.

Fordi foretaket ikke har dokumentert nødvendig relevant utdanning, gjør ikke direktoratet noen vurdering av foretakets praksis.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at IR-Teknikk AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

**Sak 175/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning
fra Tronrud Anlegg AS (godkjenningsnr. 2016/7787).**

Torild Engd erklærte seg inhabil og deltok ikke i behandlingen av saken.

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av veg-, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

I brev datert 20.09.2016 ble vedtak av 31.08.2016 påklaget ved John Arne Johansen. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 10.08.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 31.08.2016 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 3
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 3
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 3
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

Direktoratet har ved gjennomgangen av klagen blitt oppmerksom på at foretaket synes å ha fått innvilget godkjenningsområder på uriktig grunnlag. Dette vil direktoratet komme tilbake til.

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av veg-, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Avslagene ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant praksis med godkjenningsområdene det var søkt om, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-4, 11-5 og 13-5 andre ledd bokstav b, c og l og tredje ledd bokstav t og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1.

Generelle opplysninger om foretaket

Tronrud Anlegg AS, tidligere Senneseth Anlegg AS, fikk sentral godkjenning første gang 21.09.1999. I perioden 09.08.2013 –30.08.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for blant annet prosjektering av utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2, prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 1, prosjektering av vannforsynings-, avløps- og fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 1 og utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2.

Foretaket har oppgitt at det har 31 ansatte og ligger i Hønefoss i Ringerike kommune, Buskerud fylke. John Arne Johansen er daglig leder. Thomas Fjeld Kristiansen er prosjektleder og har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2011. Tone Hatle er prosjektlederassistent og hun har bachelor i teknologidesign og ledelse fra 2014. Jens Torbjørn Sagberg er stikningsleder og er utdannet sivilingeniør i geomatikk fra 2012. Foretaket driver entreprenørvirksomhet og handel, samt hva som står i forbindelse med dette, herunder deltakelse i andre selskaper, samt eie og drift fast eiendom. Foretaket er registrert med næringskodene "43.120 Grunnarbeid" og "42.110 Bygging av veier og motorveier" i Enhetsregisteret.

Saksgang

10.08.2016 Søknad

31.08.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

22.09.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

15.08.2016 Brev til foretaket med forespørsel om flere referanseprosjekter

Foretaks anførsler

Foretaket skriver i klagen at de forstår at benyttet referanseprosjekt med fordel kunne vært nyere, men at de har ikke stått som ansvarlig prosjekterende på ferdigstilte anlegg siden prosjektet som er benyttet i forrige søknad og at de derfor ikke har andre prosjekter å vise til. Videre skriver de at de i dag utfører et prosjekt hvor de står som ansvarlig prosjekterende for

oppmålingsteknisk prosjektering og planlegging av område. Foretaket viser til at de har lagt ved en beskrivelse og igangsettingstillatelse for dette prosjektet, samt at de eventuelt kan ettersende ferdigattest når dette er klart.

Videre skriver foretaket at de ikke har vært ansvarlig prosjekterende for oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2 og at de dermed ikke har noen referanseprosjekter å vise til på dette området. Foretaket spør om de må stå som ansvarlig prosjekterende for at praksis skal være tellende.

Avslutningsvis viser foretaket til direktoratets hjemmeside, hvor det angis at praksis fra de siste 10 år anses relevant for tiltaksklasse 1 og 2, og at praksis fra de siste 15 år anses relevant for tiltaksklasse 3. Foretaket anfører at deres referanseprosjekter for prosjektering i tiltaksklasse 1 og utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2 tilfredsstiller dette kravet om relevans.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagede godkjenningssområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningssområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningssområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningssområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Foretakets organisasjon

Ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning i 2013 var Tom Bråthen, ifølge organisasjonsplan av 26.06.2013, daglig leder i foretaket. Han er utdannet høgskoleingeniør innen bygg- og anleggsteknikk fra 1982. Tidligere godkjenninger synes å være innvilget med bakgrunn i denne utdanningen.

Frem til søknad om fornyelse av sentral godkjenning i 2016 har det vært endringer i foretakets faglige ledelse. Blant annet er ikke Tom Bråthen oppgitt i den nye organisasjonsplanen av 08.08.2016. Det er riktig som foretaket peker på i klagen at for tiltaksklasse 1 og 2 vil normalt praksis fra de siste 10 år anses oppdatert og relevant og for tiltaksklasse 3 vil normalt praksis fra de siste 15 år anses oppdatert og relevant, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. For at praksisen skal anses relevant, er det imidlertid en forutsetning at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Praksis må følgelig knyttes til foretakets faglige ledelse, som innebærer at praksis som bygger på Bråthens utdanning ikke vil være relevant, da han har trådt ut av foretaket.

Tone Hatle og Thomas Kristiansen er ikke oppgitt i organisasjonsplanen fra 2013, men de er med i den nye organisasjonsplanen fra 2016. Begge er dermed ansatt en gang i tidsrommet mellom 2013 og 2016. Jens Torbjørn Sagberg er imidlertid oppgitt i begge organisasjonsplanene.

Ettersom det har vært endringer i foretakets faglige ledelse siden forrige fornyelse av sentral godkjenning, vil ikke foretaket omfattes av overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Overgangsregelen innebærer at foretak som søker om fornyelse av sentral godkjenning etter 1.1.2016 skal vurderes etter de mer lempeligere kvalifikasjonskrav som gjaldt før 1.1.2016, jf. SAK10 § 20-3 og tilhørende veiledning. Slik fornyelse forutsetter imidlertid at det ikke er gjort endringer i foretakets kvalifikasjoner av betydning for den sentrale godkjenningen.

Prosjektering av veg-, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller fagskole (teknisk fagskole med 120 fagskolepoeng), eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være teknisk fagskole med linjefag anlegg.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med bachelor i teknologidesign og ledelse fra 2014, en sivilingeniør i geomatikk fra 2012 og en ansatt med fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2011. Fagbrev i anleggsmaskinførerfaget er relevant for det aktuelle godkjenningsområdet, med oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå. Bachelor i teknologidesign og ledelse, samt sivilingeniørutdanning i geomatikk oppfyller kravet til utdanningsnivå, men er ikke relevante for det påklagede godkjenningsområdet, da utdanningene ikke inneholder en tilstrekkelig mengde anleggstekniske fag. Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Da foretaket ikke har dokumentert relevant utdanning på tilstrekkelig utdanningsnivå for det påklagede godkjenningsområdet, er det ikke nødvendig å gå detaljert gjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet finner det imidlertid korrekt å knytte noen kommentarer til referanseprosjektene foretaket har vist til.

Som nevnt ovenfor vil relevant praksis si at den normalt er opparbeidet etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Ettersom det har vært endringer i foretakets faglige ledelse og foretaket i søknaden kun har vist til ett referanseprosjekt fra 2009, for øvrig det samme prosjektet foretaket viste til i forrige søknad, er ikke denne forutsetningen oppfylt. Direktoratet kan derfor ikke legge vekt på dette prosjektet.

Som følge av at foretaket ikke har dokumentert at det oppfyller kravet til utdanning, har ikke direktoratet etterspurt flere referanseprosjekter.

Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er utdanning på høghskolenivå (høghskoleingeniør, bachelor eller tilsvarende grad) med 180 studiepoeng eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være ingeniørutdanning innen geomatikk.

Foretaket har dokumentert at Jens Torbjørn Sagberg er utdannet sivilingeniør i geomatikk fra 2012. Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

Godkjenningsområdet oppmålingsteknisk prosjektering omfatter vurdering av om det foreligger oppdatert offentlig kartgrunnlag med tilfredsstillende kvalitet, og om tiltakets foreslåtte plassering er kritisk i forhold til eiendomsgrenser, byggegrenser og byggelinjer, mv. Videre omfatter fagområdet valg av kartgrunnlag for utarbeidelse av situasjonsplan og stikningsplan med oppmålingstekniske beregninger, fastsetting av toleransekrav, metode- og utstyrvalg tilpasset formålet og oppgaven (utstikkingsdata i plan og høyder) med utstikking av punkter i terrenget. Fagområdet omfatter også vurdering av offentlig kartgrunnlag, forslag til plassering, valg av kartgrunnlag for situasjonsplan, utarbeidelse av stikningsplan og koordinatlist, dokumentasjon av toleransekrav og angivelse av metode og utstyrvalg, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav c og tilhørende veiledning.

Tiltaksklasse 2 omfatter prosjektering der plangrunnlaget og offentlig kartgrunnlag (situasjonskartet) har samme koordinatsystem og kartprojeksjon og utstikking av punkter krever verifisering av eiendomsgrenser for å oppfylle krav til minsteavstander, samt oppmålingstekniske beregninger i områder regulert til åpen og tett bebyggelse hvor krav til høyder og minste avstander ikke er kritisk for å oppfylle krav til plangrunnlaget med bestemmelser. Tiltaksklasse 2 gjelder tiltak med inntil 30 stikningspunkter, og med ulike kotehøyder, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav c og tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknaden vist til ett referanseprosjekt fra 2009. Prosjektet gjaldt terrengeanordning, hvor foretaket skriver at det utførte rigg/drift, stikningsarbeider, grunnarbeider og rørleggerarbeider. Dette gir ingen tilstrekkelig beskrivelse av godkjenningsområdet, samt at prosjektet er mindre relevant ettersom det er utført før Sagbergs utdanning ble oppnådd, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning.

Direktoratet har også sett hen til referanseprosjekter i tidligere søknader. I søknaden fra 2013 er det samme referanseprosjektet fra 2009 benyttet. I søknaden fra 2010 viser

foretaket til et prosjekt fra 2010 som gjaldt ombygging av hovedgate gjennom Hønefoss sentrum. Men også dette prosjektet er mindre relevant ettersom det utført før Sagbergs utdanning ble oppnådd.

I klagesaksomgangen har foretaket vist til et pågående prosjekt vedrørende en barnehage i Gran kommune, hvor Sagberg har deltatt. Foretaket skriver at arbeidene omfatter blant annet innmåling av eksisterende bygningsmasse og plassering av bygg, og kontroll av høyder på tegningsgrunnlag og situasjonsplan mot eksisterende bygg. Foretaket har også lagt ved igangsettingstillatelsen for tiltaket, som viser at foretaket har ansvarsrett for prosjektering av oppmåling i tiltaksklasse 1. Uten noen nærmere angivelse av tiltakets kompleksitet, antall stikningspunkter eller beskrivelse av terreng, vil prosjektet anses som relevant for tiltaksklasse 1. Foretaket har dermed vist til 1 års praksis med oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 1.

For funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 må foretaket imidlertid vise til minst 4 års praksis etter endt utdanning, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Foretaket ble derfor i brev av 15.08.2017 bedt om å sende inn flere referanseprosjekter for godkjenningssområdet oppmålingsteknisk prosjektering, hvor Sagberg har medvirket. Direktoratet kan ikke se å ha mottatt noen tilbakemelding på denne forespørselen.

Kravet til praksis er etter dette ikke oppfylt.

Prosjektering av vannforsynings- og avløpsinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller fagskole (teknisk fagskole med 120 fagskolepoeng), eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningssområdet vil for eksempel være teknisk fagskole med linjefag anlegg.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med bachelor i teknologidesign og ledelse fra 2014, en sivilingeniør i geomatikk fra 2012 og en ansatt med fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2011. Fagbrev i anleggsmaskinførerfaget er relevant for det aktuelle godkjenningssområdet, med oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå. Bachelor i teknologidesign og ledelse, samt sivilingeniørutdanning i geomatikk oppfyller kravet til utdanningsnivå, men er ikke relevante for det påklagede godkjenningssområdet, da utdanningene ikke inneholder en tilstrekkelig mengde bygg-/VVS-tekniske fag. Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Som følge av at foretaket ikke har dokumentert relevant utdanningsnivå, er det ikke nødvendig å gå detaljert gjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Det vises likevel til det som er sagt ovenfor om at relevant praksis vil si at den normalt er opparbeidet

etter endt utdanning og bygger på det utdanningsnivået som kreves, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning.

Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller fagskole (teknisk fagskole med 120 fagskolepoeng), eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være teknisk fagskole med linjefag anlegg, i tillegg til fagbrev som anleggsmaskinfører.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med bachelor i teknologidesign og ledelse fra 2014, en sivilingeniør i geomatikk fra 2012 og en ansatt med fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2011. Fagbrev i anleggsmaskinførerfaget er relevant for det aktuelle godkjenningsområdet, med oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå. Bachelor i teknologidesign og ledelse, samt sivilingeniørutdanning i geomatikk oppfyller kravet til utdanningsnivå, men er ikke relevante for det påklagede godkjenningsområdet, da utdanningene ikke inneholder en tilstrekkelig mengde byggt tekniske fag. Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt for tiltaksklasse 2.

Fagbrev som anleggsmaskinfører oppfyller utdanningskravet for tiltaksklasse 1, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Vurderingen i det følgende vil derfor være hvorvidt foretaket viser til relevant praksis for tiltaksklasse 1.

Krav til praksis

Godkjenningsområdet riving og miljøsanering omfatter sanering og forsvarlig sluttbehandling av farlig avfall i henhold til miljøsaneringsbeskrivelsen, samt håndtering av rivingsmaterialer for ombruk, gjenvinning, energiutnyttelse og forsvarlig sluttbehandling i henhold til avfallsplan. Godkjenningsområdet omfatter også oppgaver ved tiltak på eksisterende byggverk (rehabilitering). Tiltaksklasse 1 omfatter riving og miljøsanering av bygning med BRA inntil 400 m², som for eksempel enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus, og anlegg eller konstruksjoner med tilsvarende størrelse og materialbruk, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav t og tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknaden vist til ett referanseprosjekt fra 2009. Prosjektet gjaldt et bo- og servicesenter, hvor foretaket utførte riving av to bygg på henholdsvis 290 m² og 440 m², samt utarbeidet avfallsplan og miljøsaneringsbeskrivelse. Prosjektet er imidlertid mindre relevant ettersom det er utført før Kristiansens utdanning ble oppnådd, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning.

Foretaket ble i brev av 15.08.2017 bedt om å sende inn flere referanseprosjekter for godkjenningsområdet utførelse av riving og miljøsanering, hvor Kristiansen har medvirket. Direktoratet kan ikke se å ha mottatt noen tilbakemelding på denne forespørselen.

Kravet til praksis er etter dette ikke oppfylt.

Praksis uten ansvarsrett

Foretaket skriver i klagen at de forstår at benyttet referanseprosjekt med fordel kunne vært nyere, men at de har ikke stått som ansvarlig prosjekterende på ferdigstilte anlegg siden prosjektet som er benyttet i forrige søknad og at de derfor ikke har andre prosjekter å vise til. Foretaket stiller spørsmålstegn ved hvordan de kan skaffe seg referanseprosjekter i tiltaksklasse 2 uten å ha lov til å utføre prosjektering.

Til dette vil direktoratet bemerke at det ikke er noe krav om at foretaket bare må vise til prosjekter hvor de har hatt ansvarsrett. Praksis som underentreprenør eller underrådgiver uten ansvarsrett er også relevant, også for personer i foretaket med erfaring fra prosjekter i regi av andre foretak, jf. SAK10 § 11-5 første ledd og tilhørende veiledning.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Tronrud Anlegg AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

Sak 176/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Vidar Tokvam Maskin (godkjenningsnr. 2016/7938).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1

I brev datert 26.09.2016 ble vedtak av 23.09.2016 påklaget ved Vidar Tokvam. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 08.09.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 23.09.2016 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1

Avslagene ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå for tiltaksklasse 1, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

Vidar Tokvam Maskin fikk sentral godkjenning første gang 08.10.2013. I perioden 08.10.2013 – 08.10.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av grunnarbeid og landskapsutforming i tiltaksklasse 1.

Foretaket er et enkeltpersonsforetak og har 0 ansatte i følge AA-registeret og ligger i Voss. Vidar Tokvam er daglig leder. Han har teorikurs for anleggsmaskinførere fra 1994. Foretaket har sin virksomhet innen «sal av tenester innan transport, utleige av maskiner og utstyr, kjøp og sal av ved, jordbruk og kjøttproduksjon, samt det som naturleg høyrer saman med dette.» Foretaket er registrert med næringskoden «43.120 Grunnarbeid» i Enhetsregisteret.

Saksgang

08.09.2016 Søknad

23.09.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

26.09.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretaks anførsler

Foretaket skriver i sin klage at Vidar Tokvam har drevet som grunntreprenør i mer enn 30 år og har hatt lokal godkjenning fra Voss kommune fra før 1994. Det vises videre til at det

ikke er skjedd endringer i driften, ei heller foreligger det grunnlag for tilbaketrekking av gjeldende godkjenning, jf. § 13. Tokvam skriver at han fortsatt oppfyller «vilkårene for godkjenning» basert på kompetansekrav «eller tilsvarende» gjennom erfaring langt utover det som kan oppnås med utgangspunkt i vitnemål fra fagskole. Videre vises det til at det synes urimelig at ny forskrift skal ha tilbakevirkende kraft som vanskeliggjør effektiv kommunikasjon med offentlige myndigheter og foretakets anseelse som ansvars- og kvalitetsbevisst. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1 og utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Samlet vurdering for godkjenningsområdene

Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 1

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag- eller svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa, eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fagbrev som anleggsmaskinfører.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med et 40-timers kurs for anleggsmaskinførere fra Maskinentreprenørenes forbund i 1994, samt mer enn 30 års erfaring.

Direktoratets vurdering er at et kurs på 40 timer ikke kan sidestilles med en fagbrevsutdanning i innhold og omfang. Fagbrevsutdanningen består av 2 år med teoretisk opplæring, samt 2 års praktisk opplæring i bedrift med avsluttende svenneprøve. Dette gir totalt 4 års utdanning. Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt, da det ikke er dokumentert nødvendig utdanningsnivå.

Foretaket har tidligere hatt sentral godkjenning for utførelse av grunnarbeid og landskapsutforming i tiltaksklasse 1. Direktoratet har derfor vurdert hvorvidt foretaket omfattes av overgangsordningen, jf. SAK10 § 20-3 og tilhørende veiledning. Denne åpner for at foretak kan kompenseres for manglende utdanningsnivå, dersom foretaket tidligere har hatt sentral godkjenning. Det fremgår imidlertid av veiledningen til bestemmelsen at praksis

aldri kan kompensere for totalt fravær av formell utdanning. Foretaket har ikke dokumentert å ha ansatte med fag-/svennebrev, og vil dermed ikke omfattes av overgangsordningen.

Foretaket anfører til slutt at det er urimelig at ny forskrift skal ha tilbakevirkende kraft. Til dette vil direktoratet påpeke at foretak som søker sentral godkjenning til enhver tid må oppfylle gjeldende krav som stilles i SAK10, selv om tidligere regler har vært mer lempelige. Direktoratet har heller ikke anledning til å fravike regelverket ved behandling av søknader om sentral godkjenning, da utdanningskravene er absolutte.

Da foretaket ikke har dokumentert nødvendig utdanningsnivå, gjør ikke direktoratet noen vurdering av foretakets praksis. Direktoratet vil allikevel kort bemerke at praksisen for utførelse av innmåling og utstikking i tiltaksklasse 1 ikke er tilstrekkelig ut i fra innsendt dokumentasjon i søknaden.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Vidar Tokvam Maskin verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

Sak 177/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra Norsk Bygningskontroll AS (godkjenningsnr. 2016/9320).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 2
- Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1
- Kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1
- Kontroll av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2
- Kontroll av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2
- Kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 2

I brev datert 08.11.2016 ble vedtak av 27.10.2016 påklaget ved Charles André Lindberg. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 05.10.2016 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 27.10.2016 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområde ble innvilget:

- Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 1

De påklagede godkjenningsområdene ble ikke innvilget.

Avslagene ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant praksis med godkjenningsområdene det var søkt om, jf. byggesaksforskriften(SAK10) §§ 11-4, 11-5 og 13-5 med tilhørende veiledning.

For godkjenningsområdene utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2 ble avslagene i tillegg begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig relevant utdanning, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning.

For godkjenningsområdene overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 2, kontroll av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2, kontroll av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2 og kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 2 ble avslaget i tillegg begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert relevant utdanningsnivå, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

Norsk Bygningskontroll AS fikk sentral godkjenning første gang 22.01.2013. I perioden 22.01.2013 –22.01.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene

overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 1, kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1 og kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1.

Foretaket har 2 ansatte og ligger i Hønefoss. Charles André Lindberg er daglig leder. Han har mesterbrev som tømrer fra 1991 og NITO takstingeniør fra 2000. Foretaket har sin virksomhet innen taksering, bygningskontroll, prosjekt- og byggeledelse, investering i andre selskaper og virksomhet som faller naturlig inn. Foretaket er registrert med næringskoden «41.200 Oppføring av bygninger» i Enhetsregisteret.

Saksgang

05.10.2016 Søknad

27.10.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

08.11.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretaks anførsler

Foretaket skriver i sin klage at daglig leders profesjon ikke består av kun de omsøkte godkjenningsområder, men et bidrag til årsomsetning. Det hevdes at dette ikke er til forkleinelse for foretakets kompetanse, men heller et bidrag til mangfold i bransjen generelt. Daglig leder har aldri hatt avbrudd fra virksomheten i bransjen, og betrakter seg som godt kompetent på de fagområder som er omsøkt, og at man i takstbransjen må holde seg godt oppdatert på det regelverk som omhandler bransjen. Videre vises det i klagen til praksis for de påklagede godkjenningsområdene, samt en oversikt over foretakets yrkeskarriere fra 1985 og frem til i dag. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for funksjonen ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller teknisk fagskole med relevant linjefag. Foretaket har dokumentert å ha ansatte med mesterbrev som tømrer. Utdanningskravet er dermed oppfylt, jf. SAK10 § 11-1.

Krav til praksis

Oppgaver og ansvar til ansvarlig søker bestemmes av pbl. § 23-4 og presiseres ytterligere av byggesaksforskriften § 12-2 bokstav a-m. Tiltaksklasseplassering for søkerfunksjonen vil

være avhengig av kompleksitet, herunder hvor mange ansvarlige foretak som skal ha ansvarsrett og koordineres og hvor mange ansvarsoppgaver i byggesaksforskriften § 12-2 som er aktuelle for tiltaket.

Søkerfunksjonen i tiltaksklasse 1 omfatter lite komplekse søknader, der koordineringsbehovet for prosjektering, utførelse og kontroll er lite. Eksempelvis vil dette omfatte søknader i få trinn og ettrinnsøknader der ansvarsforholdene i tiltaket er oversiktlige og krever lite koordinering, jf. SAK10 § 13-5 første ledd og tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknad om sentral godkjenning sendt inn to referanseprosjekt som er gitt ferdigattest i 2010. Det første prosjektet dreier seg om et boligbygg på 5 etasjer i Oslo kommune. I følge vedlagt attest fra Selvaag var dette en ombygging av næringsbygg til 27 leiligheter. Det andre prosjektet dreier seg om 25 lokaler på Tjuvholmen, i følge attest fra Selvaag var dette innredningsarbeider for en rekke forskjellige virksomheter. Dette har pågått mellom 2007 og 2011, i følge attesten. Foretaket oppgir at de i prosjektene har hatt byggeledelse, men utover dette er det ikke gitt noen beskrivelse av at de har hatt rollen som ansvarlig søker i disse referanseprosjektene.

I klagen har foretaket oppgitt at det i perioden 2008-2010 byggesøkte for Saltdalshytta, samt at det ble byggesøkt en firemannsbolig i Brumunddal. I 2015 har foretaket søkt ferdigattest på en bygning fra 2000 hos foretakets daglige leder.

Direktoratet vurderer ikke det siste prosjektet til å være relevant for godkjenningsområdet, da søknad om ferdigattest kun vil omfatte deler av søkeprosessen. Prosjektene fra 2008-2010 vil kunne være relevante, men dekker ikke nødvendig praksistid som for ansvarlig søker i tiltaksklasse 1 vil være 4 år, jf. SAK10 § 11-3. Foretaket har dermed ikke dokumentert at det har kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller teknisk fagskole med relevant linjefag. Foretaket har dokumentert å ha ansatte med mesterbrev som tømrer. Utdanningskravet er dermed oppfylt, jf. SAK10 § 11-1.

Krav til praksis

Fagområdet omfatter prosjektering av byggverkets totale stabilitet under oppføring og i bruk, og dimensjonering av bærende elementer, herunder fundamenter, vegger, søyler, dekker og takkonstruksjoner. Bæresystem skal dimensjoneres for standard laster, naturpåkjenninger og ulykkeslaste.

Godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1 omfatter prosjektering av bæreevne og stabilitet av nytt eller endring av eksisterende tiltak som bygg, anlegg eller frittstående konstruksjon med liten vanskelighetsgrad i pålitelighetsklasse 1 iht NS-EN 1990 +NA og brannklasse 1 iht.

byggteknisk forskrift. Oppgaven omfatter dimensjonering av bærende elementer ved bruk av enkle beregninger eller tabeller, ved gode grunnforhold og standardlaster. Eksempler på tiltak i denne klassen kan være fritids- og enebolig med og uten sokkelleilighet, tomannsbolig, rekkehus, kjedehus, små barnehager, alminnelige landbruksbygg, lager- og industribygg, mindre utendørsribuner (under 500 pers.), små bruer (inntil 10 m spennvidde) og tårn inntil 10 m, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav f og tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknad om sentral godkjenning sendt inn to referanseprosjekter, disse er identiske med prosjektene nevnt over. Av beskrivelsen fremgår det at foretaket i begge prosjektene var byggeleder, og i Tjuvholmen-prosjektet satt også foretaket i prosjekteringsgruppen med stor påvirkningskraft i forhold til prosjektering. I begge prosjektene har foretaket hatt kontroll av prosjekteringen og rapporterte direkte til prosjekteringsleder.

I klagen skriver foretaket at selv om de ikke har søkt om ansvarsrett på området, så har de tilegnet seg kompetansen. Ved både taksering og skadetaksering blir det utført prosjektering for hvert enkelt tilfelle.

Direktoratet vurderer ikke denne praksisen til å være relevant for godkjenningsområdet, da det fremgår av søknad og klage at foretaket har hatt en byggelederfunksjon med koordinering og kontroll. Foretaket har dermed ikke dokumentert noen egen praksis med prosjektering av konstruksjonssikkerheten. Det er heller ikke dokumentert nødvendig praksistid, som for ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er 4 år. Foretaket har dermed ikke dokumentert at det har kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller teknisk fagskole med relevant linjefag. Foretaket har dokumentert å ha ansatte med mesterbrev som tømrer. Utdanningskravet er dermed oppfylt, jf. SAK10 § 11-1.

Krav til praksis

Prosjektering av bygningsfysikk omfatter verifikasjon av ytelser og tekniske løsninger for følgende fagområder i henhold til byggteknisk forskrift: energi, strålingsmiljø, lyd og fukt. Godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1 omfatter prosjektering av bygningsfysikk i nybygg eller ved endring av eksisterende byggverk for publikum og arbeidsbygning inntil 2 etasjer, samt bygning med boenheter og høyst to boenheter over hverandre. Eksempler på tiltak i denne klassen kan være fritids- og enebolig, tomannsbolig, rekkehus, kjedehus, mindre arbeids- og publikumsbygg, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav g og tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknad om sentral godkjenning vist til to referanseprosjekter som beskrevet ovenfor. Direktoratet vurderer heller ikke for prosjektering av bygningsfysikk at foretaket har

dokumentert tilstrekkelig praksis med prosjektering, utover en rolle som byggeleder og medlem av prosjekteringsgruppe. Det er ikke i tilstrekkelig grad vist til noen egen prosjekteringspraksis for dette godkjenningsområdet, og referanseprosjektene dekker heller ikke 4 års praksistid, som er kravet for prosjekterende i tiltaksklasse 1. Foretaket har dermed ikke dokumentert at det har kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag- eller svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa, eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fagbrev i betongfaget.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med mesterbrev som tømrrer. Kravet til relevant utdanning er dermed ikke oppfylt.

Fordi foretaket ikke har dokumentert nødvendig relevant utdanning, gjør ikke direktoratet noen vurdering av foretakets praksis. Det bemerkes kort at ut i fra innsendt dokumentasjon kan det virke som om praksis heller ikke er tilstrekkelig. Foretaket har dermed ikke dokumentert at det har kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Utførelse av tømrrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller teknisk fagskole med relevant linjefag. Foretaket har dokumentert å ha ansatte med mesterbrev som tømrrer. Utdanningskravet er dermed oppfylt, jf. SAK10 § 11-1.

Krav til praksis

Fagområdet omfatter utførelse av tømrrerarbeid og montering av trekonstruksjoner. Oppgaver som inngår i fagområdet kan være utførelse av yttervegger, etasjeskiller, innvendige vegger og takkonstruksjoner, luft- og fukttetting og varme-, lyd- og kondensisolering.

Godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2 omfatter oppføring og vesentlig endringsarbeider av bygning med boenhet til og med fire etasjer. Bygning for publikum og arbeidsbygning med tre og fire etasjer, samt andre trekonstruksjoner av tilsvarende kompleksitet.

Eksempler på utførelse av tømrrerarbeider i tiltaksklasse 2 kan være oppføring eller vesentlig endring av bygning med boenheter til og med fire etasjer, middels store skoler og barnehager, kompliserte loftsutbygginger med takopplett, ark eller takterrasse med store inngrep i bæresystemet, omfattende trekonstruksjoner slik som for eksempel komplett

klimaskall, og omfattende brannskillekonstruksjoner i store bygg, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav g og tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknad om sentral godkjenning sendt inn to referanseprosjekter som er omtalt tidligere. Ut i fra beskrivelsen fremkommer det at foretaket har hatt byggeledelsen med gjennomføringsansvaret, herunder koordinering, utførelse og kontroll av utførelse.

I klagen har foretaket anført at tilstrekkelig praksis er dokumentert gjennom mesterbrev, praksis og takstingeniør gjennom NITO, samt attester fra Planbygg AS og Selvaag Prosjekt AS. I følge attesten fra Planbygg AS arbeidet daglig leder som snekker og arbeidende formann frem til 1996. Etter dette har foretaket i følge innsendt praksisliste arbeidet som byggeleder fra 1997. En rolle som byggeleder vil ikke være dekkende for godkjenningsområdet, hvor foretaket skal stå ansvarlig for oppføring av bygninger med inntil fire etasjer. Foretaket har ikke dokumentert en slik praksis verken i søknad eller klageomgang. Direktoratet finner derfor heller ikke grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i en lavere tiltaksklasse. Foretaket har dermed ikke dokumentert at det har kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev eller fagskole (teknisk fagskole med 120 fagskolepoeng), eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fagbrev i betongfaget sammen med teknisk fagskole med linjefag bygg.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med mesterbrev som tømmer. Kravet til relevant utdanning er dermed ikke oppfylt.

Fordi kravet til relevant utdanning ikke er oppfylt gjør ikke direktoratet noen vurdering av foretakets praksis. Direktoratet vil allikevel kort bemerke at praksiskravet heller ikke ser ut til å være oppfylt, basert på innsendt dokumentasjon. Foretaket har dermed ikke dokumentert at det har kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for funksjonen ansvarlig kontrollerende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller teknisk fagskole med relevant linjefag. Foretaket har dokumentert å ha ansatte med mesterbrev som tømmer. Utdanningskravet er dermed oppfylt, jf. SAK10 § 11-1.

Krav til praksis

Godkjenningsområdet omfatter uavhengig kontroll av fuktsikring ved nybygging og søknadspliktig ombygging av våtrom i alle boliger samt for fritidsboliger med mer enn en boenhet. Byggesaksforskriften § 14-6 regulerer gjennomføring av kontrollen for dette

godkjenningsområdet. Når det gjelder fuktsikring av våtrom er det først og fremst utførelsen som skal kontrolleres. Kontroll av våtrom foretas når våtrom er tilnærmet ferdigstilt.

Kontrollen for godkjenningsområdet omfatter:

- plassering av sluk i plan og høyde som prosjektert
- visuell kontroll av tilpasning mellom membran, slukmansjett og sluk
- synliggjøring av eventuell lekkasje fra cisterne ved utløp til gulv
- samsvar mellom spesifikasjon av produktene for membran, slukmansjett og sluk og produkter som er benyttet
- bekreftelse i produktdokumentasjon av samvirke mellom produktene membran, slukmansjett og sluk, jf. SAK10 § 13-5 fjerde ledd bokstav b og tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknad om sentral godkjenning sendt inn to referanseprosjekter. Det første prosjektet er en ombygging av en boligblokk i Oslo kommune, hvor foretaket har stått for byggeledelse, samt kontroll av prosjektering og utførelse. Det andre prosjektet er innredningsarbeider på Tjuvholmen i Oslo, hvor foretaket også har hatt byggeledelse og kontroll av prosjektering og utførelse.

I klagen har ikke foretaket anført noe ytterligere om dette godkjenningsområdet. Direktoratet har merket seg at foretaket har praksis som takstmann og byggeleder, og at kravet til praksis fra kontrollarbeid dermed er oppfylt.

Foretaket har imidlertid ikke vist til praksis med uavhengig kontroll av våtrom, verken i søknad eller i klagen. Det er dermed ikke dokumentert praksis med den faglige delen av kontrollen, som går ut på å kontrollere fuktsikkerheten i våtrommet. Følgelig er ikke kravet til erfaring fra både prosjektering og utførelse, samt kontroll oppfylt, jf. SAK10 § 11-4 fjerde ledd. Foretaket har dermed ikke dokumentert at det har kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Kontroll av lufttetthet i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for funksjonen ansvarlig kontrollerende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller teknisk fagskole med relevant linjefag. Foretaket har dokumentert å ha ansatte med mesterbrev som tømrer. Utdanningskravet er dermed oppfylt, jf. SAK10 § 11-1.

Krav til praksis

Godkjenningsområdet omfatter uavhengig kontroll av lufttetthet i alle nye boliger. Byggesaksforskriften § 14-6 regulerer gjennomføring av kontrollen for dette godkjenningsområdet. Kontrollen for godkjenningsområdet omfatter at det er påvist oppfyllelse av krav til lufttetthet. Det vil normalt være tilstrekkelig å påse at det foreligger dokumentasjon fra tetthetsprøving (som del av kvalitetssikringen) av tilnærmet ferdigstilt bygning, jf. SAK10 § 13-5 fjerde ledd bokstav c og tilhørende veiledning.

Foretaket har i søknad om sentral godkjenning vist til to referanseprosjekter, en ombygging av en boligblokk og innredningsarbeider på Tjuvholmen. I begge prosjektene har foretaket hatt byggeledelsen, samt kontrollen av prosjektering og utførelse.

I klagen har ikke foretaket anført noe nærmere om dette godkjenningsområdet. Foretaket har vist til praksis som byggeleder og takstmann, hvilket gjør at kravet til praksis fra kontrollarbeid er oppfylt.

Foretaket har imidlertid ikke vist til referanseprosjekter hvor det har utført kontroll av lufttetthet. Det er dermed ikke dokumentert praksis med den faglige delen av kontrollen, som går ut på å kontrollere lufttettheten i nye bygg. Kravet til erfaring fra prosjektering og utførelse er dermed ikke oppfylt, jf. SAK10 § 11-4 fjerde ledd. Foretaket har dermed ikke dokumentert at det har kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Samlet vurdering for godkjenningsområdene

Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 2

Kontroll av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2

Kontroll av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2

Kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig kontrollerende i tiltaksklasse 2 er utdanning på høghskolenivå (høgskoleingeniør, bachelor eller tilsvarende grad) med 180 studiepoeng eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være utdanning som byggingeniør. Foretaket har dokumentert å ha ansatte med mesterbrev som tømrer. Kravet til utdanningsnivå er dermed ikke oppfylt.

Fordi kravet til utdanningsnivå ikke er oppfylt, gjør ikke direktoratet noen vurdering av foretakets praksis, da dette uansett ikke vil ha noen betydning for utfallet av klagesaken. Direktoratet vil allikevel kort bemerke at praksiskravet heller ikke ser ut til å være oppfylt, basert på dokumentasjonen som er kommet inn i klagen. Foretaket har dermed ikke dokumentert at det har kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Norsk Bygningskontroll verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

**Sak 178/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning
fra Norbygg AS (godkjenningssnr. 2016/9560).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

I brev datert 11.11.2016 ble vedtak av 27.10.2016 påklaget ved advokat Bente Strømsæther på vegne av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 09.09.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 27.10.2016 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av veg-, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 2
- Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 2

Avslaget for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2 ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert relevant utdanning for godkjenningsområdet det var søkt om, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-3 og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Norbygg AS fikk sentral godkjenning første gang 26.09.2001. I perioden 13.08.2013 – 27.09.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for blant annet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2.

Foretaket har oppgitt at det har 16 ansatte og ligger i Rolvsøy i Fredrikstad kommune, Østfold fylke. Stig Aimar Gundersen er daglig leder. Han er utdannet høyskoleingeniør med linjefag bygg fra 1997. Foretaket har sin virksomhet innen oppføring av bygg og hva som dermed er forbundet, samt ved aksjekapital eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretagender. Foretaket er registrert med næringskoden "41.200 Oppføring av bygninger" i Enhetsregisteret.

Saksgang

09.09.2016 Søknad

27.09.2016 Foreløpig svarbrev

27.10.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

18.11.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretaks anførsler

I klagen vises det til at foretaket tidligere har hatt sentral godkjenning for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2 og at foretaket har vist at det har en byggingeniør med 35 års erfaring med utforming og oppføring av den type næringsbygg som selskapet tilbyr i markedet.

Det vises til direktoratets egen veileder om byggesak at tiltaksklasse 2 omfatter oppgaver med liten kompleksitet og vanskelighetsgrad, og hvor prosjektering kan skje etter anerkjente forutsetninger, beregningsmetoder og tekniske prinsipper som også en byggingeniør med erfaring som det her vises til har god kjennskap til. Videre vises det til SAK10 § 11-5 om vurderingen av utdanning og praksis, og at foretaket stiller seg utenforstående til at utdanning som byggingeniør ikke vil være relevant for det omsøkte godkjenningsområdet.

Avslutningsvis bemerkes det at det er av stor betydning for foretaket å ha den aktuelle sentrale godkjenningen, da de uten dette ikke lenger kan prosjektere og tegne bygg over 500 m², mot tidligere 5 000 m². Det anføres at foretaket oppfyller både kravet til utdanning og praksis i SAK10.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er utdanning på høghskolenivå (høghskoleingeniør, bachelor eller tilsvarende grad) med 180 studiepoeng eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være bachelor i arkitektur.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med svennebrev som murer, ”teknikerkurs A” fra ”Fackavdelning för Elektroteknik” ved Gøteborgs Tekniske institutt, samt utdanning som byggingeniør.

Utdanning som byggingeniør oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå. Spørsmålet blir derfor om denne utdanningen er å anse som relevant for det påklagede godkjenningsområdet.

Arkitekturprosjektering av bygninger, anlegg eller konstruksjoner omfatter arkitektonisk utforming av nytt eller endring av eksisterende tiltak, hvor krav til visuelle kvaliteter, funksjonelle og miljømessige forhold, samt byggverkets kompleksitet og/eller tilpasningsbehov til omgivelser er avgjørende for fastsettelse av tiltaksklasse. Oppgaven omfatter også utarbeidelse av situasjonsplan med plassering av tiltaket på tomta, og prosjektering av utomhusarealer herunder veg og parkeringsplass, samt universell utforming (UU) av utomhusområder og planløsning i bygget, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav a og tilhørende veiledning.

Arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 omfatter arkitektonisk utforming av byggverk i områder med en viss tetthet (rekkehus, kjedehus og lignende), og andre bygninger inntil 5 000 m² BRA med enkle krav til arkitektonisk utforming, samt endringer i eksisterende byggverk der byggverket i seg selv representerer en viss arkitektonisk eller kulturell verdi. Eksempler på arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 kan være boligblokker, kontor-,

forretnings- og skolebygg (inntil 5 etasjer), store utendørstribuner, bruer og middels høye tårn, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav a og tilhørende veiledning.

Det følger av dette at ved vurderingen av hva som er relevant utdanning for arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2, vil det være avgjørende hvorvidt utdanningen innehar elementer knyttet til både funksjon og design, herunder estetisk planlegging og utforming.

Utdanning som byggingeniør retter seg mot tekniske og konstruksjonsmessige egenskaper ved byggverk. En byggingeniør jobber med praktiske oppgaver og tekniske løsninger, og har inngående kunnskaper om konstruksjoner og materialer som tre, stål og betong. Foretaket har lagt ved dokumentasjon på utdanning som byggingeniør, hvor det fremgår at utdanningen blant annet innehar obligatoriske fag som konstruksjonslære, betongkonstruksjoner, stål- og trekonstruksjoner, materiallære og konstruksjonsmekanikk.

Til forskjell fra dette, retter utdanningen som arkitekt seg mot evnen til å vurdere design og arkitektur i et samfunnsperspektiv, hvor planlegging av bygninger, byggeteknikk, utseende, miljø og kultur står sentralt. Ettersom arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 omfatter bygninger med enkle krav til arkitektonisk utforming og endringer i eksisterende byggverk hvor byggverket i seg selv representerer en viss arkitektonisk eller kulturell verdi, finner direktoratet at utdanning som byggingeniør ikke gir et bredt nok grunnlag til å prosjektere arkitektur i høyere tiltaksklasser. Utdanningen anses dermed for ikke å være tilstrekkelig relevant for denne tiltaksklassen.

Utdanningskravet er etter dette ikke oppfylt.

Foretaket fikk i søknaden innvilget arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 1. Tiltaksklasse 1 omfatter bygninger inntil 500 m² BRA og større industri eller lagerbygg med enkel planløsning, samt endringer i eksisterende byggverk der byggverket i seg selv ikke representerer stor arkitektonisk verdi, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav a og tilhørende veiledning. Ettersom denne tiltaksklassen omfatter mindre bygg og ikke stiller like høye krav til arkitektonisk utforming, vil utdanning som byggingeniør være tilstrekkelig relevant for arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 1.

Krav til praksis

Som følge av at foretaket ikke har dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, er ikke praksis ved omsøkt godkjenningssområde vurdert.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Norbygg AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningssområdet prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2.

Til foretakets anførsel om at direktoratets vedtak innebærer at foretaket ikke lenger kan prosjektere og tegne bygg over 500 m², bemerker direktoratet følgende: Sentral godkjenning

er en frivillig kvalitetsordning, men det er ikke nødvendig å ha sentral godkjenning for å utføre arbeid.

Direktoratet har merket seg at foretaket har hatt sentral godkjenning for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2 tidligere. Imidlertid er det slik at praktiseringen av regelverket vedrørende den sentrale godkjenningsordningen har blitt noe strengere de siste årene som følge av bygningsmyndighetens ønske om dette, jf. Ot.prp. nr.45 (2007-2008) s. 132. Foretak som ønsker å fornye sin sentrale godkjenning må dokumentere at det oppfyller de krav som fremgår av gjeldende regelverk på tidspunktet for fornyelsessøknaden, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det er følgelig ingen automatikk i at et foretak får fornyet sin sentrale godkjenning i samme godkjenningsområde eller samme tiltaksklasse som det hadde tidligere. Ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning må derfor foretaket dokumentere at det har nødvendige kvalifikasjoner i foretaket, og at det har relevant og oppdatert praksis for godkjenningsområdet og i den omsøkte tiltaksklasse.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

Sak 179/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Vangen VVS AS (godkjenningnr. 2016/10108).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

I mail datert 05.12.2016 ble vedtak av 30.11.2016 påklaget ved Frank Vangen. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 14.10.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 30.11.2016 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Avslagene ble for samtlige påklagede godkjenningsområder begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert å ha nødvendig utdanningsnivå, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3. Foretaket hadde heller ikke dokumentert tilstrekkelig relevant praksis med godkjenningsområdene, jf. SAK10 §§ 11-4, 11-4 og 13-5. Direktoratet etterspurte i brev av 01.11.2016 ytterligere informasjon i form av bedre beskrivelser av referanseprosjekter som kunne dokumentere at foretaket hadde praksis med høyere tiltaksklasser. Denne henvendelsen ble ikke besvart av foretaket. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset de omsøkte godkjenningsområdene, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge samtlige påklagede godkjenningsområder i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Vangen VVS AS fikk sentral godkjenning første gang 01.10.1999. I perioden 03.10.2013 – 24.11.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2.

Foretaket har 3 ansatte og ligger i Finnsnes i Lenvik kommune i Troms. Frank Vangen er daglig leder. Han har mesterbrev som rørlegger fra 1995. Det er i tillegg i følge foretakets organisasjonsplan en annen ansatt med svennebrev som rørlegger.

Foretaket har sin virksomhet innen VVS arbeid, samt annen virksomhet som naturlig hører inn under dette og er registrert med næringskoden 43.221 Rørleggerarbeid i Enhetsregisteret.

Saksgang

14.10.2016 Søknad

01.11.2016 Foreløpig svarbrev

30.11.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

06.12.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretaks anførsler

Foretaket skriver i klagen at daglig leder Frank Vangen til daglig jobber med byggeledelse på alle VVS-fagene for Forsvarsbygg, og henviser i denne forbindelse til sin CV. I følge foretaket ser det ut til at mesterbrev som rørlegger og det at man har drevet rørleggerbedrift i 25 år er uten betydning for direktoratet. Det anføres også at det ikke kan være nødvendig å måtte gå snart 10 år tilbake for å dokumentere utført arbeid. Det henvises for øvrig til klagen i sin helhet.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Prosjektering av sanitærinstallasjoner og varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er utdanning på høghskolenivå (høgskoleingeniør, bachelor eller tilsvarende grad) med 180 studiepoeng eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for de påklagede godkjenningsområdet vil for eksempel være ingeniør VVS.

Foretakets daglige leder har dokumentert å ha mesterbrev som rørlegger. Denne utdanningen er relevant for godkjenningsområdene, men tilfredsstillende ikke kravet til utdanningsnivå for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Foretak som søker om sentral godkjenning for funksjonen prosjekterende må kunne dokumentere at det har faglig ledelse med relevant praksis fra prosjektering av tiltak i samme eller høyere tiltaksklasse, jf. SAK10 § 11-4 andre ledd og tilhørende veiledning.

Godkjenningsområdet prosjektering av sanitærinstallasjoner omfatter i henhold til SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav h og tilhørende veiledning en spesifisering av produkter som inngår i installasjonen og det skal sikres at produktene har produktdokumentasjon, jf. forskrift om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk. Det skal videre angis nødvendig dimensjonering og kravspesifisering til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller samt utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold. I tiltaksklasse 2 omfattes prosjektering av nye eller endring av eksisterende installasjoner i publikum- og arbeidsbygning og bygning med boenheter t.o.m. fire etasjer. Eksempler på tiltak i denne tiltaksklassen kan være installasjoner i boligblokker, overnattingsbygg, kontor-, og skolebygg, samt middels store salgslokaler og industribygg.

Godkjenningsområdet prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner omfatter prosjektering av vannbårne varme- og kuldeinstallasjoner, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav i og tilhørende veiledning. Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner skal omfatte en spesifisering av produkter som inngår i installasjonen og det skal sikres at produktene har produktdokumentasjon, jf. forskrift om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk. I tiltaksklasse 2 omfattes prosjektering av nye eller endring av eksisterende installasjoner i publikum- og arbeidsbygning og bygning med boenheter t.o.m. 4 etasjer. Godkjenningsområdet omfatter varme- og kuldeinstallasjoner med effekt inntil 150 kW. Eksempler på tiltak i denne tiltaksklassen kan være installasjoner i boligblokker, overnattingsbygg, kontor-, og skolebygg, samt middels store salgslokaler og industribygg.

Vangen VVS AS har i sin søknad om sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av sanitærinstallasjoner vist til tre referanseprosjekter hvor det er beskrevet at foretaket har utført "prosjektering rørinstallasjoner" i eneboliger. For godkjenningsområdet prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner har foretaket vist til to referanseprosjekter som gjelder eneboliger hvor foretaket har lagt med som beskrivelse "varmepumpe luft/vann". Av referanseprosjektene fremgår det ingen videre konkret beskrivelse av hva foretaket har prosjektert, eller noen form for spesifisering som for eksempel hvilke produkter som er prosjektert eller dimensjonering av disse. Det er imidlertid angitt i søknaden at det gjelder eneboliger. Prosjektering av sanitærinstallasjoner og varme- og kuldeinstallasjoner i eneboliger omfattes normalt av godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav h og i med tilhørende veiledning.

Det ble også i søknaden vedlagt CV for daglig leder Frank Vangen med tilhørende prosjektlister. Av denne fremkommer det imidlertid kun beskrivelser som "PRO/UTF sanitæranlegg" med videre. Det fremgår ingen ytterligere beskrivelser av prosjektene som gjorde det mulig for direktoratet i søknadsomgangen å vurdere prosjektenes relevans og eventuelle tiltaksklasse opp i mot de omsøkte godkjenningssområder.

På bakgrunn av manglende beskrivelser av oppgitte referanseprosjekter ba direktoratet i foreløpig svarbrev av 01.11.2016 foretaket om å sende inn bedre beskrivelser av referanseprosjektene samt eventuelt beskrivelser av andre referanseprosjekter som kunne dokumentere praksis med høyere tiltaksklasser. Denne henvendelsen fra direktoratet ble ikke besvart av foretaket.

Som en følge av manglende beskrivelser til foretakets oppgitte referanseprosjekter var det direktoratets vurdering i søknadsomgangen at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant praksis med de påklagede godkjenningssområdene i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-4, 11-5 og 13-5 andre ledd bokstav h og i med tilhørende veiledning. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningssområdene i tiltaksklasse 1. Dette ble gjort på bakgrunn av at den typen prosjekter foretaket hadde oppgitt normalt omfattes av godkjenningssområdene i tiltaksklasse 1, samt at det ble sett hen til foretakets oppgitte referanseprosjekter i tidligere søknadsomganger.

Foretaket søkte og fikk godkjenning for det daværende samlede godkjenningssområdet "prosjektering av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner" tiltaksklasse 1 i 2013. Det ble da vist til ett referanseprosjekt som gjaldt en enebolig hvor foretaket beskrev å ha utført "sanitæranlegg og varmepumpe luft/vann". Utover dette har ikke foretaket dokumentert overfor direktoratet å ha referanseprosjekter med tilhørende beskrivelser som dekker godkjenningssområdene i tilstrekkelig grad.

Ytterligere beskrivelser når det gjelder foretakets praksis med prosjektering fremgår ikke i klagen. Etter en gjennomgang av foretakets oppgitte referanseprosjekter kan ikke direktoratet se at foretaket i tilstrekkelig grad har dokumentert å ha praksis som omfattes av godkjenningssområdene i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav h og i med tilhørende veiledning. De oppgitte referanseprosjekter i søknadsomgangen omfattes som nevnt av godkjenningssområdene i tiltaksklasse 1. Utover dette har ikke foretaket oppgitt nye referanseprosjekter eller bedre beskrivelser som kan dokumentere at foretaket har praksis med høyere tiltaksklasser. Det er på bakgrunn av dette direktoratets vurdering at foretaket ikke har dokumentert å ha tilstrekkelig relevant praksis med funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-4 andre ledd og 11-5 første ledd, jf. § 13-5 andre ledd h og i. Det er dermed heller ikke dokumentert tilstrekkelig praksis over tid med tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-3.

Foretaket har etter dette ikke dokumentert å ha kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningssområdene i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-1 andre ledd.

Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg, sanitærinstallasjoner og varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er utdanning på høghskolenivå (høgskoleingeniør, bachelor eller tilsvarende grad) med 180 studiepoeng eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning.

Ved søknad om sentral godkjenning for funksjonen utførende er det direktoratets praksis at det i tillegg til det nevnte utdanningskrav også kreves relevante fag- eller svennebrev for de enkelte fag. Bakgrunnen for dette er at foretak som påtar seg ansvar som utførende skal ha tilstrekkelige kvalifikasjoner og gjennomføringsevne til å forestå oppgaver etter plan- og bygningsloven, jf. SAK10 § 9-1 andre ledd og tilhørende veiledning. For at foretaket skal ha gjennomføringsevne for de oppgaver som omfattes av de omsøkte godkjenningsområder må blant annet faglig ledelse ha nødvendige kvalifikasjoner i form av relevant utdanning og praksis som står i forhold til de oppgaver foretaket skal gjennomføre.

Relevant utdanning for de påklagede godkjenningsområdene vil for eksempel være ingeniør VVS i tillegg til relevant fag-/svennebrev for utførelse, for eksempel svennebrev som rørlegger. Foretakets daglige leder har dokumentert å ha mesterbrev som rørlegger. Denne utdanningen er relevant for godkjenningsområdene, men tilfredsstiller ikke kravet til utdanningsnivå for funksjonen utførende i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Foretak som søker om sentral godkjenning for funksjonen utførende må kunne dokumentere at det har faglig ledelse med relevant praksis fra prosjektering av tiltak i samme eller høyere tiltaksklasse, jf. SAK10 § 11-4 tredje ledd og tilhørende veiledning.

Godkjenningsområdet utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg omfatter utførelse av vann- og avløpsanlegg samt utførelse av overvannssystem, med tilhørende komponenter og utstyr, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav d og tilhørende veiledning. I tiltaksklasse 3 omfattes legging av rør for vann og avløp, samt rør for overvann med middels kompleksitet og vanskelighetsgrad, men der mangler eller feil kan føre til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet, eller stor kompleksitet og vanskelighetsgrad. Eksempler på tiltak i denne tiltaksklassen kan være legging av rør for vann med diameter over 200 mm, legging av rør for avløp med diameter over 400 med mer og legging av overvannsrør i store områder i tett bystruktur.

Godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende sanitærinstallasjoner, herunder montering av komplett rørsystem og tilhørende komponenter og utstyr, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav o og

tilhørende veiledning. Lyd- og brannetting av rørføringer gjennom lyd- og brannskiller inngår i oppgaven, i tillegg til legging av vann- og avløpsledninger utenfor byggverket frem til kommunalt ledningsnett. I tiltaksklasse 3 omfattes utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende installasjoner med stor kompleksitet eller med store konsekvenser ved feil. Dette vil være installasjoner i byggverk med flere boenheter, brannceller eller brukerområder, hvor gjennomføringer i bygningsdeler som skal oppfylle lydtekniske og branntekniske krav kan være kritiske. Eksempler på tiltak i denne tiltaksklassen kan være sanitærinstallasjoner i arbeidsbygninger og boligbygninger med mer enn 4 etasjer, hoteller og sykehus med mer enn 4 etasjer og store idrettshaller og andre publikumsbygninger med mer enn 2 etasjer.

Godkjenningsområdet utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende, vannbårne varme- og kjøleinstallasjoner, tilkobling av varme- og kjølebatterier til ventilasjonsaggregater samt tilkobling av sekundærsiden til varmeveksler fra fjernvarme, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav p og tilhørende veiledning. Utførelsen omfatter montering av komplett rørsystem og tilhørende komponenter og utstyr. I tiltaksklasse 3 omfattes utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende installasjoner med stor kompleksitet eller med store konsekvenser ved feil. Godkjenningsområdet omfatter også varmeanlegg med effekt over 150 kW, samt kulde- og varmepumpeanlegg med kondensatoreffekt over 150 kW. Eksempler på tiltak i denne tiltaksklassen kan være installasjoner i arbeidsbygninger og boligbygninger med mer enn 4 etasjer, hoteller og sykehus med mer enn 4 etasjer og store idrettshaller og andre publikumsbygninger med mer enn 2 etasjer.

Vangen VVS AS har i sin søknad om sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg vist til to referanseprosjekter som gjelder eneboliger. Til det ene referanseprosjektet finnes det ingen beskrivelse, mens det i tilknytning til det andre prosjektet beskrevet "stikkledninger VA inn til bygning".

For godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner har foretaket vist til tre referanseprosjekter hvor det er beskrevet at foretaket har "utført sanitærinstallasjoner" i eneboliger. For godkjenningsområdet utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner har foretaket vist til to referanseprosjekter som gjelder eneboliger. Det er i tilknytning til disse beskrevet at foretaket har "utført gulvvarmeanlegg og varmepumpe luft/vann". Det fremgår ingen videre beskrivelse av hva foretaket konkret har utført, installasjonenes kompleksitet eller dimensjonering av utstyr. Utførelse av installasjoner som nevnt i eneboliger omfattes imidlertid normalt av godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav d, o og p med tilhørende veiledning.

De ble videre i søknaden vedlagt CV for Frank Vangen som nevnt ovenfor. Av denne fremkommer det kun en liste over prosjekter uten tilhørende beskrivelser.

På bakgrunn av manglende beskrivelser til oppgitte referanseprosjekter ba direktoratet i foreløpig svarbrev av 01.11.2016 foretaket om å sende inn bedre beskrivelser av

referanseprosjektene samt eventuelt beskrivelser av andre referanseprosjekter som kunne dokumentere praksis med høyere tiltaksklasser. Denne henvendelsen fra direktoratet ble som tidligere nevnt ikke besvart av foretaket.

Som en følge av manglende konkrete beskrivelser til de oppgitte referanseprosjekter i søknaden var det direktoratets vurdering at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig relevant praksis med de påklagede godkjenningsområdene i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 §§ 11-4, 11-5 og 13-5 tredje ledd bokstav d, o og p med tilhørende veiledning. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1. Dette ble gjort med bakgrunn i at den typen prosjekter foretaket hadde oppgitt normalt omfattes av godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1, samt at det ble sett hen til foretakets referanseprosjekter oppgitt i tidligere søknadsomganger.

Foretaket søkte og fikk godkjenning for det daværende samlede godkjenningsområdet "utførelse av sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner" i tiltaksklasse 2 i 2013. Det ble da vist til to referanseprosjekter hvor foretaket hadde utført arbeider med sanitærinstallasjoner i en enebolig og en verkstedbygning. Utover dette har ikke foretaket dokumentert overfor direktoratet å ha referanseprosjekter med tilhørende beskrivelser som dekker godkjenningsområdene i tilstrekkelig grad.

Det fremkommer ikke ytterligere opplysninger når det gjelder foretakets praksis eller flere referanseprosjekter i klageomgangen. Etter en gjennomgang av foretakets oppgitte referanseprosjekter kan ikke direktoratet se at foretaket i tilstrekkelig grad har dokumentert å ha praksis som omfattes av godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 eller 3, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav d, o og p med tilhørende veiledning. De oppgitte referanseprosjekter i søknadsomgangen omfattes som nevnt av godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1. Utover dette har ikke foretaket oppgitt nye referanseprosjekter eller bedre beskrivelser som kan dokumentere at foretaket har praksis med høyere tiltaksklasser. Det er på bakgrunn av dette direktoratets vurdering at foretaket ikke har dokumentert å ha tilstrekkelig relevant praksis med de påklagede godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 eller 3, jf. SAK10 §§ 11-4 tredje ledd og 11-5 første ledd, jf. § 13-5 tredje ledd bokstav d, o og p med tilhørende veiledning. Det er dermed heller ikke dokumentert tilstrekkelig praksis over tid med hverken tiltaksklasse 2 eller 3, jf. SAK10 § 11-3.

Foretaket har etter dette ikke dokumentert å ha kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 eller 3, jf. SAK10 §§ 11-1 andre ledd.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Vangen VVS AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de påklagede godkjenningsområdene.

Direktoratet er oppmerksom på at foretaket har hatt sentral godkjenning for de påklagede utførende godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 og 3 tidligere. Det anføres også fra

foretaket at mesterbrev som rørlegger og det at man har drevet rørleggerbedrift i 25 år ser ut til å være uten betydning for direktoratet. Til dette vil direktoratet bemerke: Ved søknad om sentral godkjenning må foretaket dokumentere at det oppfyller de krav som fremgår av gjeldende regelverk på tidspunktet for fornyelsessøknaden, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Foretaket må dermed blant annet oppfylle de krav til utdanning og praksis som fremgår av regelverket på tidspunktet for søknaden. Dette gjelder også i de tilfeller foretaket har hatt sentral godkjenning tidligere. Det er også slik at praktiseringen av regelverket vedrørende den sentrale godkjenningsordningen har blitt noe strengere de siste årene som følge av bygningsmyndighetenes ønske om dette, jf. Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) s. 132. Den sentrale godkjenningsordningen må forholde seg til disse kravene ved behandling av søknader, jf. Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) kap. 27.6. Det er således ingen automatikk i at et foretak får fornyet sin sentrale godkjenning.

Overgangsbestemmelsen for fornyelse av sentral godkjenning kommer heller ikke til anvendelse i denne saken. Overgangsregelen innebærer at foretak som søker om fornyelse av sentral godkjenning etter 1.1.2016 skal vurderes etter de mer lempeligere kvalifikasjonskrav som gjaldt før 1.1.2016, jf. SAK10 § 20-3 og tilhørende veiledning. Praksis kan imidlertid kun kompensere for et manglende utdanningsnivå, jf. SAK10 § 20-3. For å kunne omfattes av overgangsordningen må kravene til praksis for de enkelte godkjenningsområdene og tiltaksklassene omfattes og være fullt ut relevant. Vangen VVS AS har hatt sentral godkjenning for de påklagede utførende godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 og 3 tidligere. Foretaket har imidlertid ikke dokumentert overfor direktoratet å ha oppdatert og relevant praksis med godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 og 3. Overgangsordningen kommer dermed ikke til anvendelse i dette tilfellet, jf. SAK10 § 20-3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

**Sak 180/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning
fra Stadlandet VVS AS (godkjenningsnr. 2016/10105).**

Foretaket trakk sin klage 05.09.2017, og den er derfor ikke behandlet av klagenemnda.

**Sak 181/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om endring av sentral godkjenning fra
Vepro AS (godkjenningsnr. 2016/10427).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om endring av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

I brev datert 08.12.2016 ble vedtak av 24.11.2016 påklaget ved Hege Granås. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 08.06.2016 søknad om endring av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 24.11.2016 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert relevant utdanning for godkjenningsområdet det var søkt om, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-3 og tilhørende

veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1.

Generelle opplysninger om foretaket

VePro AS fikk sentral godkjenning første gang 24.06.2004. I perioden 04.06.2013 –30.05.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner, utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner, utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning – alle i tiltaksklasse 1, samt utførelse av taktekkingsarbeid og utførelse av ventilasjon- og klimainstallasjoner – begge i tiltaksklasse 2.

Foretaket har oppgitt at det har 11 ansatte og ligger i Mosjøen i Vefsn kommune, Nordland fylke. Pål Eirik Arntzen er daglig leder. Han har svennebrev i kobber- og blikkenslagerfaget fra 1999 og mesterbrev i kobber- og blikkenslagerfaget fra 2002. Foretaket har oppgitt at Arne Arntzen er ansatt i foretaket, som også har svennebrev og mesterbrev i kobber- og blikkenslagerfaget, fra henholdsvis 1974 og 1987.

Foretaket har sin virksomhet innen produksjon og salg av ventilasjonsutstyr og andre produkter, samt hva hermed står i forbindelse, herunder å delta i andre selskaper. Foretaket er registrert med næringskoden "25.990 Produksjon av metallvarer ikke nevnt annet sted".

Saksgang

08.06.2016 Søknad

24.11.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

15.12.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretaks anførsler

Foretaket viser i klagen til at daglig leder har 30 års realkompetanse og relevant praksis, og at han derfor må anses som drevet innenfor sveising og oppsetting av metallkonstruksjoner. Videre skriver foretaket at daglig leder har tatt sveisekurs da han var ansatt hos første arbeidsgiver, men at han dessverre ikke har fått papirer på dette.

Foretaket anfører at sveising hører inn under kobber- og blikkenslageryrket og at oppføring av metallkonstruksjoner kan anses for å være en del av foretakets fagmessige arbeid, herunder kommer oppsetting av stålkonstruksjoner i forkant av platekledning av vegger og tak med tilhørende beslagarbeider til slutt.

Foretaket viser til at Byggenæringens Landsforening, BNL, har gitt ut en rapport fra bygge- og anleggsnæringens ekspertutvalg om kvalifikasjoner for ansvarlige foretak, som tar opp behovet for en overgangsordning etter forskriftsendringene 1.1.2016. Foretaket viser til en rekke betraktninger fra rapporten og ber om at de får fornyet sin sentrale godkjenning etter reglene gjeldende før 1.1.2016, slik at de kommer inn under overgangsordningen frem til 2018.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag- eller svenneprøve i henhold til læreplaner fastsatt med hjemmel i lov 17.juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa, eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fagbrev i sveiser- eller betongfaget.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med svennebrev og mesterbrev i kobber- og blikkenslagerfaget. Utdanningen oppfyller kravet til utdanningsnivå, men spørsmålet er hvorvidt den er relevant for det påklagede godkjenningsområdet.

Kobber- og blikkenslagerfaget er rettet mot produksjon, modernisering og reparasjon av ventilasjon, fasade og tak på bygninger. Til forskjell fra en kobber- og blikkenslager, får en betongfagarbeider opplæring i støping, armering og fundamentering, samt produksjon av betongelementer og betongrehabilitering, brannetting og fugging, mens en sveiser får opplæring i sveisearbeid på forskjellige konstruksjoner av metalliske materialer. Direktoratet finner etter dette at den dokumenterte utdanningen ikke inneholder en tilstrekkelig mengde byggtekniske fag, herunder at den ikke gir et bredt nok grunnlag med tanke på konstruksjonsforståelse og bærende konstruksjoner, og at den derfor ikke er tilstrekkelig relevant for det påklagede godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-5 første ledd. Kravet til relevant utdanning er dermed ikke oppfylt.

Foretaket skriver at Pål Arntzen, som er ansatt i foretaket, har tatt sveisekurs da han var ansatt hos første arbeidsgiver, men at han dessverre ikke har fått papirer på dette. Til dette vil direktoratet bemerke at kravene til relevant utdanning i SAK10 § 11-3 er absolutte og at de ikke kan oppfylles ved hjelp av kurs eller lignende. Direktoratet har ikke anledning til å fravike kravet om formell kompetanse, jf. SAK10 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning.

Når det gjelder anførselen om at sveising hører inn under kobber- og blikkenslageryrket og at oppføring av metallkonstruksjoner kan anses for å være en del av foretakets fagmessige arbeid, vises det til drøftelsen ovenfor om hvorvidt den dokumenterte utdanningen inneholder en tilstrekkelig mengde byggtekniske fag og gir et bredt nok grunnlag med tanke på konstruksjonsforståelse.

Krav til praksis

Som følge av at foretaket ikke har dokumentert relevant utdanning, er ikke praksis ved omsøkt godkjenningsområde vurdert.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3

1.januar 2016 trådte en rekke endringer i byggesaksforskriften i kraft, herunder klare krav til utdanning. Etter tilbakemeldinger fra bransjeorganisasjoner og foretak om at endringene kom overraskende og fikk negative konsekvenser for foretakene, vedtok Kommunal- og moderniseringsdepartementet en overgangsordning. Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1.januar 2016. Bestemmelsen gjelder frem til 1.juli 2018 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Når det gjelder vurderingen av foretakenes praksis, kan denne kun kompensere for ett manglende utdanningsnivå. Praksis kan aldri kompensere for fravær av formell utdanning, jf. SAK10 § 20-3 og tilhørende veiledning. Dette innebærer at overgangsbestemmelsen ikke kommer til anvendelse i de tilfellene hvor det ikke er dokumentert relevant, formell utdanning for godkjenningsområdet. Dette følger også av direktoratets og klagenemndas praksis.

VePro AS har vist til ansatte med formell utdanning. Denne utdanningen er imidlertid etter direktoratets vurdering ikke tilstrekkelig relevant for det påklagede godkjenningsområdet. Foretaket omfattes dermed ikke av overgangsordningen, jf. SAK10 § 20-3 og tilhørende veiledning.

Foretaket viser i klagen til at BNL har utgitt en rapport fra bygge- og anleggsnæringens ekspertutvalg om kvalifikasjoner for ansvarlige foretak og peker i denne forbindelse på en rekke betraktninger rundt forskriftsendringene etter 1.1.2016 og behovet for en overgangsordning. Målet med rapporten var å gi Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Direktoratet for byggkvalitet et grunnlag for å vurdere nye tiltak eller virkemidler som kunne løse utfordringene knyttet til kompetansekravene for sentral godkjenning, som byggenæringen hadde pekt på i etterkant av ikrafttreddelsen av forskriftsendringene. Etter innspill fra både bransjeorganisasjoner og foretak, ble overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 vedtatt. Direktoratet må forholde seg til overgangsordningens bestemmelser og er ikke gitt anledning til å gi dispensasjoner fra denne og la langvarig praksis kompensere for fravær av relevant, formell utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at VePro AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

Sak 182/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Cibes Lift Norge AS (godkjenningsnr. 2016/10635).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder vurderingen av foretakets utdanning ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2

I brev datert 16.12.2016 ble vedtak av 06.12.2016 påklaget ved Jan Erik Toft. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29. Klagen er ytterligere supplert i e-post korrespondanse mellom DiBK og foretaket den 30.06.2017. Hovedpunktet i klagen gjelder bortfall av sentral godkjenning etter 1.juli 2018.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 16.11.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 06.12.2016 ble følgende godkjenningsområder innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2

- Utførelse av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2

Foretaket hadde ikke dokumentert nødvendig utdanningsnivå for prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2, men etter en helhetsvurdering av at foretaket hadde vist til relevant og langvarig praksis, samt at foretaket hadde hatt sentral godkjenning for dette godkjenningsområdet tidligere, ble godkjenningsområdet innvilget under henvisning til overgangsbestemmelsen i byggesaksforskriften (SAK10) § 20-3. Foretaket ble opplyst om at dersom det innen 1.juli 2018 ikke oppfyller kvalifikasjonskravene fullt ut, fatter direktoratet vedtak om bortfall av godkjenningen for de godkjenningsområder og tiltaksklasser dette gjelder.

Generelle opplysninger om foretaket

Cibes Lift Norge AS fikk sentral godkjenning første gang 05.03.2014. I perioden 05.03.2014 – 05.12.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 1, prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2, utførelse av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2.

Foretaket har oppgitt at det har 5 ansatte og ligger i Straume i Fjell kommune, Hordaland fylke. Jan Erik Toft er daglig leder. Han har teknisk fagskole med linjefag elkraft fra 1994 og fagbrev som elverksmontør gr. A fra 1992. Foretaket har sin virksomhet innen import, produksjon, montering og salg av ulike heiser, samt dertil beslektet virksomhet. Foretaket er registrert med næringskoden "43.290 Annet installasjonsarbeid" i Enhetsregisteret.

Saksgang

16.11.2016 Søknad

06.12.2016 Vedtak om sentral godkjenning

16.12.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

30.06.2017 E-post korrespondanse mellom DiBK og Cibes Lift Norge AS

Foretaks anførsler

Foretaket skriver i klagen at de finner det som svært uheldig og belastende for deres virksomhet at godkjenning for prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2 faller bort etter 1.juli 2018. Foretaket anfører at daglig leders lange erfaring innenfor heisfaget kompenserer for det ene året han mangler for å kunne kalle seg elektroingeniør.

I e-post korrespondanse mellom DiBK og foretaket 30.06.2017 understreker foretaket dets oppfatning av at daglig leders utdanning og erfaring fra august 1994 frem til i dag tilfredsstiller utdanningsnivået.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er utdanning på høgskolenivå (høgskoleingeniør, bachelor eller tilsvarende grad) med 180 studiepoeng eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være utdanning som ingeniør med linjefag elektro.

Daglig leder Jan Erik Toft har teknisk fagskole med linjefag elkraft fra 1994. Denne utdanningen er relevant for prosjektering av løfteinstallasjoner, men tilfredsstillende ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for tiltaksklasse 2, jf. SAK10 §§ 11-3 og tilhørende veiledning.

Til foretakets anførsel om at daglig leders lange erfaring innenfor heisfaget kompenserer for det ene året han mangler for å kunne kalle seg elektroingeniør, vil direktoratet bemerke følgende: Kravet til nødvendig utdanningsnivå er hjemlet i SAK10 § 11-2 og innebærer at foretakets faglige ledelse skal ha formell utdanning på et fastsatt nivå. Direktoratet har ikke anledning til å fravike kravet til nødvendig utdanningsnivå og la realkompetanse danne grunnlag for sentral godkjenning. Foretakets anførsel om at daglig leder på bakgrunn av teknisk fagskole og lang erfaring tilfredsstillende kravet til nødvendig utdanningsnivå, fører følgelig ikke frem.

Utdanningskravet er etter dette ikke oppfylt.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3

1.januar 2016 trådte en rekke endringer i byggesaksforskriften i kraft, herunder klare krav til utdanning. Etter tilbakemeldinger fra bransjeorganisasjoner og foretak om at endringene kom overraskende og fikk negative konsekvenser for foretakene, vedtok Kommunal- og moderniseringsdepartementet en overgangsordning. Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1.januar 2016. Bestemmelsen gjelder frem til 1.juli 2018 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Selv om Cibes Lift Norge AS ikke oppfylte kravet til nødvendig utdanningsnivå, fant direktoratet etter en helhetsvurdering av at foretaket hadde vist til relevant og langvarig praksis, samt at foretaket hadde hatt sentral godkjenning for dette godkjenningsområdet tidligere, å kunne innvilge prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2 med bakgrunn i overgangsordningen. Foretaket ble samtidig opplyst om at dersom det innen 1.juli 2018 ikke oppfyller kvalifikasjonskravene fullt ut, fatter direktoratet vedtak om bortfall av godkjenningen for de godkjenningsområder og tiltaksklasser dette gjelder. Direktoratet er ikke gitt anledning til å gi dispensasjoner fra vilkårene i overgangsbestemmelsen og la foretak som ikke tilfredsstiller kravene til utdanning etter 1.juli 2018 få beholde sin sentrale godkjenning.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Cibes Lift Norge AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert å ha utdanning på høgskolenivå med 180 studiepoeng eller tilsvarende, slik at direktoratet vil fatte vedtak om bortfall av sentral godkjenning for prosjektering av løfteinnretninger i tiltaksklasse 2 dersom foretaket innen 1.juli 2018 ikke oppfyller kvalifikasjonskravene fullt ut.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

Klager har i e-post 07.09.2017 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt hensyn til disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 183/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Øverby Plan og Byggservice (godkjenningsnr. 2016/10648).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

I brev datert 19.12.2016 ble vedtak av 27.10.2016 påklaget ved Vidar Holm Øverby. Klagen er ikke rettidig, jf. forvaltningsloven § 29. Fordi saken har ligget uavklart i lang tid uten at foretaket er gitt beskjed, finner direktoratet allikevel å kunne behandle saken, jf. fvl. § 31 første ledd bokstav b.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 06.10.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 27.10.2016 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av veg-, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften(SAK10) § 11-3 og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

Øverby Plan og Byggservice fikk sentral godkjenning første gang 11.03.2011. I perioden 11.12.2013 –26.10.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene ansvarlig søker i tiltaksklasse 2, prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2, prosjektering av utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2, prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 og prosjektering av vannforsynings-, avløps- og fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 2.

Foretaket har 1 ansatt og ligger i Aurskog i Aurskog-Høland kommune. Vidar Holm Øverby er daglig leder. Han er utdannet ingeniør i anleggsteknikk fra 1959 ved Oslo Tekniske skole.

Foretaket har sin virksomhet innen takseringsvirksomhet i henhold til lover og regler i Norges Takseringsforbund. Arkitekt- og konsulentttjenester for bolig- og næringsbygg. Foretaket er registrert med næringskoden «71.121 Byggeteknisk konsulentvirksomhet» i Enhetsregisteret.

Saksgang

06.10.2016 Søknad

27.10.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

23.12.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

20.03.2017 Tilleggsopplysninger fra foretaket og TEKNA

19.04.2017 Ytterligere opplysninger fra foretaket

Foretaks anførsler

Foretakets klage er omfattende, man vil derfor her gi et kort sammendrag av de viktigste punktene. Foretaket skriver innledningsvis at det med den dokumentasjon som er fremlagt er mer enn godt nok kvalifisert til å fortsette å inneha tiltaksklasse 2 i arkitektur, en godkjenning man har hatt siden den sentrale godkjenningens opprinnelse. Foretaket påpeker at det ikke har hatt saker eller forhold som skulle tilsa at man fratas denne godkjenningen. Foretaket forstår at nye foretak må behandles etter nye regler, men å lage en ny regel som får tilbakevirkende kraft som fratar eldre, veletablerte bedrifter opparbeidede godkjenninger de har hatt i mange år finner man helt uten fornuft og mening. Foretaket redegjør videre for sin lange praksis, og at utdanningen som ingeniør også inneholdt arkitektur i faget «Bygningsfag». Det henvises for øvrig til klagen i sin helhet med tilhørende dokumenter.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for det påklagede godkjenningsområdet.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er utdanning på høghskolenivå (høgskoleingeniør, bachelor eller tilsvarende grad) med 180 studiepoeng eller tilsvarende, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være sivilarkitekt eller tilsvarende arkitektfaglig utdanning på bachelornivå.

Foretaket har dokumentert å ha ansatte med utdanning som ingeniør med anleggslinje. Det er dermed dokumentert nødvendig utdanningsnivå, men utdanningen er ikke tilstrekkelig relevant.

Vidar Holm Øverby har i søknad om sentral godkjenning vedlagt et vitnemål fra Oslo Tekniske skole. Av dette vitnemålet fremgår det at han har studert ved fagavdeling for anleggsteknikk, innenfor vei-, vann-, bro- og jernbanebygging. Utdanningen ble avsluttet i 1959. Øverby har i sin klage anført at utdanningen også inneholdt bygningsfag, som omfattet husbygging og materiallære, jernkonstruksjoner og armert betong, vei- og jernbanebygging, samt vei- og brobygging.

Foretak som innehar sentral godkjenning skal ha en faglig ledelse som behersker hele bredden av arbeidsoppgaver innen det godkjenningsområdet det søker sentral godkjenning, jf. Ot. prop. nr. 45 (2007-2008) side 130. Dette omfatter arkitektonisk utforming av byggverk i områder med en viss tetthet, og krever etter direktoratets oppfatning et større teoretisk grunnlag innen arkitektur enn hva en utdanning som ingeniør vil gi. Det legges vekt på at arkitektutdanningen også inneholder arkitektur- og bygningshistoriske fag, byutvikling, plankrav og lignende. En ingeniørutdanning vil være rettet mot konstruksjonsmessige og – tekniske fag, som bygningsfysikk, konstruksjonssikkerhet og lignende.

Direktoratet vurderer derfor at en ingeniørutdannelse med anleggsteknisk retning ikke vil tilsvare en arkitektfaglig utdanning i innhold og omfang, når det gjelder prosjektering av arkitektur, som omfatter den arkitektoniske utformingen. Bygningsfysikk og konstruksjonssikkerhet omfattes av sine respektive godkjenningsområder i den sentrale godkjenningsordningen.

Foretaket har i sin klage redegjort grundig for sin lange praksis, i søknaden er det i tillegg sendt inn vitnemål fra befalsskolen for ingeniørvåpenet og Norges brannskole, samt et kursbevis fra Norsk teknisk byggekontroll. Kunnskaper innen arkitektur kan opparbeides gjennom lang praksis, men den vil ikke bygge på en relevant utdanning slik regelverket krever. Det anføres videre av advokat Frønes at utdanningsstedene har fusjonert slik at det per dags dato ikke er mulig å få nærmere bekreftelse på det enkelte ledd i utdanningen. Selv om praksis er både langvarig og relevant, vil ikke dette være tilstrekkelig for å få sentral godkjenning uten at utdanningen også er relevant. Dette er et absolutt krav etter plan- og bygningslovgivningen, og har vært en av intensjonene bak ordningen om sentral godkjenning, jf. Ot. prp. nr. 39 (1993-1994) side 94 og er også påpekt ovenfor direktoratet av KMD ved flere anledninger. Det kan derfor se ut til at tidligere gitte godkjenning kan være gitt uten at kravene i SAK10 var tilstrekkelig oppfylt.

Foretaket ved advokat Frønes anfører også at de nye reglene vil ha tilbakevirkende kraft. Ved fornyelse av sentral godkjenning er det reglene på fornyelsestidspunktet som gjelder, jf. SAK10 § 13-4 siste ledd. Det er dermed ingen automatikk i at tidligere gitte godkjenninger

fornyes. Direktoratet må forholde seg til regelverket og er ikke gitt mulighet til å gi dispensasjoner fra kravene som stilles i SAK10.

Foretaket har også anført at de ønsker å bli behandlet etter overgangsordningens bestemmelser, jf. SAK10 § 20-3 og tilhørende veiledning. Det bemerkes at overgangsordningen gjelder for foretak som har lang praksis, men ikke tilstrekkelig utdanningsnivå. For at et foretak skal kunne vurderes etter overgangsordningen må først og fremst utdanningen ha en tilstrekkelig relevant fagkombinasjon og fagretning. Deretter må foretaket i tillegg til relevant utdanning vise en langvarig og relevant praksis. Foretaket vil dermed heller ikke omfattes av overgangsbestemmelsen, da det ikke er dokumentert nødvendig relevant utdanning.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Øverby Plan og Byggservice verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for det påklagede godkjenningsområdet.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

Klager har i brev datert 08.09.2017 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt hensyn til disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 184/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Nokas Brannkonsult AS (tidligere Nokas BST AS)

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av Brannalarmanlegg i tiltaksklasse 3

- Prosjektering av Ledesystem i tiltaksklasse 3

Vedtaket ble påklaget av foretaket ved advokatfirmaet Bull & Co den 14.09.2016. Foretaket er klageberettiget, jf. forvaltningsloven (fvl) § 28,1. ledd. Klagen er rettidig, jf. fvl § 29.1.ledd.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 06.07.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett for fire godkjenningsområder, alle i tiltaksklasse 3.

I vedtak datert 25.08.2016 avslo direktoratet delvis søknaden om sentral godkjenning.

Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av Brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Kontroll av Brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av Brannalarmanlegg i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av Ledesystem i tiltaksklasse 3

Begrunnelsen for begge avslagene var at det ikke var dokumentert tilstrekkelig relevant utdannelse for de omsøkte godkjenningsområdene. Det var opplyst i vedtaket at relevant utdannelse for eksempel ville være sivilingeniør/master elektro.

Det bel videre påpekt at når foretaket ikke hadde dokumentert å ha ansatte med slik utdannelse, ville foretaket heller ikke komme inn under overgangsordningen.

Forøvrig vises det til vedtaket.

Generelle opplysninger om foretaket

Foretaket er et aksjeselskap som ligger i Porsgrunn kommune i Telemark Fylke. Det ble stiftet 01.01.1994 og ifølge Brønnøysundregistrene registrert i enhetsregisteret den 20.02.1995. (Ifølge Purehelp er 04.05.1994 registreringsdato).

Ifølge søknaden har foretaket 14 ansatte.

Daglig leder er Bjørge Fredheim. Han er utdannet marinbiolog med økologi i arktiske strøk som tema for hovedfagsoppgaven.

Christian Frost er oppført som faglig leder. Frost er utdannet Sivilingeniør fra NTNU i 2005 med spesialisering innen brannteknikk. Masteroppgaven hadde som tittel: "Sammenligning av CFD og tosonemodell med hensyn til røyk- og varmespredning." Christian Frost har i tillegg en del kurs fra BI handelshøyskolen, derunder kurs i prosjektering av automatiske brannalarmanlegg fra 2008 og kurs fra Norsk kunnskapssenter for lys i nødlys og

ledesystemer fra 2007. Christian Frost har også et sertifikat for prosjektering av automatiske brannalarmanlegg fra Teknologisk institutt fra 2016. Forøvrig vises det til innsendt CV.

Knut Olav Helleseng er også Sivilingeniør fra NTNU i 2003 innen teknisk fysikk. Han benytter tittelen branningeniør.

Hans Frost har en bachelorgrad som ingeniør i bygg fra Høgskolen i Telemark fra 2009.

Harald Moen har gått toårig teknisk fagskole husbygg ved Telemark tekniske fagskole i perioden 1987 – 1989. Han har i tillegg svennebrev som tømrer. Også han benytter tittelen branningeniør. (Til dette skal direktoratet kort bemerke at hans toårige høyskoleutdannelse ikke tilsvarer den ingeniørutdannelsen som var før det ble innført bachelorgrad).

Jarl Tønning har mesterbrev i bygg. For øvrig ansattes utdannelse vises det til innsendt organisasjonsplan og de ansattes CV-er.

Utdannelsen i foretaket vil bli kommentert nedenfor i den grad det er nødvendig for å ta stilling til klagen.

Foretaket har hatt sentral godkjenning tidligere, først etter tidligere forskrift om godkjenning av foretak av 1997, som hadde andre regler og vilkår enn gjeldende forskrift. Disse godkjenningene har ikke noen relasjon til dagens godkjenningsområder og gjeldende krav for kunne få sentral godkjenning.

Foretaket fikk sin første sentrale godkjenning etter SAK10 i vedtak datert 21.09.2010. Foretaket hadde ikke søkt om det godkjenningsområdet som nå er delt i to og som nå er påklaget.

Foretaket fikk fornyet sentral godkjenning den 16.09.2013. Foretaket hadde heller ikke da søkt på det godkjenningsområdet som senere ble delt i to og som nå er påklaget.

Foretaket fikk imidlertid innvilget blant annet prosjektering av brannalarm, nødlys og ledesystemer i tiltaksklasse 3, uten at det var søkt om dette. Denne godkjenningen gjennomgås nedenfor.

Saksgang

06.07.2016: Søknad

29.07.2016: Foretaket tilskrives for å sende inn bedre dokumentasjon

15.08.2016: Direktoratet mottar en del tilleggsdokumentasjon

25.08.2016: Vedtak. Delvis avslag.

14.09.2016: Vedtaket påklages av foretaket ved advokatfirmaet Bull & Co

Foretakets anførsler

Klagen gjelder prosjektering av Brannalarmanlegg og Prosjektering av Ledesystemer, begge i

tiltaksklasse 3.

Klagen tar utgangspunkt i vedtakets begrunnelse om at det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning for de to avslåtte godkjenningsområdene.

Klagen er bygget opp med basis i to hovedpunkt.

1. Overgangsordningen

Det vises i den sammenheng til at kravet til relevant utdanning følger av SAK10 §§ 11-2 og 11-3. Det anføres at det der fremgår at den nødvendige utdannelsen for prosjektering i tiltaksklasse 3 er utdanningsnivå d og 8 års arbeidserfaring.

Dette kravet kobles sammen med overgangsordningen, som er hjemlet i SAK10 § 20-3. Kjernen i overgangsordningen er at foretak som søker fornyelse kan få søknaden vurdert etter de mildere kravene som gjaldt før 01.01.2016. Det påpekes at foretaket fikk innvilget disse to godkjenningsområdene tidligere, og at det derfor må få fornyet den nå, på grunn av overgangsordningen.

Det anføres at foretaket har vært sentral godkjent for prosjektering av brannalarmanlegg og ledelys i tiltaksklasse 3 i mer enn 14 år, fra 2002, og at foretaket hadde denne godkjenningen i forrige godkjenning. (Se kommentar til dette under gjennomgangen nedenfor).

Neste punkt er en kortfattet gjennomgang av kompetansen til Christian Frost som er sivilingeniør og Kenneth Salvsen som er teknisk tegner. Det opplyses at disse to er sertifisert etter Forsikringsselskapenes godkjennelsesnemnd, som er den eneste utdanning og sertifisering for brannalarmanlegg i Norge.

2. Konkret oppfyllelse av kravene til utdanning

I klagen gjøres det videre gjeldende at foretaket oppfyller det kravet til utdanning som er nødvendig for de to avslåtte godkjenningsområdene. Det vises til at kravet er d, utdanning på universitetsnivå (sivilarkitekt, sivilingeniør, mastergrad eller tilsvarende grad) med 300 studiepoeng eller tilsvarende.

Ut fra dette anføres det at kravet er oppfylt dersom faglig leder har mastergrad satt opp mot prosjektering av brannalarmanlegg. Det vises i den sammenheng til veilederen hvor det er skrevet en del om "tilsvarende utdanning", og at det ikke er et absolutt krav med for eksempel fag/svennebrev.

Ut fra dette er det anført at utdannelsen til Christian Frost, som er sivilingeniør i bygg med spesialisering innen brannteknikk er vel så relevant som mastergrad innen elektro.

Avslutningsvis påpekes at hensynene bak de skjerpede kravene til utdanning hadde som formål å sikre at de som påtar seg ansvar i konkrete byggesaker er i stand til å sikre faglig forsvarlig gjennomføring, og at foretaket har sendt inn dokumentasjon på langvarig praksis, erfaring, kompetanse m.m. som innebærer at foretaket må innvilges de to påklagede godkjenningsområdene.

Forøvrig vises det til klagen.

Vurdering

Direktoratet skal innledningsvis beklage den lange saksbehandlingstiden på klagesaker.

Direktoratet har vurdert klageanførslene og funnet at klagen ikke kan føre frem for de påklagede godkjenningsområdene.

Oversikt over gjeldende rett for vurderingen

Det følger av SAK10 § 11-1,2. ledd at foretak som søker sentral godkjenning skal dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Bestemmelsen forskriftsfester et krav om relevant utdanning og praksis, som kommer i tillegg til bl.a. §§ 11-2 og 11-3. Det er derfor nødvendig med tilstrekkelig og relevant utdanning og praksis tilpasset de omsøkte godkjenningsområdene for å sikre at det benyttes nødvendig og relevante faglige kvalifikasjoner for å oppfylle kravene i plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter.

Det vises i denne sammenheng til SAK10 §§ 11-2, 11-3 og 11-5 når det gjelder krav til utdanning og praksis og vurderingen av dette. Det står i § 11-3 at det er nødvendig med 8 års dokumentert praksis for å kunne få sentral godkjenning for prosjektering i tiltaksklasse 3.

Direktoratet gjør oppmerksom på at ifølge Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) pkt. 10.8.1. må foretakets faglige ledelse i søknad om sentral godkjenning vise at den behersker hele bredden av arbeidsoppgaver innen det godkjenningsområdet det søker sentral godkjenning for. Den faglige bredden fremgår av omtalen av godkjenningsområdet i SAK10 § 13-5, jf. den relevante bestemmelsen i kap 12, som for eksempel § 12-3 for prosjekterendes ansvar.

Ved relevansvurdering av praksis vil det være sentralt at praksis er fra tilsvarende fagområde og oppgaver. Foretaket skal ha erfaring av en viss varighet fra tilsvarende funksjon og oppgaver som foretaket har erklært ansvarsrett for eller søkt sentral godkjenning for. Det er derfor ikke tilstrekkelig å ha en generell praksis fra bygg eller anlegg.

Det er foretaket som har dokumentasjonsplikten for at det oppfyller vilkårene for å få sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-2.2. Dette gjelder også ved fornyelse, jf. SAK10 § 13-4.

Felles drøftelse av utdannelsen

Ifølge SAK10 §§ 11-2 og 11-3, jf. § 11-1.2 ledd er det nødvendig med relevant utdanning på universitetsnivå, eventuelt annen utdanning kombinert med tilstrekkelig praksis for å kunne innvilges sentral godkjenning for dette godkjenningsområdet.

Problemstillingen i saken knytter seg til hvorvidt det i foretaket er ansatt personell med tilstrekkelig utdanning når det gjelder nivå og faglig innhold som er tilstrekkelig relevant for de to omsøkte godkjenningsområdene.

Det følger av de nevnte bestemmelsene i SAK10 at for å kunne oppfylle kravene til prosjektering i tiltaksklasse 3 må det foreligge relevant utdanning på masternivå eller

lignende. I utgangspunktet vil det for brannfag og tilknyttede fag stilles krav om faglig beherskelse av ulike fagområder som byggfag, elektro, kjemi, fysikk, strømningslære, risikometoder mv.

Selv om det aktuelle godkjenningsområdet som utgangspunkt vil kreve en spesiell fagretning på masternivå, vil det ikke alltid være et ufravikelig krav at nettopp den utdannelsen forefinnes i foretaket. Det kan, etter en konkret vurdering av all fremlagt dokumentasjon i den enkelte sak, være tilstrekkelig med for eksempel sivilingeniør innen byggfag dersom vedkommende person har tilstrekkelig nødvendig praksis med det/ de omsøkte godkjenningsområdene. Dette vil kunne gjelde for ulike fag innenfor brannsikkerhet, derunder de to omsøkte godkjenningsområdene.

Etter å ha gjennomgått dokumentasjonen av den utdannelsen som er innsendt, har direktoratet særlig lagt vekt på at Christian Frost er utdannet sivilingeniør i byggfag med diplomoppgave innenfor brannfag. Han har i tillegg en del kurs, hvorav enkelte er relevante jf. gjennomgangen av utdannelsen ovenfor.

Med bakgrunn i den utdannelsen som samlet sett er dokumentert for Christian Frost, anser direktoratet at denne er tilstrekkelig relevant i forhold til kravet i SAK10 §§ 11-1 og 11-2. Dette selv om han ikke er sivilingeniør innen elektrofag. Kravet til utdanning er dermed oppfylt.

Direktoratet presiserer imidlertid at det ikke har tatt stilling til hvorvidt de andre utdannelsene på master/sivilingeniørnivå i foretaket er relevant. Utdanning under masternivå oppfyller uansett ikke forskriftens krav.

Vurdering av praksis

Som det fremgår av Ot.prp. nr. 45 2007-2008 pkt. 10.8.1. skal foretakets faglige ledelse dokumentere at den behersker hele det faglige innholdet i det/de godkjenningsområdene som det søkes sentral godkjenning for. I tillegg minnes det om at det ifølge SAK10 § 11-3 er nødvendig med 8 års erfaring med godkjenningsområdets faglige innhold for å få sentral godkjenning i tiltaksklasse 3. Ved relevansvurdering av praksis vil det derfor være sentralt at praksis er fra tilsvarende fagområde og oppgaver. Det faglige innholdet for de to påklagede godkjenningsområdene er beskrevet i veiledningen til SAK10 § 13-5.2.ledd. I tillegg skal foretak som søker sentral godkjenning for prosjektering dokumentere at det behersker innholdet i SAK10 § 12-2.

Direktoratet gir først en faglig oversikt over det faglige innholdet i de to påklagede godkjenningsområdene, for deretter å gå gjennom den dokumentasjonen av praksis som er innsendt.

Prosjektering av Brannalarmanlegg i tiltaksklasse 3

Fagområdet omfatter prosjektering av brannalarmanlegg. Tiltaksklasse for prosjektering vil være avhengig av bygningens risikoklasse (RKL) og brannklasse (BKL), jf. veiledning til byggt teknisk forskrift § 11-2 tabell 1, og § 11-3 tabell 1, samt størrelse av bygningen.

Prosjektering av brannalarmanlegg skal angi nødvendige ytelser for produkter og komponenter som inngår i installasjonen. Det skal ellers legges til grunn brannkonsept og branntegninger med rømningsforhold for plassering av disse i bygningen.

For oppfyllelse av krav om brannalarmanlegg m. veiledning til byggt teknisk forskrift § 11-12 legges til grunn. Veiledningen henviser til NS 3960:2013 Brannalarmanlegg - Prosjektering, installasjon, drift og vedlikehold, og NS-EN 54-serien om 161

brannalarmanlegg. Foretaket må ha dokumentert kompetanse til å prosjektere etter disse standardene eller tilsvarende standarder.

I tiltaksklasse 3 inngår det i godkjenningsområdet prosjektering av brannalarmanlegg i bygninger i risikoklasse 1-6 som er i brannklasse 3, bygninger i risikoklasse 5-6 som er i brannklasse 2 og bygninger i brannklasse 4.

Prosjektering av Ledesystem i tiltaksklasse 3

Fagområdet omfatter prosjektering av ledesystem. Tiltaksklasse for prosjektering vil være avhengig av bygningens risikoklasse (RKL) og brannklasse (BKL), jf. veiledning til byggt teknisk forskrift § 11-2 tabell 1, og §11-3 tabell 1, samt størrelse av bygningen. Prosjektering av ledesystem skal angi nødvendige ytelser for produkter og komponenter som inngår i installasjonen. Prosjekteringen skal baseres på brannkonsept og branntegninger for bygningen. Et ledesystem kan omfatte markeringsskilt, retningsskilt, ledelinjer og nødlis. Komponenter i systemet kan være elektriske, belyste eller etterlysende. For oppfyllelse av krav om ledesystem m. veiledning til byggt teknisk forskrift § 11-12 legges til grunn. Ledesystem prosjekteres i samsvar med NS 3926 Visuelle ledesystemer for rømning i byggverk. Foretaket må ha dokumentert kompetanse til å prosjektere etter denne standarden eller tilsvarende standard.

I tiltaksklasse 3 innbefatter godkjenningsområdet prosjektering av ledesystem i bygninger i risikoklasse 1-6 som er i brannklasse 3, bygninger i risikoklasse 5-6 som er i brannklasse 2 og bygninger i brannklasse 4.

Samlet vurdering av praksis for de to påklagede godkjenningsområdene

Direktoratet minner innledningsvis om at foretaket skal dokumentere at det dekker hele den faglige bredden av det/de godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Dette innebærer at oppsett av utført arbeid i form av lister, kortfattede sammendrag o.l. ikke er dekkende som referanseprosjekter da slike papirer ikke dokumenterer hva foretaket egentlig utførte, hvordan de utførte det og om hele godkjenningsområdets faglige innhold dekkes.

De oppsettene/listene over tiltak som er innsendt er derfor ikke dekkende og heller ikke relevante som referanseprosjekter.

Godkjenning før 2010 ble vurdert etter andre regler og med andre vilkår. Disse godkjenningene er derfor ikke relevante i dag. De to påklagede godkjenningsområdene var heller ikke inne i reglene på det tidspunkt. Det er derfor ikke presist når det står i klagen at foretaket har hatt sentral godkjenning for disse to godkjenningsområdene siden 2002.

I søknaden i 2010 var det ikke søkt om noen av disse to godkjenningområdene. Det var derfor heller ikke innsendt noen referanseprosjekter for dem, og det ble, korrekt nok, ikke innvilget sentral godkjenning for noen av disse to godkjenningsområdene i vedtaket den 21.09.2010.

Neste søknad var i 2013. Det var heller ikke da innsendt noen dokumentasjon på erfaring for noen av disse to godkjenningsområdene. Følgelig var det ikke dokumentert at foretaket dekket hele godkjenningsområdenes faglige innhold, eller at den nødvendige erfaringstiden på 8 år var tilstede.

Grunnet en feilaktig regelforståelse i forhold til gjeldende krav for å kunne få sentral godkjenning, og i forhold søknadens grunnlagsdokumentasjon, ble det innvilget sentral godkjenning for de nå avslåtte og påklagede godkjenningsområdene. Innvilgelsen i vedtaket datert 16.09.2013 var derfor gitt uten at forskriftens krav var oppfylt. Godkjenninger gitt på for dårlig grunnlag kan ikke videreføres.

I søknaden innkommet 06.07.2016 var det kun et referanseprosjekt for hvert av de to omsøkte og nå påklagde godkjenningsområdene. Disse to referanseprosjektene, begge da fra 2014, var tilknyttet oppgradering av brannalarmanlegget i Sandnes kulturhus. Referanseteksten er nøyaktig lik i de to prosjektene. De dokumenterer ikke at foretaket faglig har erfaring med hele det faglige innholdet i de to godkjenningsområdene. Den nødvendige erfaringstiden på 8 år er derfor heller ikke dokumentert.

Søknaden inneholdt også en referanseliste. Når det gjelder dokumentasjonsverdien av disse vises det til gjennomgangen ovenfor. I forbindelse med noen prosjekter, (Holmen kjøpesenter, Gulsbogen kjøpesenter, Farmandstredet høyblokk i Tønsberg mfl.) er prosjektering av brannalarm og nødlysanlegg stikkordsmessig nevnt.

Vedlagt siste søknaden lå det tre tilleggsk dokumenter i form av brannkonsept, risikovurdering for brannkonsept og plan for alarmorganisering for Åslyveien 1 i Tønsberg. Disse dokumentene er fra 2015/2016. Erklæringen om ansvarsrett for prosjektering av brannkonsept, brannalarm og nødlysanlegg er datert 08.08.2016.

Disse tilleggsk dokumentene inneholder en del faglige vurderinger tilknyttet de to omsøkte og påklagede godkjenningområdene. Dette endrer imidlertid ikke det forhold at foretaket ikke har dokumentert de nødvendige 8 års erfaring med prosjektering med henholdsvis brannalarmanlegg og ledesystemer i tiltaksklasse 3 med de faglige innholdene disse godkjenningsområdene har, og som foretaket skal dokumentere at det har 8 års erfaring med. Det vises her til gjennomgangen ovenfor.

Vedlagt klagen var det en dokumenter, totalt 39 sider. Dette var i alle hovedsaker diverse kursbevis, foretakssertifikat fra forsikringssselskapenes godkjennelsesnevnd, vitnemål for Ckristian Frost, kopi for deltakelse i Life safety code seminar og Continuing Education Units for Christian Frost, Cv for Jarl Tønning, en attest fra Søndre Follo brann- og redningsvesen fra

1998 til BST Brann og sikkerhetsteknikk AS – (Firmaets tidligere navn), og en udatert attest fra Haugesund kommune til samme foretak samt en del kursbevis til Jarle Tønning, de fleste fra 1990-tallet.

Det var ikke dokumentert ytterligere referanseprosjekter i klagen.

Foretaket har ikke dokumentert tilstrekkelige kvalifikasjoner for dette fagområdet, jf. SAK10 §§ 9-1.1 ledd, 11-1.2., 11-3, 11-4.nr 2 og 5, 11-5.1. ledd 13-5.2 ledd bokstavene q og r. Jf. også § 12-3 om prosjekterendes ansvar. Jf. også pbl § 22-1. ledd.

Angående overgangsordningen

Foretaket omfattes ikke av overgangsordningen. Årsaken til dette er den sentrale godkjenningen som ble gitt for disse to godkjenningsområdene i vedtaket den 16.09.2013 ble innvilget uten at det var innsendt dokumentasjon på at foretaket oppfylte vilkårene. Godkjenningen ble derfor gitt på for dårlig grunnlag. En slik godkjenning kan ikke videreføres under henvisning til overgangsordningen.

Overgangsordningen er et unntak fra gjeldende hovedregel og retter seg mot foretak der langvarig og solid praksis kan kompensere for manglende utdanningsnivå. Det er ikke tilfelle i foreliggende sak.

Konklusjon

Direktoratet for byggkvalitet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge for:

- Prosjektering av brannalarmanlegg i tiltaksklasse 3
- Kontroll av ledesystem i tiltaksklasse 3

»

Sak 185/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Firefly AS (godkjenningsnr. 2016/7665).

Utsettes fra DiBK sin side til neste møte.

**Sak 186/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning
fra Tronrud Bygg AS (godkjenningsnr. 2016/5958).**

Torild Engh erklærte seg inhabil og deltok ikke i behandlingen av denne saken.

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- **Prosjektering av Arkitektur i tiltaksklasse 2**
- **Prosjektering av Veg-, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2**
- **Prosjektering av Konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2**
- **Prosjektering av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 3**
- **Prosjektering av Miljøsanering i tiltaksklasse 2**
- **Utførelse av Veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2**
- **Utførelse av Murarbeid i tiltaksklasse 3**
- **Utførelse av Montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 2**
- **Utførelse av Arbeid på bevaringsverdige byggverk i tiltaksklasse 2**
- **Utførelse av Riving og miljøsanering i tiltaksklasse 3**
- **Kontroll av Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 3**
- **Kontroll av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 3**
- **Kontroll av Geoteknikk i tiltaksklasse 3**

Vedtaket ble påklaget av foretaket den 05.07.2016. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29. I tillegg ble det ettersendt en god del dokumenter som ble registrert i direktoratet den 19.08.2016. Foretaket er klageberettiget, jf. (fvl) § 28.1. ledd.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 04.04.2016 søknad om (delvis) fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 20.06.2016 avslo direktoratet delvis søknaden om sentral godkjenning.

Foretaket fikk innvilget:

- Søker (for alle typer tiltak) i tiltaksklasse 2
- Utførelse av Plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av Utførelse av Tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av Murarbeid i tiltaksklasse 2
- Utførelse av Montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområder ble avslått:

- **Prosjektering av Arkitektur i tiltaksklasse 2**
- **Prosjektering av Veg-, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2**
- **Prosjektering av Konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2**
- **Prosjektering av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 3**
- **Prosjektering av Miljøsanering i tiltaksklasse 2**
- **Utførelse av Veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2**
- **Utførelse av Murarbeid i tiltaksklasse 3**
- **Utførelse av Montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 2**
- **Utførelse av Arbeid på bevaringsverdige byggverk i tiltaksklasse 2**
- **Utførelse av Riving og miljøsanering i tiltaksklasse 3**
- **Kontroll av Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 3**
- **Kontroll av Bygningsfysikk i tiltaksklasse 3**
- **Kontroll av Geoteknikk i tiltaksklasse 3**

Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2 ble avslått på grunn av manglende utdanning og praksis. Prosjektering av henholdsvis Veg-, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2, Konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2, Bygningsfysikk i tiltaksklasse 3 og Miljøsanering i tiltaksklasse 2 ble alle avslått på grunn av manglende praksis. Godkjenningsområdene for utførelse var avslått enten på grunn av manglende praksis, manglende utdanning eller begge deler. Det vises til vedtaket.

Alle de tre omsøkte godkjenningsområdene for uavhengig kontroll ble avslått på grunn av manglende praksis. Foretaket hadde dermed ikke tilstrekkelig dokumentert nødvendige og relevante faglige kvalifikasjoner, jf. SAK 10 §§ 11-1,2. ledd.

Vedtaket var utfyllende og godt begrunnet, hvor det også fremgikk hva foretaket trenger å dokumentere for de ulike godkjenningsområdene. Det vises til vedtaket i sin helhet. I forbindelse med behandling av klagen har direktoratet gått gjennom hele saken på nytt, jf forvaltningsloven § 34.2. ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

Foretaket er et aksjeselskap som ligger i Ringerike kommune i Buskerud fylke. Foretaket ble stiftet den 18.05.2000, og registrert i foretaksregisteret den 26.06.2000. Næringskode er 41.200 Oppføring av bygninger. Det vises til vedlegget fra Brønnøysundregistrene og Purehelp. Foretaket har ifølge søknaden 141 ansatte. Purehelp opererer med 85 ansatte. Forskjellen har ingen betydning for avgjørelsen av klagesaken. Daglig leder er Ivar Ranghildstveit. Ranghildstveit ble utdannet fra Hærens Ingeniørskole, treårig linje i 1981. I tillegg er det innsendt dokumentasjon på korrespondansestudier, NKI-skolen, husbyggingsteknisk linje fra 1982, hvor han da har oppnådd graden ingeniør innen husbygging. Ifølge kopi av vitnemålet fra NKI-skolen har også Ranghildstveit utdannelse som ingeniør innen anleggsteknisk linje.

Forøvrig nevnes at Harald Bjørntvedt ble utdannet Master i teknologi/Sivilingeniør innen bygg og miljøteknikk ved NTNU i september 2015.

De øvrige ansattes utdannelse og arbeidserfaring vil bli berørt i den grad det har betydning for å avgjøre klagen.

Forøvrig henvises det til vedlagt organisasjonsplan og vitnemål.

Foretaket har hatt sentral godkjenning tidligere, først etter tidligere forskrift som hadde andre godkjenningsområder og andre vilkår. Foretaket fikk også sentral godkjenning for en del godkjenningsområder i vedtak datert henholdsvis 03.05.2013 og 30.07.2013. Disse vil bli kommentert nedenfor.

Saksgang

04.04.2016: Søknad

03.06.2016: Foretaket kontaktes via brev for å ytterligere dokumentasjon

16.06.2016: Direktoratet mottar en del dokumenter

20.06.2016: Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

05.07.2016: Vedtaket påklages av foretaket

19.08.2016: Foretaket ettersender en del dokumenter

Foretakets anførsler

Foretaket har ikke skrevet noen begrunnelse for klagen. Det er kun satt opp de godkjenningsområdene klagen gjelder, og henvist til de vedleggene som er innsendt i klagen.

Vurdering

Direktoratet beklager innledningsvis den lange saksbehandlingstiden på klagesaker.

Direktoratet har vurdert saken på nytt, derunder det som er innsendt i klagen. Direktoratet kan ikke se at foretaket har dokumentert de nødvendige kvalifikasjonene for noen av de avslåtte og påklagde godkjenningsområdene.

Direktoratet finner heller ikke at det er innsendt dekkende dokumentasjon for lavere tiltaksklasser enn de klagen gjelder.

Oversikt over gjeldende rett for vurderingen

Det følger av SAK10 § 11-1,2. ledd at foretak som søker sentral godkjenning skal dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. Det er derfor nødvendig med tilstrekkelig og relevant utdanning og praksis tilpasset de omsøkte godkjenningsområdene for å sikre at det benyttes nødvendig og relevante faglige kvalifikasjoner for å oppfylle kravene i plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter. Det vises til SAK10 §§ 11-2, 11-3 og 11-5 når det gjelder krav til utdanning og praksis og vurderingen av dette.

Det gjøres oppmerksom på at før direktoratet kan innvilge søknad om sentral godkjenning, må foretaket dokumentere at den faglige ledelsen behersker hele bredden av arbeidsoppgaver innen det godkjenningsområdet det søkes sentral godkjenning for, jf. forarbeidene til plan- og bygningsloven (pbl), Ot.prp. nr. 45 – 2007-2008 pkt. 10.8.1. Bredden av arbeidsoppgaver er beskrevet i veiledningsteksten til hvert enkelt godkjenningsområde i SAK10 § 13-5 og til de relevante bestemmelsene i SAK10 kap 12. Det vises til disse veiledningstekstene.

Dette kravet til dokumentasjon innebærer at lister over de ansattes deltakelse i ulike prosjekter, kopi av kommunale vedtak m.m. ikke dokumenterer at foretakets faglige ledelse dekker hele godkjenningsområdets faglige innhold. Slike dokumenter kan derfor ikke legges til grunn for vedtak om sentral godkjenning. De dokumenterer ikke tilstrekkelig foretakets kompetanse. De kopiene som innsendt fra tiltak i for eksempel Gran kommune vil derfor ikke vil bli spesifikt gjennomgått.

Foretaket skal dokumentere et bestemt antall års tilstrekkelig og relevant praksis med det omsøkte godkjenningsområde. Det er derfor ikke tilstrekkelig å ha en generell praksis fra bygg eller anlegg.

Det er foretaket som har dokumentasjonsplikten for at det oppfyller vilkårene for å få sentral godkjenning, jf. SAK10 § 13-2.2. punktum. Foretak som søker fornyelse skal dokumentere at det oppfyller kravene på fornyelsestidspunktet, jf. SAK10 § 13-4.3. ledd.

Felles kommentar til tidligere vedtak

Foretak som søker fornyelse av sentral godkjenning skal oppfylle vilkårene på fornyelsestidspunktet, jf. SAK10 § 13-4.3. ledd.

Da foretaket har hatt en del av godkjenningsområdene som det nå får avslag på tidligere, skal direktoratet knytte noen kommentarer til de tidligere godkjenningene.

Foretaket fikk i vedtak datert 03.05.2013 innvilget sentral godkjenning for blant annet

Utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledninger, utførelse av arbeider på bevaringsverdige byggverk og utførelse av riving og miljøsanering, alle i tiltaksklasse 2. Direktoratet har gått gjennom disse godkjenningene i forbindelse med klagen, og skal bemerke følgende:

For utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledninger var det innsendt to referanseprosjekter fra henholdsvis 2009 og 2013. Foretaket opplyser at det i disse tiltakene hadde vært hovedentreprenør og hatt ansvarsretter som UTF og KUT. Dette var ansvarsretter etter det tidligere systemet, og er ikke direkte relatert til godkjenningsområdene i SAK10. En ansvarsrett etter disse tidligere kodene, er i seg selv ikke en tilstrekkelig dokumentasjon på at foretakene har de nødvendige kvalifikasjonene som er nødvendig for de godkjenningsområdene som er i SAK10 § 13-5. Vi minner forøvrig om at hele godkjenningsområdet faglige innhold skal dekkes.

En hovedentreprenør som leier inn eventuelle underentreprenører har ikke nødvendigvis den faglige kompetansen som foretaket må dokumentere for å få sentral godkjenning for et godkjenningsområde. Slik dokumentasjon må gjøres mere spesifikk.

Selve beskrivelsen i disse to prosjektene er heller ikke faglig dekkende for dette godkjenningsområdet. Den nødvendige erfaringstiden på tre år med godkjenningsområdet var da heller ikke dokumentert.

Når det gjelder *arbeider på bevaringsverdige byggverk*, var det innsendt to referanseprosjekter, hvor foretaket også oppgir å ha vært hovedentreprenør for de samme ansvarsrettene som i tiltakene ovenfor. Det vises til kommentarene ovenfor. Det var for eksempel ikke dokumentert at de to byggene hadde noen form for vernestatus. Selve beskrivelsen av utførelsen av arbeidene gikk på flere ulike forhold, uten at det ble dokumentert hvordan verneverdien ble ivaretatt etter reglene. Det var i stedet beskrevet en god del andre typer arbeider. Den nødvendige erfaringstiden på tre år med godkjenningsområdet var da heller her ikke dokumentert.

Når det gjelder *utførelse av riving og miljøsanering* var det innsendt to referanseprosjekter. Ansvarsfoldene var også her UTF og KUT, det vil generelle ansvarsretter etter det tidligere systemet. Foretaket hadde også her vært hovedentreprenør. Det var også i disse prosjektene en del generell omtale av andre arbeidsoppgaver, mens det ikke var dokumentert hvordan foretaket i tilfelle var i stand til å etterleve miljøsaneringsbeskrivelsen og håndtering av rivningsmaterialer for ombruk, gjenvinning, energiutnyttelse m.m.

I vedtak nr. 2 fra 2013, datert 30.07.2013, fikk foretaket innvilget sentral godkjenning for utførelse av *murarbeider i tiltaksklasse 3*. Det var i den søknaden innsendt kun et referanseprosjekt som var fra 2010. Også der hadde foretaket vært hovedentreprenør, og det var de tidligere ansvarsrettene som var benyttet. Beskrivelsen var forholdsvis kortfattet.

Foretaket hadde sendt inn et referanseprosjekt for utførelse av murarbeider i tiltaksklasse 3 i søknaden som ledet frem til vedtaket 03.05.2015. Dette prosjektet er fra 2010. Også der hadde foretaket vært hovedentreprenør, og da etter de tidligere kodene som er omtalt ovenfor. Referanseprosjektet omtaler en god del forskjellige arbeider, men den faglige

redegjørelsen for murarbeider i tiltaksklasse 3 er ikke faglig dekkende.

Det samme var tilfellet med det andre prosjektet i den søknaden, en barneskole i Bærum.

Den nødvendige faglige erfaringstiden på 5 år var ikke dekket for dette godkjenningsområdet.

Direktoratets gjennomgang av disse tidligere vedtakene viser at de innvilgelsene som er omtalt ovenfor ble gjort uten at forskriften krav til dokumentasjon av den faglige beherskelsen av godkjenningsområdene og den nødvendige erfaringstiden var tilstrekkelig oppfylt.

Disse forholdene innebærer at disse godkjenningene ikke kan videreføres med bakgrunn i de tidligere vedtakene.

Felles drøftelse av alle de avslåtte godkjenningsområdene

Som det fremgår av avsnittet øverst på side 4, har foretak som søker sentral godkjenning dokumentasjonsplikten for at det oppfyller vilkårene. Dette betinger at foretaket setter seg inn dette før de søker. I denne saken fikk foretaket et brev datert 03.06.2016 om diverse forhold som måtte dokumenteres bedre. I tillegg til dette er selve vedtaket utførlig begrunnet, slik at foretaket skulle ha en reell mulighet for å sende inn den nødvendige dokumentasjonen i klagen. Direktoratet kan ikke se at foretaket har benyttet seg av dette. De dokumentene som er innsendt i klagen, er for en stor del de samme som er innsendt i søknaden. Klagen tilfører derfor ikke noe nytt i saken.

På bakgrunn av dette, og da særlig at vedtaket er så godt begrunnet, finner ikke direktoratet det nødvendig å gå detaljert gjennom hvert enkelt godkjenningsområde for å avgjøre klagen.

Direktoratet vil imidlertid sørge for at foretaket får en så god begrunnelse at det forstår bedre årsaken til avslagene, jf. forvaltningsloven (fvl) § 25.

Når det gjelder begrunnelsene i vedtaket, ser direktoratet i forbindelse med gjennomgang av klagen, at det for noen av de godkjenningsområdene hvor det er henvist til for eksempel manglende erfaring, er den fremlagte utdannelsen heller ikke dekkende for sentral godkjenning. Det er nødvendig å påpeke underveis. Dette er for eksempel tilfellet når det gjelder godkjenningsområdet prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3 og alle de tre godkjenningsområdene for uavhengig kontroll.

Direktoratet vil innledningsvis gå gjennom to godkjenningsområder i sin helhet og påvise hva som mangler, slik at foretaket selv kan settes i stand til å forstå helheten i systemet.

Det vil videre bli gitt en orientering om forholdet mellom kravene til referanseprosjekter og innholdet i disse, satt opp mot ulike former for lister som er sendt inn.

Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

Arkitekturprosjektering av bygninger, anlegg eller konstruksjoner omfatter arkitektonisk utforming av nytt eller endring av eksisterende tiltak, hvor krav til visuelle kvaliteter, funksjonelle og miljømessige forhold, samt byggverkets kompleksitet og/eller tilpasningsbehov til omgivelser er avgjørende for fastsettelse av tiltaksklasse. Oppgaven omfatter også utarbeidelse av situasjonsplan med plassering av tiltaket på tomta, og prosjektering av utomhusarealer herunder veg og parkeringsplass, samt universell utforming (UU) av utomhusområder og planløsning i bygget.

I tiltaksklasse 2 omfatter dette godkjenningsområdet arkitektonisk utforming av byggverk i områder med en viss tetthet (rekkehus, kjedehus, ol), og andre bygninger inntil 5 000 m² BRA med enkle krav til arkitektonisk utforming. Godkjenningsområdet omfatter også endringer i eksisterende byggverk der byggverket i seg selv representerer en viss arkitektonisk eller kulturell verdi. Godkjenningsområdet omfatter enkel prosjektering innen følgende fagområder etter byggteknisk forskrift:

- bygningsfysikk (inneklimate, energieffektivitet og fuktsikring inkludert prosjektering av våtrom),
- lydforhold,
- sikkerhet ved brann hvor prosjekteringen er basert på ytelser i byggteknisk forskrift med veiledning.

Eksempler på arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 kan være:

- boligblokker, kontor-, forretnings- og skolebygg (inntil 5 etg.)
- store utendørstribuner, bruer og middels høye tårn

I tillegg skal foretaket dokumentere at det behersker prosjekterendes ansvar i SAK 10 § 12-2. Det minnes også om at foretakets faglige ledelse skal dokumentere at den behersker hele det faglige innholdet i godkjenningsområdet, jf. sitatet fra Ot.prp. nr 45 (2007-2008) ovenfor.

Nødvendig utdannelse

Det følger av SAK10 § 11-1,2. ledd at det ved søknad om sentral godkjenning, må dokumenteres at den formelle utdanningen er *relevant* i forhold til det/de godkjenningsområdene det søkes sentral godkjenning for. Kravet om at utdanningen skal være relevant, er satt inn for å sikre at foretaket har tilstrekkelig kompetanse til å sikre forsvarlig gjennomføring av de oppgavene som hører inn under vedkommende godkjenningsområde.

Ifølge SAK10 § 11-3, jf. § 11-2 og veiledningen til disse slik disse uttrykker gjeldende forvaltningspraksis, er det nødvendig med utdanning på linje bachelor innen arkitektur (nivå c) for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2. Det går frem at forskriften bruker uttrykket ”skal oppfylle kravene”.

Det er ikke dokumentert at noen ansatte i foretaket har denne utdannelsen. Kravet til

nødvendig utdanning er derfor ikke oppfylt.

Referanseprosjektene

For å kunne innvilges sentral godkjenning, må foretaket dokumentere tilstrekkelig og relevant praksis i tillegg til nødvendig utdanning, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 med tilhørende tabell. For prosjektering i tiltaksklasse 2, er det ifølge Sak10 § 11-3 nødvendig med 6 års praksis som viser at hele godkjenningsområdet beherskes faglig. Når tilstrekkelig og relevant utdanning ikke er tilstede i foretaket trenger ikke direktoratet å gå detaljert inn i prosjektene for å avgjøre klagen. På bakgrunn av vedtaket også er begrunnet med manglende relevant praksis, foretas en kort gjennomgang av denne.

Søknaden inneholdt et referanseprosjekt som gjaldt rehabilitering av en barneskole. Tiltaket var fra 2016. Teksten i referanseprosjektet dokumenter ikke at foretaket behersker dette godkjenningsområdet, og den nødvendige erfaringstiden er derfor heller ikke oppfylt. for øvrig de samme tre som var innsendt for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 1.

Klagen inneholdt ikke nye og dekkende referanseprosjekter.

Vedlagt klagen lå det imidlertid en del oppsett i form av lister over hva enkelte av de ansatte hadde jobbet med. Slike oppsett har ikke en tilfredsstillende dokumentasjonsverdi i forhold til søknad om sentral godkjenning. Dette fordi de ikke beskriver noe særlig, og de dokumenterer ikke hva den aktuelle personen i foretaket har utført og egentlig kan faglig. Det dokumenteres derfor heller ikke at foretaket kan beherske hele det omsøkte godkjenningsområdet.

Foretaket har ikke dokumentert tilstrekkelig og relevant utdanning og praksis for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at det har tilstrekkelig kvalifikasjoner for å få sentral godkjenning for det påklagede området, jf. pbl. § 23-5, SAK 10 §§ 9-1.2. ledd, 11-1,2. ledd og §§ 11-3, 11-5,1. ledd og §§ 12-3 og 13-5,2.ledd bokstav a, jf. også pbl. § 22-1.

Den nødvendige erfaringstiden på 6 år er heller ikke dekket.

Prosjektering av Veg-, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2

Fagområdet prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming omfatter følgende fagområder:

- veg
- utearealer og landskapsutforming

Prosjektering av veg

Prosjektering av veg omfatter utforming og dimensjonering av veg samt håndtering av overvann, herunder avrenning av veg til grøfter, sluk og lignende. Veg i denne sammenheng omfatter også parkeringsplasser, gang og sykkelvei, busslommer osv. Plassering av tiltaket på situasjonsplan med koordinatfesting og høydeangivelse, inngår i oppgaven. Så langt det er aktuelt skal veg utformes og dimensjoneres etter vegvesenets normal N100 og N200.

Fagområdet omfatter ikke lukket overvannshåndtering eller dimensjonering av føringsveier for overvann. Dette omfattes av godkjenningsområdet prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg.

Fagområdet omfatter heller ikke geoteknisk prosjektering og konstruksjonssikkerhet, samt prosjektering av sikringstiltak under arbeid og i ferdig stand. I områder hvor grunnforhold ikke er kjent m.v. må en geoteknisk vurdering ligge til grunn for dimensjonering av veg.

Prosjektering av utearealer og landskapsutforming

Prosjektering av utearealer og landskapsutforming skal ta hensyn til egnethet og funksjon, slik at god kvalitet oppnås i forhold til universell utforming, sikkerhet og innvirkning på ytre miljø, herunder overvann. Prosjektering av overvann i denne sammenheng omfatter å lede vann fra overflater ned til grøfter, vassdrag, eventuelt sluk o.l eller til lokal infiltrasjon i vegetasjonsdekket og i grunnen.

Fagområdet innebærer ikke dimensjonering av føringsveier for overvann, dette omfattes av godkjenningsområdet prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg. Fagområdet omfatter heller ikke geoteknisk prosjektering og konstruksjonssikkerhet, samt prosjektering av sikringstiltak under arbeid og i ferdig stand.

I tiltaksklasse 2 omfatter godkjenningsområdet følgende:

Veg

Prosjektering av veg som krever middels store eller krevende terrengtilpasninger og inngrep ved kjente grunn- og forurensningsforhold der innvirkning på ytre miljø anses å være av middels betydning, samt utforming og dimensjonering av veg med ÅDT høyst 5000.

Utearealer og landskapsutforming

Prosjektering av uteareal som krever middels store eller krevende terrengtilpasninger og inngrep ved kjente grunn- og forurensningsforhold, der innvirkning på ytre miljø anses å være av middels betydning.

Eksempler på tiltak i denne klassen kan være

- prosjektering av utearealer herunder veg og parkeringsplasser for store bolig- og feltutbygginger samt håndtering av overvann,
- prosjektering av utearealer for store aktivitetsparker og lekeplasser,
- store grøfter, avfallsdeponier, masseuttak og oppfylling inntil 5 m høyde fra opprinnelig nivå.

Nødvendig utdanning

Ifølge SAK10 § 11-3, jf. § 11-2 og 11-3 og veiledningene til disse slik disse uttrykker gjeldende forvaltningspraksis, er det for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2 nødvendig med utdanning på linje bachelor innen for eksempel landskapsarkitektur, bygg og anleggsteknikk eller i arkitektur.

Det fremgår av innsendt dokumentasjon at Frode Økland er utdannet ved Møre og Romsdal ingeniørhøyskole, linje anleggsteknikk, i 1982. Direktoratet anser også utdannelsen til

Ranghildstveit for å være dekkende. Det er dermed personell i foretaket med tilstrekkelig og relevant utdanning.

Referanseprosjektene

Søknaden inneholdt kun et referanseprosjekt for dette godkjenningsområdet.

Referanseteksten lyder kun ”grunnarbeider”. Sett opp mot det fagområdet godkjenningsområdet inneholder, og som foretaket skal beherske, er denne beskrivelsen ikke tilstrekkelig. De nødvendige årene er heller ikke dekket.

Klagen inneholdt ikke nye referanseprosjekter, på tross av at foretaket i vedtaket i vedtaket fikk klart opplyst at det manglet tilstrekkelig og relevant praksis og hva denne måtte gå ut på. Det var imidlertid vedlagt en del referanselister for noen av de ansatte. Slike lister har ikke tilstrekkelig dokumentasjonsverdi, jf. orienteringen ovenfor.

Foretaket har ikke dokumentert tilstrekkelig og relevant utdanning og tilstrekkelig praksis for prosjektering av veg-, grunnarbeider og landskapsutforming i tiltaksklasse 2. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at det har tilstrekkelig kvalifikasjoner for å få sentral godkjenning for det påklagede området, jf. pbl. § 23-5, SAK 10 §§ 9-1.2. ledd, 11-1,2. ledd og §§ 11-3, 11-5,1. ledd og §§12-3 og 13-5,2. ledd bokstav b, jf. også pbl. § 22-1. »

Klagenemnda vil bemerke at konklusjonen ikke samsvarer med vurderingen av foretakets utdanning under avsnittet ”nødvendig utdanning”. Dette har for så vidt ikke betydning for utfallet.

Klagenemnda hitsetter videre: «

Felles drøftelse av nødvendige utdannelser for godkjenningsområdene:

A) Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2 og

B) Prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3

C) Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 2.

Vedrørende fagområdenes faglige innhold:

Det faglige innholdet i disse godkjenningsområdene, som foretaket skal dokumentere at det behersker, er beskrevet i veiledningen til SAK10 § 13-5. 2 ledd bokstavene f for konstruksjonssikkerhet, g for bygningsfysikk og p for miljøsanering. I tillegg vises det til veiledningen til § 12-3 for prosjekterendes ansvar. Det vises til disse.

Nødvendig utdanning for prosjektering av de to godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 (Bokstavene A og C)

Ifølge SAK10 § 11-3, jf. § 11-2 og 11-3 og veiledningene til disse slik disse uttrykker gjeldende forvaltningspraksis, er det for prosjektering av de godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 nødvendig med utdanning på linje ingeniør/bachelor innen bygg. Det er nødvendig at den som har den aktuelle utdannelsen har 6 års erfaring med prosjektering med de nevnte godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2.

Etter det direktoratet kan se av den innsendte dokumentasjon, er Lars Erik Engen den eneste

i foretaket som oppfyller både kravet til relevant utdanning og noe praksis. Det er dog ikke dokumentert at Engen rent faktisk har prosjektert de to godkjenningsområdene konstruksjonssikkerhet og miljøsanering i tiltaksklasse 2 i tilstrekkelig lang nok tid. Referanseprosjektene er i seg selv for dårlige til å kunne legges til grunn for sentral godkjenning.

Den nødvendige utdanning, kombinert med tilstrekkelig erfaring er dermed ikke dokumentert. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at det har tilstrekkelig kvalifikasjoner for å få sentral godkjenning for de påklagede områdene, jf. pbl. § 23-5, SAK 10 §§ 9-1.2. ledd, 11-1.2. ledd og §§ 11-3, 11-5,1. ledd og §§12-3 og 13-5,2.ledd bokstavene f og p, jf. også pbl. § 22-1.

Nødvendig utdanning for prosjekteringen av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3

Ifølge SAK10 § 11-3, jf. § 11-2 og veiledningen til disse slik disse uttrykker gjeldende forvaltningspraksis, er det nødvendig med utdanning på linje sivilingeniør/master innen bygg for å få sentral godkjenning for prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3. Det går frem at forskriften bruker uttrykket ” skal oppfylle kravene”.

Det er kun to ansatte i foretaket som er oppført på organisasjonsplanen og som har utdanning som sivilingeniør/master. Det er Harald Bjørntvedt og Kenneth Bekkevold. Bjørntvedt har master i teknologi, bygg og miljøteknikk fra NTNU fra 2015. Denne ansees som faglig relevant, men Bjørntvedt har ikke den tilstrekkelige erfaringstiden på 8 år. Det er opplyst på vitnemålet at Bekkevold har en master i teknologi, med integrert bygningsteknologi. Bekkevold ble utdannet i 2013, og har dermed uansett for kort erfaringstid.

Marek Ryszard Buczek er i organisasjonsplanen oppført med teknisk fagskole. Det er imidlertid innsendt en bekreftelse fra Nokut på at han har en utdanning som er likestilt med en Norsk mastergrad. Det er opplyst at fagsammensetningen fremgår av karakterutskriften. Det vedlegget som var oversendt i søknaden var imidlertid fra en byggteknisk videregående skole i Polen, fra skoleåret 1999-2000. Uansett er det heller ikke for Buczek del dokumentert den nødvendige erfaringstiden med 8 år med prosjektering av dette godkjenningsområdet.

Avslutningsvis nevnes at det i klagen ble innsendt en CV og kopi av vitnemål for Audun Vonen. Vitnemålene er fra Agder Ingeniør- og distriktshøyskole avgangs år 1985, linje bygg- og anleggsteknikk. I tillegg er det vedlagt en kopi fra Heriot Watt University fra 1991. Det er imidlertid ikke fremlagt noe om fagretning m.m. Kopien er heller ikke bekreftet. Vonen er heller ikke oppført på foretakets organisasjonskart, og det er heller ikke for hans del dokumentert tilfredsstillende erfaring, det vil si 8 års erfaring med prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3.

Det er dermed ikke dokumentert at foretaket har ansatte med de nødvendige utdannelsene

kombinert med tilstrekkelig relevant erfaring for de tre godkjenningsområdene som er oppført under pkt. A-C ovenfor.

Referanseprosjektene

I søknaden var det for prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 2 innsendt et referanseprosjekt fra 2014. Teksten dokumenterte ikke noe faglig relevant i forhold til godkjenningsområdets faglige innhold. For prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3, var det innsendt tre prosjekter, to fra 2015 og et fra 2016. Heller ikke der var det noen dokumentasjon i tekstene. For prosjektering av miljøsanering var det også kun innsendt et prosjekt som var fra 2015. Teksten berørte ikke fagområdet.

Felles for alle disse referanseprosjektene er at de hverken dokumenterer at foretaket har tilstrekkelig faglig erfaring med de godkjenningsområdene de søker på, eller den nødvendige erfaringstiden.

Foretaket har ikke dokumentert tilstrekkelig og relevant utdanning og praksis for prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at det har tilstrekkelig kvalifikasjoner for å få sentral godkjenning for det påklagede området, jf. pbl. § 23-5, SAK 10 §§ 9-1.2. ledd, 11-1,2. ledd og §§ 11-3, 11-5,1. ledd og §§12-3 og 13-5,2.ledd bokstav g, jf. også pbl. § 22-1.

Utførelse av veg-, og grunnarbeider i tiltaksklasse 2

Referanseprosjektene

Søknaden inneholdt tre referanseprosjekter, et fra 2013 og to fra 2014. Tekstene er svært kortfattede og dekker ikke godkjenningsområdets faglige innhold. Den nødvendige erfaringstiden på 3 år og at hele godkjenningsområdet beherskes er dermed ikke dokumentert.

Foretaket har ikke dokumentert tilstrekkelig og relevant praksis for prosjektering av veg-, grunnarbeider og landskapsutforming i tiltaksklasse 2. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at det har tilstrekkelig kvalifikasjoner for å få sentral godkjenning for det påklagede området, jf. pbl. § 23-6, SAK 10 §§ 9-1.2. ledd, 11-1,2. ledd og §§ 11-3, 11-5,1. ledd og §§12-4 og 13-5,3.ledd bokstav b, jf. også pbl. § 22-1.

Utførelse av murarbeider i tiltaksklasse 3

Referanseprosjektene

I søknaden var det innsendt 5 referanseprosjekter. To fra 2014, to fra 2015 og et fra 2016. Alle tre hadde svært korte tekster, delvis relatert til andre forhold. Ingen av dem hadde en tilfredsstillende dokumentasjon på at foretaket hadde utført murarbeider i tiltaksklasse 3. Vedtaket er derfor korrekt også på dette punkt. Det er ikke innkommet ytterligere dokumentasjon som endrer dette.

Foretaket har ikke dokumentert tilstrekkelig og relevant praksis for utførelse av murarbeider

i tiltaksklasse 3. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at det har tilstrekkelig kvalifikasjoner for å få sentral godkjenning for det påklagede området, jf. pbl. § 23-6, SAK 10 §§ 9-1.2. ledd, 11-1,2. ledd og §§ 11-3, 11-5,1. ledd og §§12-4 og 13-5,3.ledd bokstav h, jf. også pbl. § 22-1.

Utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 2

Referanseprosjektene

Ifølge SAK10 § 11-3 vil det være nødvendig med 5 års praksis med godkjenningsområdet, med det faglige innholdet dette har ifølge beskrivelsen til godkjenningsområdet i SAK10 § 13-5.3 ledd bokstav g, jf. også SAK10 § 12-4 for utførendes ansvar.

I søknaden lå det kun to referanseprosjekter, fra henholdsvis 2015 og 2016. Ingen av dem inneholdt en faglig dokumentasjon på at foretaket behersker dette godkjenningsområdets faglige innhold. Den nødvendige erfaringstiden på 3 år med godkjenningsområdets faglige innhold er heller ikke dekket.

Foretaket har ikke dokumentert tilstrekkelig og relevant praksis for utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 2. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at det har tilstrekkelig kvalifikasjoner for å få sentral godkjenning for det påklagede området, jf. pbl. § 23-6, SAK 10 §§ 9-1.2. ledd, 11-1,2. ledd og §§ 11-3, 11-5,1. ledd og §§12-4 og 13-5,3.ledd bokstav j, jf. også pbl. § 22-1.

Utførelse av Arbeider på bevaringsverdige byggverk i tiltaksklasse 2

Fagområdet omfatter arbeider (restaurering/bevaring) på byggverk med ulik grad av juridisk vernestatus. Med juridisk vernestatus menes enkeltbygninger eller bygningsmiljøer som er fredet etter kulturminneloven, vernet gjennom pbl. kapittel 11 eller 12, kirkerundskrivet eller andre bestemmelser. Godkjenningsområdet omfatter også tiltak på byggverk som åpenbart fyller kriteriene for tilsvarende formelt vern. Arbeid på bevaringsverdige byggverk omfatter arbeid med alle typer materialer og innenfor en rekke håndverksfag, slik som murer, tømrer, snekker, blikkenslager, taktekker og maler. Kulturminner representerer en ikke-fornybar ressurs med store økonomiske, kunnskapsmessige, kulturhistoriske og miljømessige verdier og skal derfor vernes både som en del av vår kulturarv og identitet som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.

Restaurering av slike tiltak kan omfatte både konstruktive og ikke konstruktive (dekorative) deler. Plassering i tiltaksklasse for arbeider på bevaringsverdige byggverk vil være avhengig av arbeidets kompleksitet og vanskelighetsgrad og byggverkets verneverdi og autenticitet.

Det er en forutsetning at foretak som søker sentral godkjenning innen dette området har kjennskap til bygningens tekniske oppbygging, utseende og egenskaper.

Referanseprosjektene

Foretaket har sendt inn kun referanseprosjekt hvor teksten består av ordet ”rehabilitering”.

Målt opp mot godkjenningsområdets faglige innhold, som innebærer arbeider på gamle og ofte sensitive og uerstattelige byggverk, er det direktoratets oppfatning at foretaket neppe kan ha satt seg tilstrekkelig inn i hva dette godkjenningsområdet faglig inneholder. Det er følgelig heller ikke dokumentert at foretaket behersker dette fagområdet eller at det har den nødvendige erfaringstiden.

Foretaket har ikke dokumentert tilstrekkelig og relevant praksis for utførelse av arbeider på bevaringsverdige byggverk i noen tiltaksklasse. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at det har tilstrekkelig kvalifikasjoner for å få sentral godkjenning for det påklagede området, jf. pbl. § 23-6, SAK 10 §§ 9-1.2. ledd, 11-1,2. ledd og §§ 11-3, 11-5,1. ledd og §§12-4 og 13-5,3.ledd bokstav l, jf. også pbl. § 22-1.

Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 3

Forså vidt gjelder godkjenningsområdets faglige innhold vises også her til veiledningen til SAK10, §§ 13-5.3. ledd bokstav t og 12-4.

Referanseprosjektene

Søknaden inneholdt seks referanseprosjekter. Ikke noen av dem er faglig relatert til godkjenningsområdet, hvor det blant annet er sentrale oppgaver som sanering og forsvarlig sluttbehandling av farlig avfall iht. miljøsaneringsbeskrivelsen samt håndtering av rivningsmaterialer for ombruk, gjenvinning, energiutnyttelse og forsvarlig sluttbehandling iht. avfallsplan.

Det er ikke dokumentert at foretaket har tilstrekkelig faglig erfaring med dette godkjenningsområdet. Noen av prosjektene har i tillegg beskrivelser som ikke dokumenterer noe i forhold til godkjenningsområdet, for eksempel referanseprosjekt nr. 3 hvor det heter: "Nybygg som erstatter revet bygg er 1,8 m høyere." I prosjekt nr. 5 heter det blant annet at det er lagt stor vekt på miljø ved utforming av det nye bygget osv. Det har ikke noe med riving og miljøsanering å gjøre i det hele tatt. I prosjekt nr. 6 er det henvist til riving av carporter med BRA på 100 kvm. Et arbeide som forøvrig er langt unna tiltaksklasse 3.

Foretaket har derfor heller ikke dokumentert noen relevant erfaring med dette godkjenningsområdet.

Foretaket har ikke dokumentert tilstrekkelig og relevant praksis for utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 3. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at det har tilstrekkelig kvalifikasjoner for å få sentral godkjenning for det påklagede området, jf. pbl. § 23-6, SAK 10 §§ 9-1.2. ledd, 11-1,2. ledd og §§ 11-3, 11-5,1. ledd og §§12-3 og 13-5,3.ledd bokstav t, jf. også pbl. § 22-1.

Felles drøftelse av:

A) Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 3

B) Kontroll av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3

C) Kontroll av Geoteknikk i tiltaksklasse 3

Alle tre godkjenningsområdene er avslått på grunn av manglende dokumentasjon av praksis. I forbindelse med behandlingen av klagen, har direktoratet også gått gjennom utdannelsene.

Felles kommentarer til de godkjenningsområdene.

Godkjenningsområdenes faglige innhold, som foretaket skal dokumentere at det behersker faglig, er beskrevet i veiledningene til SAK10 §§ 13-5.4. ledd bokstavene A, D og F. I tillegg kommer § 12-5 om kontrollerendes ansvar, § 14-1 om kravet til uavhengighet for det kontrollerende foretak, § 14-2.2 ledd bokstavene A og C om obligatoriske krav til uavhengig kontroll for bygningsfysikk og geoteknikk i tiltaksklassene 2 og 3. Dessuten henvises til SAK10 § 14-7 om gjennomføringen av uavhengig kontroll i tiltaksklasse 2 og 3.

I tillegg kommer SAK10 §§ 11-1 til 11-3 om kravene til utdanning og § 11-4.4. ledd om kravet til praksis for uavhengig kontrollerende og § 11-5 og vurderingen av utdanning og praksis.

Nødvendig utdanning

For de to første godkjenningsområdene, bokstavene A og B ovenfor, er det ifølge SAK10 § 11-3, jf. § 11-2 og veiledningen til disse slik disse uttrykker gjeldende forvaltningspraksis, nødvendig med utdanning på linje sivilingeniør/master innen bygg for å få sentral godkjenning for overordnet ansvar for uavhengig kontroll og for uavhengig kontroll bygningsfysikk i tiltaksklasse 3. For uavhengig kontroll av Geoteknikk i tiltaksklasse 3 er det nødvendig med sivilingeniør/master innen geoteknikk. Jf. at forskriften bruker uttrykket ”skal oppfylle kravene”.

I tillegg må vedkommende med den nødvendige utdannelsen ha dokumentert 8 års erfaring med uavhengig kontroll av det/de godkjenningsområdene som utdannelsen er relatert til.

Harald Bjørntvedt har en master i teknologi fra NTNU fra 2015. Denne ville vært relevant for kontroll av geoteknikk, men han har ikke den nødvendige erfaringstiden på 8 år.

Audun Vonen er utdannet fra Heriot Watt University i 1991, men det er ikke dokumentert fagretning eller erfaring. Han står heller ikke på organisasjonsplanen.

Kenneth Bekkevold er utdannet master innen bygg fra Høyskolen i Narvik i 2013. Heller ikke han dokumentert praksis med uavhengig kontroll i det nødvendige tidsrommet på 8 år.

Når det gjelder Marek Ryszard Buczec er det bekreftet fra Nokut at hans utdanning tilsvarer en Norsk Master, men fagretning er ikke oppgitt. Vedlegget som er sendt inn er ikke en karakterutskrift fra et Universitet men fra en videregående skole i Polen. Heller ikke han har dokumentert erfaring.

Konklusjonen når det gjelder utdannelsen er at de som har et tilfredsstillende nivå og fagkrets har ikke den nødvendige erfaringstiden.

Referanseprosjektene

Søknaden inneholdt for godkjenningsområdet *overordnet ansvar for uavhengig kontroll i tiltaksklasse 3* tre referanseprosjekter. De var et fra 2015 og to fra 2016. Tekstene i prosjektene hadde ingen faglig tilknytning til godkjenningsområdet. I tillegg hadde foretaket for disse tiltakene opplyst å ha hatt henholdsvis prosjekterende for bygningsfysikk i tiltaksklasse 3, montering av glasskonstruksjoner og fasadekledninger i tiltaksklasse 2 og prosjektering av veg-utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2. Det fremstår da som tvilsomt hvorvidt kravet til uavhengighet er oppfylt.

For kontrollområdet bygningsfysikk i tiltaksklasse 3 var det kun vedlagt et referanseprosjekt, som var fra 2016. Teksten i prosjektet var ikke relatert til godkjenningsområdets faglige innhold, og foretaket hadde oppgitt å ha hatt prosjektering av bygningsfysikk i tiltaksklasse 3 i det samme prosjektet. Det var med andre ord ikke en uavhengig kontroll.

For godkjenningsområdet *uavhengig kontroll av geofysikk i tiltaksklasse 3* var det vedlagt et referanseprosjekt fra 2015, hvor foretaket hadde hatt prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 3. Teksten hadde heller ikke for dette godkjenningsområdet noen faglig relasjon til godkjenningsområdet.

Foretaket har derfor ikke dokumentert den nødvendige erfaringen med uavhengig kontroll i 8 år med de faglige innholdene de omsøkte godkjenningsområdene har.

Foretaket har ikke dokumentert tilstrekkelig og relevant praksis for uavhengig kontroll for godkjenningsområdene overordnet ansvar for kontroll, kontroll av bygningsfysikk og kontroll av geoteknikk, alle i tiltaksklasse 3. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at det har tilstrekkelig kvalifikasjoner for å få sentral godkjenning for disse godkjenningsområdene, jf. pbl. § 23-7, SAK 10 §§ 9-1.2. ledd, 11-1,2. ledd og §§ 11-3, 11-5,1. ledd og §§12-5 og 13-5,4. ledd bokstavene a, d og f, jf. også pbl. § 22-1.

Konklusjon

Direktoratet for byggkvalitet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge for noen de 13 påklagede godkjenningsområdene. Direktoratet finner heller ikke grunnlag for å innvilge i lavere tiltaksklasser for noen av de aktuelle godkjenningsområdene. Hovedårsaken til dette er manglende dokumentasjon av tilstrekkelig og relevant vant praksis.»

Sak 187/17 Utsatt behandling av klage på vedtak om avslag på søknad om sentral godkjenning fra PS Plan Ingeniør Roar Pedersen AS (godkjenningsnr. 2016/4231).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 3
- Kontroll - brannssikkerhet i tiltaksklasse 3

Vedtaket ble påklaget 26.04.2016 av advokatfirmaet Kjær DA på vegne av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29. Foretaket er klageberettiget, jf (fvl) § 28.1.1.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 11.12.2015 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett for blant annet overnevnte områder.

I vedtak datert 05.04.2016 avslo direktoratet søknaden for blant annet de påklagede godkjenningsområdene.

Alle avslagene var begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanning for de omsøkte godkjenningsområdene.

For godkjenningsområdene prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2 og kontroll av brannssikkerhet i tiltaksklasse 3 var avslaget i tillegg begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert tilstrekkelig og relevant praksis.

Foretaket fikk innvilget seks godkjenningsområder i tiltaksklasse 2, derunder prosjektering av brannkonsept og konstruksjonssikkerhet.

Det vises til vedtaket.

Generelle opplysninger om foretaket

Foretaket er et aksjeselskap som ligger i Kristiansand kommune. Foretaket ble stiftet den 22.02.1993 og ble registrert i enhetsregisteret den 20.02.1995. Vedtektsfestet formål er konsulentvirksomhet, kontraktsyting alt hva som står i forbindelse med dette. Næringskode er 71.121 Byggteknisk konsulentvirksomhet. Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. I søknaden er det oppgitt at foretaket har 6 ansatte. Daglig leder er Roar Pedersen. Det er innsendt kopi av hans vitnemål fra Sørlandet Tekniske skole fra 1977 på "fullført ingeniørutdanning". (Se kommentarer i eget avsnitt under felles kommentarer til klagen.)

I innsendt organisasjonsplan er det i tillegg oppført to andre personer hvor det er opplyst at disse har utdanning på ingeniørhøyskole. Disse er litt eldre enn Pedersen, noe som har betydning for typen utdanning. I den grad det er nødvendig vil disse bli kommentert i saksframlegget. Det er ikke dokumentert eller opplyst at det er noen i foretaket som har utdanning som sivilingeniør eller master. Det er heller ikke dokumentert utdanning som tilsvarer dagens bachelorutdanning.

Saksgang

11.12.2015: Søknad

11.02.2016: Foretaket tilskrives for å dokumentere bedre

26.02.2016: Direktoratet (dibk) mottar en del dokumentasjon

05.04.2016: Vedtak om sentral godkjenning. Delvis avslag

26.04.2016: Advokatfirmaet Kjær DA påklager vedtaket på vegne av foretaket

06.05.2016: Advokatfirmaet Kjær DA sender utfyllende opplysninger til klagen

Foretakets anførsler

Advokatfirmaet Kjær DA har skrevet klagen og et tillegg til klagen.

Det anføres innledningsvis i klagen at søknaden skal behandles etter reglene i SAK10 slik disse var før endringen 01.01.2016. Deretter vises det til veiledningen til SAK10 § 11-1 hvor det avslutningsvis stod at tabellen over utdanning kun var veiledende og ikke kunne brukes som rent hjemmelsgrunnlag for avslag.

Advokatfirmaet skriver videre at som følge av denne uttalelsen er foretaket av den oppfatning at foretakets omfattende praksis tilsier at det ikke er grunnlag for å avslå søknaden om sentral godkjenning.

Det vises i den sammenheng til et vedlegg, nevnt som vedlegg 2, hvor det er en *oversikt over referanseprosjekter* som er utført av foretaket. Deretter foretas en gjennomgang av de påklagede godkjenningsområdene, og det vises til referanseprosjekter med ulike nummer eller til et antall prosjekter. Det anføres at referanseprosjektene fullt ut dekker de omsøkte godkjenningsområdene. Deretter gjentas for hvert godkjenningsområde at søknaden ikke kan avslås på grunn av manglende utdanning.

Avslutningsvis i klagen skriver advokatfirmaet at det er kjent med at andre foretak har fått innvilget prosjektering av henholdsvis brannkonsept, konstruksjonssikkerhet og kontroll av

brannsikkerhet selv om foretaket ikke har høyere utdanningsnivå enn de ansatte i PS Plan, og kortere fartstid. Dersom klagen ikke tas til følge, mener advokatfirmaet at det foreligger usaklig forskjellsbehandling. Det anføres videre at avslag vil kunne innebære at flere ansatte må sies opp.

I tillegg til klagen, mottatt i dibk den 10.05.2016, er det vist til to prosjekter som er anført som relevante for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2.

For øvrig vises det til klagen.

Felles kommentarer til klagen

Hvilken utgave av byggesaksforskriften som blir anvendt

Søknaden var behandlet etter reglene slik disse lød før 01.01.2016. Det vil også klagen bli. Alle henvisninger vil derfor være til regelverket slik det lød før 01.01.2016. Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning tidligere, og vil derfor ikke komme inn under overgangsregelen i SAK10 § 20-3.

Bruken av tabellen over utdanning

Når det gjelder henvisningen til formuleringen i veiledningen til SAK10 om at tabellen i SAK11-1 kun var veiledende og ikke kunne brukes som rent hjemmelsgrunnlag for avslag, så var det ikke med denne formuleringen ment at det ikke skulle kunne stilles krav om tilstrekkelig og relevant utdanning.

Hjemmel for å gi sentral godkjenning etter pbl § 22-1 jf. SAK10 § 13-5 må suppleres med følgende vilkår:

- Krav til relevant utdanning på riktig nivå, SAK10 § 11-1
- Krav til tilstrekkelig og relevant praksis, SAK 10 §§ 11-1, 11-2 og 11-4
- Krav til kvalitetssikringsrutiner SAK10 § 10-1
- Kravet til gjennomføringsevne § 9-1

Den nødvendige utdannelsen er en del av den kompetansen foretaket må ha, blant annet for å sikre forsvarlig gjennomføring i samsvar med kravene i pbl og SAK10.

Departementet skrev i Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) pkt. 10.8. bla. at: "Det må foretas en grundig vurdering av foretakene for i større grad å sikre at de foretakene som søker sentral godkjenning innehar den nødvendige kompetansen innen sitt godkjenningsområde". Departementet foreslår i samme proposisjon pkt. 10.8.1. at gjeldende kvalifikasjonskriterier videreføres. I tidligere forskrift om godkjenning for ansvarsrett av 22.01.1997, § 11 var det krav om ingeniørhøyskole for prosjektering i tiltaksklasse 2 og sivilingeniør/master for prosjektering i tiltaksklasse 3. Det samme gjaldt for kontroll av prosjektering i tiltaksklasse 3.

Det kan i den sammenheng opplyses at etter endringen 01.01.2016 kom kravene inn igjen i selve forskriften, og da med formuleringen "skal oppfylle". Når en ser kravene fra forskriften i 1997 og kravene slik de er gjentatt 01.01.2016, fremgår det at kravene har vært stabile, selv om de har vært uttrykt på litt forskjellig måte.

I proposisjonen skriver departementet videre blant annet: [...]”slik at man får en klarere og skarpere praktisering av gjeldende krav, i den hensikt å sikre overholdelse av kravene”. [...]”Ved sentral godkjenning må foretakets faglige ledelse vise at den behersker hele bredden av arbeidsoppgaver innen det godkjenningsområdet det søker sentral godkjenning for”. [...].”Organisasjonen må disponere ansatte med nødvendige faglige kvalifikasjoner”.

Det står bl.a. i kommentarene til SAK10 § 11-1 at kvalifikasjonene skal være tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet, og at det skal sikres at det benyttes nødvendige og relevante faglige kvalifikasjoner for å sikre at arbeidet innenfor godkjenningsområdet ivaretas i samsvar med krav gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Tabellen i Sak10 § 11-1 er myndighetenes faglige fortolkninger av hva som ansees som faglig tilfredsstillende nivå. Etter etablert forvaltningspraksis gir dette uttrykk for de nivåene som kreves. Relevansen på utdannelsen vurderes opp mot det faglige innholdet i godkjenningsområdet. Utdannelsen skal sikre forsvarlig gjennomføring i samsvar med regelverkets krav, jf SAK10 § 9-1.

Det vises også til SAK10 § 11-4,1.ledd, som gjelder vurderingen av utdanning og praksis. Der står det bl.a. at utdannelsen skal være relevant. For at den skal kunne være relevant, må den være på korrekt nivå og med et faglig innhold som er relevant for det omsøkte godkjenningsområdet. En utdanning som ikke er på korrekt nivå, vil også mangle relevans.

Konkrete kommentar angående utdannelsen i foretaket

Som nevnt innledningsvis har Roar Pedersen blitt uteksaminert fra Sørlandet Tekniske skole i 1977, og benytter tittelen ingeniør. Denne tittelen er ikke beskyttet, slik som bachelor og master.

Sørlandet Fagskole i Grimstad har overtatt tidligere Sørlandet Tekniske skole. I forbindelse med behandlingen av klagen, har direktoratet vært i kontakt med Sørlandet Fagskole for å få klarhet i nivået på den utdannelsen Pedersen tok.

Sørlandet Fagskole opplyser at den utdanningen var et standardløp som en toårig teknisk fagskole. Skolen skriver at denne utdanningen ikke tilsvarer en bachelorgrad når det gjelder sentral godkjenning for ansvarsrett. Ut fra bestemmelsene i SAK10, som skolen viser til, har denne utdannelsen gitt muligheter for prosjektering i tiltaksklasse 1 og utførelse i tiltaksklasse 2. Skolen bemerker at det ikke er noen tvil om at denne utdannelsen er langt fra å oppfylle kravene til prosjektering i tiltaksklasse 3. Direktoratet betrakter skolens uttalelse som en faglig uttalelse.

Direktoratet legger derfor disse opplysningene til grunn sammen med de øvrige opplysningene i saken. Konklusjonen er derfor at denne utdannelsen på langt nær er tilstrekkelig for prosjektering i tiltaksklasse 3.

I forhold til de påklagde godkjenningsområdene er det ikke heller ikke andre i foretaket med tilstrekkelig relevant utdanning, jf nedenfor.

Det er foretaket som har dokumentasjonsplikten for at det oppfyller vilkårene for å få sentral

godkjenning, jf. SAK10 § 13-2.2.

Anførselen om usaklig forskjellsbehandling

Denne anførselen er ikke nærmere dokumentert. Direktoratet skal likevel bemerke at dersom noe foretak har fått innvilget sentral godkjenning uten at forskriftens krav var oppfylt, vil den relevante problemstillingen være hvorvidt disse godkjenningene skal trekkes. Innvilgelser som ikke er i samsvar med regelverket skal selvsagt ikke danne grunnlag for tilsvarende fravik i senere saker. I den sammenheng vises det også til pbl § 22-1,1 ledd hvor det heter at sentral godkjenning skal gis til foretak som er *kvalifisert*.

Anførselen om fare for nedbemanning i foretaket.

Sentral godkjenning skal bidra til å sikre at de foretakene som erklærer ansvarsrett faktisk har de kvalifikasjonen de skal ha, og dermed motvirke byggefeil og økonomiske tap for tiltakshaver. Det er ikke regelverkets formål å sikre at foretakene får sentral godkjenning for å opprettholde arbeidsplasser. Det vil være misbruk av ordningen å innvilge sentral godkjenning til et foretak for at det skal kunne opprettholde antall ansatte dersom foretaket ikke er kvalifisert.

Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2

Arkitekturprosjektering av bygninger, anlegg eller konstruksjoner omfatter arkitektonisk utforming av nytt eller endring av eksisterende tiltak, hvor krav til visuelle kvaliteter, funksjonelle og miljømessige forhold, samt byggverkets kompleksitet og/eller tilpasningsbehov til omgivelser er avgjørende for fastsettelse av tiltaksklasse. Oppgaven omfatter også utarbeidelse av situasjonsplan med plassering av tiltaket på tomta, og prosjektering av utomhusarealer herunder veg og parkeringsplass, samt universell utforming (UU) av utomhusområder og planløsning i bygget.

I tiltaksklasse 2 omfatter godkjenningsområdet arkitektonisk utforming av byggverk i områder med en viss tetthet (rekkehus, kjedehus, ol), og andre bygninger inntil 5 000 m² BRA med enkle krav til arkitektonisk utforming. Godkjenningsområdet omfatter også endringer i eksisterende byggverk der byggverket i seg selv representerer en viss arkitektonisk eller kulturell verdi. Godkjenningsområdet omfatter enkel prosjektering innen følgende fagområder etter byggteknisk forskrift:

- bygningsfysikk (inneklima, energieffektivitet og fuktsikring inkludert prosjektering av våtrom),
- lydforhold,
- sikkerhet ved brann hvor prosjekteringen er basert på ytelser i byggteknisk forskrift med veiledning.

Eksempler på arkitekturprosjektering i tiltaksklasse 2 kan være:

- boligblokker, kontor-, forretnings- og skolebygg (inntil 5 etg.),
- store utendørstribuner, bruer og middels høye tårn.

Det gjøres oppmerksom på at i tillegg til å dokumentere at foretaket behersker det faglige innholdet i godkjenningsområdet, skal det også dokumentere at det behersker SAK10 § 12-3 om prosjekterendes ansvar.

Nødvendig utdanning

Ifølge Sak10 § 11-1.1 ledd og veiledningen til denne slik denne uttrykker gjeldende forvaltningspraksis, er det nødvendig med utdanning på linje med bachelor i arkitektur. Dette følger både av kravet om relevant utdanning og nødvendig nivå. I tillegg er det nødvendig med seks års praksis som dokumenterer at hele godkjenningsområdet beherskes.

Det vises til gjennomgangen av utdannelsen til Roar Pedersen. Den utdannelsen han har er ikke på tilstrekkelig nivå, og innehar heller ikke de nødvendige fagene i forhold til kravet om relevans. Det er heller ikke dokumentert at andre i foretaket har den nødvendige utdannelsen. Den nødvendige utdannelsen er derfor ikke til stede i foretaket.

Referanseprosjektene

I og med at foretakets erfaring er anført som et eget moment i klagen, og på grunn av at foretaket ikke har hatt sentral godkjenning tidligere og kan tenkes å ønske å søke på nytt, foretas en gjennomgang av prosjektene. På grunn av manglende relevant utdanning trenger direktoratet imidlertid ikke gå i dybden på referanseprosjektene for å avgjøre klagen. Dette gjelder for alle de påklagede godkjenningsområdene.

Søknaden inneholdt seks referanseprosjekter. Fire av de har kun en kort tekst om at foretaket utførte arbeidstegninger frem til ferdigstilling. Dette er en vesentlig snevrere arbeidsoppgave enn arkitekturprosjektering, og det vises til omtalen av godkjenningsområdet ovenfor. I de to andre prosjektene er det stikkordsmessig angitt at foretaket utførte arkitekturprosjektering på henholdsvis en kontor/lagerbygning og en idrettshall. Foretaket har ikke dokumentert konkret hva oppgavene gikk ut på og hvorvidt det behersker godkjenningsområdets faglige innhold. Disse manglene fremgår for øvrig av det foreløpige brevet som dibk sendte til foretaket den 10.02.2016.

I tilleggspplysningene som dibk mottok den 26.02.2016 lå det vedlagt et oppsett på syv sider med en oversikt over ulike tiltak. Foretakets hovedfunksjon i de tiltakene som der er nevnt hadde vært søkerfunksjonen. Det var ikke noe der som dokumenterte prosjektering av arkitektur.

I tillegg var det et oppsett over forskjellige tiltak hvor foretaket kortfattet oppgir å ha hatt ulike ansvarsområder. En del av disse er de samme som var oppgitt i det oppsettet som er nevnt ovenfor. Felles for dem alle er at foretaket oppgir å ha utarbeidet arbeidstegninger eller formtegninger. Dette er ikke utførelse av arkitekturprosjektering med den bredde godkjenningsområdet består av og som foretaket skal dokumentere at det behersker.

Vedlagt klagen lå det to oppsett med kortfattet tekst: "All arkitekturprosjektering med arbeidstegninger frem til ferdigattest". Målt opp mot beskrivelsen av godkjenningsområdets faglige innhold, fremgår det at dette ikke er en tilstrekkelig dokumentasjon på at foretaket behersker dette godkjenningsområdet i den grad som er nødvendig etter forarbeidene.

Konklusjonen når det gjelder referanseprosjektene er at disse ikke kunne dannet grunnlag for sentral godkjenning selv om foretaket hadde dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning.

Foretaket har ikke dokumentert tilstrekkelig og relevant utdanning og praksis for prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2. Foretaket har dermed heller ikke dokumentert at det har tilstrekkelig kvalifikasjoner for å få sentral godkjenning for det påklagede området, jf. pbl. § 23-5, SAK 10 §§ 9-1.1. ledd, 11-1,1. ledd og §§ 11-4, 12-3 og 13-5,2. ledd bokstav b, jf. også pbl. § 22-1.

For så vidt gjelder tiltaksklasse 1 så er prosjektene for dårlig dokumentert også til dette. Når det gjelder utdannelsen er det ikke noe i vitnemålet som dokumenterer arkitektfaglig kompetanse, heller ikke for tiltaksklasse 1.

Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3

Prosjektering av brannkonsept omfatter utforming av helhetlig konsept for brannsikkerheten for nytt eller endring av eksisterende tiltak, ut fra byggverkets brannklasse, risikoklasse, forutsatte bruk, størrelse og planløsning. Godkjenningsområdet omfatter:

- tiltak for å ivareta sikkerhet ved rømning og sikkerhet for slukkemannskap,
- tiltak for å ivareta sikkerhet mot brann- og røykspredning,
- tiltak for å sikre materielle verdier.

I tiltaksklasse 3 omfatter godkjenningsområdet utforming av helhetlig konsept for sikkerhet ved brann for nytt eller endring av eksisterende byggverk i alle brannklasser og risikoklasser.

Tiltaket kan prosjekteres i samsvar med preaksepterte ytelser, jf byggteknisk forskrift (TEK10) § 2-1 andre ledd bokstav a eller i samsvar med ytelser verifisert ved analyse, jf. TEK10 § 2-1 andre ledd bokstav b.

I tiltaksklasse 3 skal foretak kunne verifisere brannsikkerheten ved analyse på byggverk i tiltaksklasse 3, jf. byggteknisk forskrift § 2-1 andre ledd bokstav b. Det innebærer at foretaket må ha kompetanse til å gjennomføre en risikovurdering, herunder risikoanalyse og komparativ analyse, etter anerkjente prinsipper som er beskrevet i NS 3901 eller tilsvarende standard. Dette forutsetter høy kompetanse innen byggeteknikk og brann i byggverk. Foretaket må beherske underliggende analysemetoder som hendelsestre-/feiltreanalyse og verktøy for beregning/simulering av brannutvikling/-spredning (sone- og CFD-modeller) samt rømnings- og evakueringssimuleringer.

Det stilles krav til at prosjektering med analyser av byggverk i brannklasse 4, og andre større og kompliserte byggverk i brannklasse 3 med omfattende fravik fra preaksepterte løsninger utføres av en arbeidsgruppe bestående av minst 3 personer, jf. NS 3901.

Nødvendig utdanning

Ifølge Sak10 § 11-1.2. ledd skal foretaket dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet. For prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 må foretaket dokumentere at det har kompetanse på nivå med sivilingeniør for bygg. Det kreves blant annet kunnskap innenfor fagområder som byggfag, maskin, elektro, kjemi og fysikk, strømningslære og risikometoder mv. Faglig ledelse må ha relevant erfaring fra det aktuelle fagområdet.

Som det fremgår ovenfor må analyser av byggverk i brannklasse 4, og andre større og kompliserte byggverk i brannklasse 3 med omfattende fravik fra preaksepterte løsninger utføres av en arbeidsgruppe bestående av minst 3 personer, jf. NS 3901. Lederen av gruppen må være sivilingeniør i bygg. De to øvrige i gruppen må ha tilstrekkelig og relevant utdanning og praksis som sikrer gjennomføringen av godkjenningsområdet. I og med at brannteknikk er et vidtspennende fagområde som er sammensatt av fagretninger som kjemi, fysikk, strømningslære og risikometoder vil utdannelsene og praksisen til de to øvrige gruppen måtte inneholde tilstrekkelig av disse fagområdene.

Som det fremgår av gjennomgangen av utdannelsen i foretaket, er det ikke dokumentert at noen i foretaket har den nødvendige utdannelsen.

Referanseprosjektene

For å kunne innvilges sentral godkjenning for brannprosjektering i tiltaksklasse 3, skal det fremgå av referanseprosjektene at foretaket har utført og kan utføre det som er beskrevet i omtalen av godkjenningsområdet. Ifølge Sak10 § 11-1,2. ledd, jf. § 13-5.2 ledd bokstav e må foretaket dokumentere at det har 8 års relevant og dekkende praksis for å få sentral godkjenning for dette området.

Søknaden inneholdt 8 referanseprosjekter, alle med kortfattet tekst som ikke dokumenterer at foretaket har kvalifikasjoner for brannprosjektering i tiltaksklasse 3, eller hvordan og med hvilke hjelpemidler de har utført prosjekteringen.

Tilleggsdokumentasjonen mottatt 26.02.2016 inneholdt en stikkordsmessig henvisning til noen prosjekter i tiltaksklasse 3, men uten tilstrekkelig faglig dokumentasjon. Noen av disse prosjektene var de samme som i søknaden, og med tilnærmet samme formulering. Det vises i denne sammenheng til den klare formuleringen om hva som skulle dokumenteres i det brevet som ble sendt foretaket den 1.02.2016.

Vedlagt klagen lå det oppsett med kortfattede beskrivelser uten tilstrekkelig dokumentasjon på at foretaket faglig behersker dette området.

Foretaket har ikke dokumentert kompetanse til å gjennomføre en risikovurdering, herunder risikoanalyse og komparativ analyse, etter anerkjente prinsipper som er beskrevet i NS 3901 eller tilsvarende standard. Det har heller ikke dokumentert høy kompetanse innen byggeteknikk og brann i byggverk eller at det behersker underliggende analysemetoder som hendelsestre-/feiltreanalyse og verktøy for beregning/simulering av brannutvikling/-spredning (sone- og CFD-modeller) samt rømnings- og evakueringssimuleringer.

På grunn av manglende relevant utdanning og ikke tilfredsstillende referanseprosjekter finner direktoratet ikke å kunne ta klagen til følge. Foretaket har ikke i søknaden eller klageomgangen dokumentert at det samlet har tilstrekkelige kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet. Jf. SAK 10 §§ 9-1, 11-1.2, ledd og 11-4.2. ledd, jfr. § § 12-3 og 13-5.2 ledd bokstav e og TEK10 § 2-1. 2. og 3. ledd, Jf. pbl § 22-1,1.

Prosjektering Konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 3

Fagområdet omfatter prosjektering av byggverkets totale stabilitet under oppføring og i bruk, og dimensjonering av bærende elementer, herunder fundamenter, vegger, søyler, dekker og takkonstruksjoner. Bæresystem skal dimensjoneres for standard laster, naturpåkjenninger og ulykkeslaster. Godkjenningsområdet omfatter også utarbeidelse av eventuelle utredninger vedrørende behov for sikringstiltak ved oppføring og ved bruk av tiltaket.

Godkjenningsområdet omfatter også prosjektering av riving.

I tiltaksklasse 3 omfatter godkjenningsområdet prosjektering av konstruksjonssikkerhet av nytt eller vesentlig endring av eksisterende tiltak som bygg, anlegg eller frittstående konstruksjon uten begrensning av pålitelighetsklasse og brannklasse. Dimensjonering ved komplisert statisk bæresystem eller ved vanskelige grunnforhold, hvor valg av løsninger krever spesielle utredninger og analyser. Eksempler på tiltak i denne klassen kan være:

- boligblokker, kontor- og skolebygg (høyere enn 5 etg.),
- store forsamlingslokaler, sportshaller, kjøpesentre,
- store industri- og lagerbygg med store spennvidder og laster,
- sykehus, store hoteller og svømmehaller,

Nødvendig utdanning

Ifølge Sak10 § 11-1.1 ledd og veiledningen til denne slik denne uttrykker gjeldende forvaltningspraksis, er det nødvendig med utdanning på linje sivilingeniør/master i bygg. Dette følger både av kravet om relevant utdanning og nødvendig nivå. I tillegg er det nødvendig med åtte års praksis som dokumenterer at hele godkjenningsområdet beherskes. Som det fremgår av gjennomgangen ovenfor, er det ikke slik utdanning i foretaket.

Referanseprosjektene

Søknaden inneholdt 9 referanseprosjekter. Alle kun med kortfattede tekster som ikke dokumenterte ferdigheter som for eksempel dimensjonering av bæresystem, sikringstiltak eller andre deler av godkjenningsområdets faglige innhold.

Øvrige referanseprosjekter

Ikke noe i den øvrige dokumentasjonen som er sendt inn dokumenterer at foretaket har tilstrekkelig erfaring med dette godkjenningsområdet. I og med at utdannelsen mangler, vil det måtte kreves langvarig og meget solid dokumentasjon før direktoratet kunne gitt klagen medhold.

På grunn av manglende relevant utdanning og ikke tilfredsstillende referanseprosjekter finner direktoratet ikke å kunne ta klagen til følge. Foretaket har ikke i søknaden eller klageomgangen dokumentert at det samlet har tilstrekkelige kvalifikasjoner som er tilpasset godkjenningsområdet. Jf. SAK 10 §§ 9-1, 11-1.2. ledd, og § 11-4.2. ledd, jf. § § 12-3 og 13-5.2 ledd bokstav g. jf. pbl § 22-1,1.

Kontroll av Brannsikkerhet i tiltaksklasse 3

Godkjenningsområdet omfatter uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 2 og 3. Innholdet av kontrollområdet reguleres i byggesaksforskriften § 14-2 og gjennomføring av kontrollen reguleres i § 14-7. Uavhengig kontroll av prosjektering av brannsikkerhet gjelder brannkonseptet. Det skal påvises i kontrollen at brannkonseptet definerer de nødvendige ytelsene (krav) som skal oppfylles i detaljprosjekteringen.

Dette innebærer at man må oppfylle vilkårene for sentral godkjenning for prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3 før man kan få innvilget sentral godkjenning for uavhengig kontroll av prosjektering.

I tiltaksklasse 3 omfatter godkjenningsområdet byggverk i alle brannklasser og alle risikoklasser og hvor ytelser kan være verifisert ved analyse, jf. byggteknisk forskrift § 2-1 andre ledd bokstav b.

Brannsikkerhetsstrategien er den overordnede planen for hvordan fastsatte mål for brannsikkerheten skal oppnås. Den omfatter verifikasjon for at målene for brannsikkerheten (krav gitt etter pbl, herunder TEK10) er oppfylt, og beskrivelse av brannkonseptet. Konseptet er sammenstillingen av krav og ytelser som er grunnlaget for detaljprosjekteringen, inklusive branntegninger.

For å kunne kontrollere brannkonsept i tiltaksklasse 3, må foretaket selv kunne verifisere brannsikkerheten ved analyse på byggverk i tiltaksklasse 3, jf byggteknisk forskrift § 2-1. 2 ledd bokstav b. Foretaket må i tillegg kunne *dokumentere hvordan det håndterer avvik* fra TEK/veiledningen til TEK. Godkjenningsområdet omfatter byggverk i alle brannklasser og alle risikoklasser og hvor ytelser kan være verifisert ved analyse, jf. byggteknisk forskrift § 2-1 andre ledd bokstav b.

Det skal påvises i kontrollen at brannkonseptet definerer de nødvendige ytelsene (kravene) som skal oppfylles i detaljprosjekteringen og at det er verifisert at forskriften er oppfylt.

Gjennomføring av kontrollen utføres og dokumenteres i to deler - en overordnet kontroll av dokumentasjonen og en kontroll av verifikasjonen når brannsikkerheten er verifisert ved analyse.

Det er ikke tilstrekkelig at det aktuelle byggetiltaket har vært satt til tiltaksklasse 3 i forbindelse med byggesaken. Det må fremgå av referanseprosjektene at foretaket behersker godkjenningsområdet slik det er beskrevet ovenfor.

Det må dokumenteres i referanseprosjektene at foretaket behersker ovennevnte krav. Ifølge SAK10 § 11-1, er det nødvendig med 8 års erfaring med denne typen kontroll for å kunne få sentral godkjenning. Det er i tillegg nødvendige med samme utdanning som for prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3, jf ovenfor.

Jf. også SAK10 § 12- 5 om kontrollerendes ansvarsområde.

Nødvendig utdanning

I og med det er brannprosjektet i tiltaksklasse 3 som skal kunne kontrolleres, må utdannelsen tilfredsstille kravene til prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3.

Ifølge SAK10 § 11-3, jf. § 11-2 er det derfor nødvendig med relevant utdanning på universitetsnivå for å kunne innvilges sentral godkjenning for dette godkjenningsområdet. Det vises til gjennomgangen av utdannelsen i foretaket ovenfor. Det er ikke dokumentert nødvendig og tilstrekkelig relevant utdanning for dette godkjenningsområdet i foretaket.

Referanseprosjektene.

Søknaden inneholdt kun tre referanseprosjekter, alle fra 2014 og med en stikkordsmessig tekst som ikke dokumenterer at foretaket har utført eller kan utføre kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3, med den betydelige kunnskapen og erfaringen som er nødvendig i dette godkjenningsområdet.

Øvrige referanseprosjekter

Heller ikke de øvrige prosjektene som er sendt inn som tilleggsopplysninger eller i klagen dokumenterer utøvelse av uavhengig kontroll av brannprosjektering i tiltaksklasse 3, med det faglige innholdet dette godkjenningsområdet har og som foretakets ledelse skal beherske hele bredden av.

Foretaket har verken dokumentert tilstrekkelig utdanning eller nødvendig praksis for dette fagområdet. Foretaket er derfor ikke kvalifisert for sentral godkjenning for uavhengig kontroll av brannsikkerhet i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 §§ 9-1.1 ledd, 11-3, 11-4,3 13-5.5 ledd bokstav g, jf. også § 12-5 om kontrollerendes ansvar, jf også pbl § 22-1. ledd.

Konklusjon

Direktoratet for byggkvalitet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge for:

- Prosjektering av arkitektur i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av brannkonsept i tiltaksklasse 3
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 3
- Kontroll av kontroll av brannssikkerhet i tiltaksklasse 3»

Sak 188/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning fra Isofix AS (godkjenningsnr. 2016/7410).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

I brev datert 08.09.2016 ble vedtak av 02.08.2016 påklaget ved Leif Berland. Klagen er ikke rettidig, jf. forvaltningsloven § 29. Fordi saken har ligget uavklart i lang tid uten at foretaket er blitt informert om dette, finner direktoratet derfor å allikevel kunne behandle klagen, jf. fvl. § 31 første ledd bokstav b.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 12.07.2016 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 02.08.2016 avslo direktoratet søknaden i sin helhet. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-3 og tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1.

Generelle opplysninger om foretaket

Isofix AS fikk sentral godkjenning første gang i 2013. I perioden 01.07.2013 – 01.07.2016 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av grunnarbeid og landskapsutforming og utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Leif Berland hadde også sentral godkjenning som ansvarlig utførende for bygninger og installasjoner i tiltaksklasse 1 i sitt enkeltmannsforetak Berland Betong i perioden fra 2010-2013.

Foretaket ligger i Sandnes. Leif Berland er daglig leder. Han har utdanning som siviløkonom fra Norges Handelshøyskole fra 1979, samt diverse kurs, løyve og gammel godkjenning som entreprenør. Foretaket har sin virksomhet innen oppføring av bygninger.

Saksgang

12.07.2016 Søknad

02.08.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Totalavslag)

08.09.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretaks anførsler

Foretaket v /Leif Berland klager over vedtaket og ber om forlenget klagefrist da kan trenger mer tid til å skaffe nødvendig dokumentasjon av blant annet maskinførerbevis som han tok i 1987. Han skriver videre at han er klar over at siviløkonom ikke er relevant utdanning for de omsøkte godkjenningsområdene. Berland opplyser om at han har arbeidet innen bygg og anlegg siden 1963 og har hatt sentral godkjenning i sitt enkeltmannsforetak Berland Betong med organisasjonsnummer 956108543. For 3 år siden fikk han sentral godkjenning på det nye foretaket Isofix AS. Vedkommende er for øvrig grunder og oppfinner av forskalingssystemet Isofix (SINTEF Certification TG 2250 Isofix veggsystem - forskalingssystem med ekspandert polystyren til støping av grunnmur). Han informerer også om at Isofix AS har hatt minst 30 jobber som det har stått ansvarlig for, og at det også har hatt tilsyn fra Stavanger kommune uten at det ble påpekt noen feil. Berland mener det er sent å komme med utdanningskravet nå i ettertid. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av landskapsutforming og utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Utførelse av landskapsutforming og utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførelse i tiltaksklasse 1 er fagbrevutdanning, jf. SAK10 § 11-1 med veiledningen. Relevant utdanning for godkjenningsområdet utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1 vil for eksempel være fagbrev i anleggsgartnerfaget, og for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1 fagbrev i betongfaget.

Foretaket har vist til at daglig leder er siviløkonom og tilfredsstiller dermed kravet til utdanningsnivå for de omsøkte godkjenningsområdene. Utdanning som siviløkonom anses imidlertid ikke å være relevant utdanning verken for utførelse av landskapsutforming eller utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner. I klagen har foretaket dokumentert kompetansebevis i sertifisert sikkerhetsopplæring. Direktoratet kan ikke se at sikkerhetsopplæringen det er vist til tilsvarer utdanning på fag-/svennebrevnivå eller at det er tilstrekkelig relevant for de påklagede godkjenningsområdene. Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Fordi foretaket ikke oppfyller kravet til utdanning foretar ikke direktoratet en inngående vurdering av praksisen det er vist til. Direktoratet vil allikevel kort bemerke at praksisen synes å være relevant og tilstrekkelig dekkende for de påklagede godkjenningsområdene.

Direktoratet har merket seg at foretaket tidligere har hatt de påklagede godkjenningsområdene. Imidlertid er det slik at praktiseringen av regelverket vedrørende den sentrale godkjenningsordningen har blitt noe strengere de siste årene som følge av bygningsmyndighetenes ønske om dette, jf. Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) s. 132. Det er følgelig ingen automatikk i at et foretak får sentral godkjenning i samme godkjenningsområde eller i samme tiltaksklasse som det har hatt tidligere. Ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning må derfor foretaket dokumentere at det har nødvendige kvalifikasjoner i foretaket, og at det både har tilstrekkelig utdanning og oppdatert praksis for godkjenningsområdet.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Isofix AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral

godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av landskapsutforming og utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

Klager har i e-post datert 10.09.2017 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har registrert dette, men kan ikke se at de har noen betydning for resultatet i saken.

Sak 189/17 Klage på vedtak om avslag på søknad om endring av sentral godkjenning fra Bygg Assist AS (godkjenningsnr. 2016/8281).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-9.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om endring av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

I brev datert 02.10.2016 ble vedtak av 12.09.2016 påklaget ved Øyvind Ingvaldsen. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 28.08.2016 søknad om endring av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 12.09.2016 avslo direktoratet søknaden i sin helhet. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Overordnet ansvar for kontroll i tiltaksklasse 1
- Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

Avslaget for overordnet ansvar for kontroll ble begrunnet med at referanseprosjektene ikke i tilstrekkelig grad dekket godkjenningsområdet, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 13-5 fjerde ledd bokstav a og tilhørende veiledning. Avslaget for kontroll av våtrom ble begrunnet med at det ikke var dokumentert tilstrekkelig relevant praksis med godkjenningsområdet, jf. SAK10 § 11-4, 11-5 og 13-5 fjerde ledd bokstav b. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1.

Klagen tas delvis til følge

Direktoratet tar klagen delvis til følge når det gjelder godkjenningsområdet overordnet ansvar for kontroll. Det vil si at foretaket har fått innvilget dette godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1. Det ble ved avgjørelsen sett hen til foretakets referanseprosjekter innsendt i klagen.

Generelle opplysninger om foretaket

Foretaket har 1 ansatt og ligger i Ballangen. Øyvind Ingvaldsen er daglig leder. Han har toårig fagskole ved husbyggingslinje fra 1994, 15 timers kurs i NS 8405, kurs i brannsettinger fra 2000 og grunnkurs våtrom fra 1999. Foretaket har sin virksomhet innen byggeteknisk konsulentvirksomhet.

Saksgang

28.08.2016 Søknad

12.09.2016 Vedtak om sentral godkjenning (Totalavslag)

10.10.2016 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretaks anførsler

Foretaket v/Øyvind Ingvaldsen skriver i klagen at han nå har revidert teksten i sine referanseprosjekter samt lagt til flere. Det er også vedlagt hans CV. Foretaket håper det er tilstrekkelig for å dokumentere erfaring med de påklagede godkjenningsområdene. Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd skal foretaket i søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett «dokumentere at det har kvalifikasjoner som er tilpasset det omsøkte godkjenningsområdet». Videre skal det vurderes om «foretakets kvalifikasjoner med hensyn til utdanning og praksis fremstår som relevante for det omsøkte godkjenningsområdet» og foretakets «tilknytning til godkjenningsområdet», jf. byggesaksforskriften § 11-5 første ledd.

Kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig kontrollerende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev- eller fagskoleutdanning, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være byggmester eller teknisk fagskole med linjefag bygg.

Foretakets daglige leder har toårig teknisk fagskole ved husbygninglinja fra 1999. Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

I henhold til SAK10 § 13-5 fjerde ledd bokstav b omfatter godkjenningsområdet uavhengig kontroll av fuktsikring ved nybygging og søknadspliktig ombygging av våtrom i alle boliger samt for fritidsboliger med mer enn en boenhet. Byggesaksforskriften § 14-6 regulerer gjennomføring av kontrollen for dette godkjenningsområdet. Når det gjelder fuktsikring av våtrom er det først og fremst utførelsen som skal kontrolleres. Kontroll av våtrom foretas når våtrom er tilnærmet ferdigstilt.

Kontrollen for godkjenningsområdet omfatter:

- plassering av sluk i plan og høyde som prosjektert
- visuell kontroll av tilpasning mellom membran, slukmansjett og sluk
- synliggjøring av eventuell lekkasje fra cisterne ved utløp til gulv
- samsvar mellom spesifikasjon av produktene for membran, slukmansjett og sluk og produkter som er benyttet
- bekreftelse i produktdokumentasjon av samvirke mellom produktene membran, slukmansjett og sluk

I søknaden har foretaket ført opp kun ett referanseprosjekt for omsøkt godkjenningsområde, fra 2010. Erfaring med kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1 er etter direktoratets vurdering ikke dokumentert da foretaket ikke beskriver uavhengig kontroll av våtrom. Det er heller ikke dokumentert at kravet til praksis for kontroll i tiltaksklasse 1 på minimum fire år er oppfylt.

Klagen inneholder flere nye referanseprosjekter fra perioden 1988-2015. Etter at vi har gått gjennom innsendt dokumentasjon finner vi ikke at foretaket dokumenterer at det har påtatt seg ansvaret som ansvarlig kontrollerende for våtrom, utført av andre foretak. I disse referanseprosjektene var Ingvaldsen i hovedsak prosjekt- og byggeleder; eksempelvis i ett av prosjektene (kommunens saksnummer 15/2656, Narvik kommune) har foretaket oppført at Øyvind Ingvaldsen hadde overordnet ansvar for utførelse, deriblant våtrom, men at et annet foretak har hatt uavhengig kontroll av våtrom, Byggmester Liljebak AS.

På bakgrunn av det ovenfor nevnte finner direktoratet at Bygg Assist AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.»

Sak 190/17 Eventuelt

Neste møte i klagenemnda blir 24. oktober 2017 og 5. desember 2017.